

Butlletí

BISBAT DE TERRASSA

Novembre-Desembre 2019

Butlletí del Bisbat de Terrassa

Núm. 21 (2019) VI

31 de desembre

Redacció i administració:

Bisbat de Terrassa. Mitjans de Comunicació Social
c/ Vinyals 47-49, 08221 Terrassa - Tel. 93 733 71 20; Fax 93 733 70 95
A/e: bisbatdeterrassa@bisbatdeterrassa.org

Església Diocesana

Bisbe diocesà

Decrets

Supressió de fundacions autònomes pies amb capital fundacional reduït

DECRET 12/19.- Terrassa, a 31 de desembre de 2019

Atès que la Congregació per al Clergat, per rescripte de 15 de juliol de 2019, (Prot. 20192822) ha respost afirmativament a la petició feta pel Sr. Bisbe de Terrassa, en que sol·licitava autorització per cancel·lar les fundacions pies no autònomes, amb seu a la diòcesi de Terrassa, el capital fundacional de les quals no arriba a la quantitat de mil euros, i les seves rendes no arriben a dos estipendis anyals de taxa diocesana;

Atès que els béns de les esmentades fundacions cancel·lades han de constituir un fons únic destinat a la celebració de misses, en compliment a les voluntats fundacionals;

PEL PRESENT disposem que:

- 1.- Queden cancel·lades amb data 01 de gener de 2020 les fundacions pies no autònomes amb seu a la diòcesi de Terrassa, de capital no superior a mil euros.
- 2.- Els béns de les fundacions cancel·lades passen a formar part d'una nova fundació pia no autònoma que es constitueix amb data 01 de gener de 2020 a la cúria diocesana, les rendes de la qual seran destinades a la celebració de misses de taxa diocesana.
- 3.- El present decret ha de ser comunicat a les parròquies o persones físiques que fins ara percebien les rendes de les esmentades fundacions, als efectes oportuns.

Ho decreta i firma l'Excm. i Rvdm. Sr. Bisbe de Terrassa

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana i Bartra
Secretari General i Cancellier

Supressió de fundacions autònomes pies de més de cinquanta anys

DECRET 13/19.- Terrassa, a 31 de desembre de 2019

Atès que el can. 1303.2 del Codi de Dret Canònic estableix que “els béns d’una fundació pia no autònoma que hagin estat confiats a una persona jurídica subjecta al Bisbe diocesà, un cop vençut el termini, hauran de destinar-se a la institució de què tracta el can. 1274.1, a no ser que la voluntat del fundador sigui una altra manifestada expressament; altrament reverteixen a la mateixa persona”.

Atès que la Conferència Episcopal Espanyola, en el Decret General d’1 de desembre de 1984, reconegut per la Congregació de Bisbes el dia 8 de juny de 1985, establí que l’esmentat can. 1303.2, pot aplicar-se a les fundacions pies no autònomes que tinguin més de cinquanta anys (art. 5).

Atès que amb la creació de la Diòcesi de Terrassa, l’Arquebisbat de Barcelona per Decret de 29 de desembre de 2009, i a petició de l’Excm. i Rvdm. Sr. Josep Àngel Saiz Meneses, Bisbe de Terrassa, va cancel·lar les fundacions pies no autònomes constituïdes al seu Arquebisbat però amb seu en el territori de l’actual Bisbat de Terrassa, fins el 31 de desembre de 1959, i que posteriorment va traspasar la resta de fundacions al nou Bisbat.

PEL PRESENT disposem que:

- 1.- El dia 01 de gener de 2020 quedin cancel·lades fundacions pies no autònomes constituïdes a l’Arquebisbat de Barcelona i amb seu social a la Diòcesi de Terrassa, des de l’1 de gener de 1960, fins el dia 31 de desembre de 1969.

2.- El capital de les fundacions cancel·lades, es transferirà a l'Institut de Sostenment del Clergat.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Per manament del Sr. Bisbe

Mn. Carles Cahuana i Bartra
Secretari General i Cancellier

Aneu mar endins

Visita de les relíquies de Santa Bernardette a la diòcesi (3 de novembre de 2019)

Un dels moments més entranyables per mi cada vegada que tinc ocasió de presidir la peregrinació de malalts a Lourdes és poder estar a la gruta de Masabielle, celebrant l'Eucaristia primer i saludant després un per un a cada un dels malalts i els seus acompanyants, interessant-me per les seves vides i les situacions que pateixen. Allà, justament en aquell indret del Pirineu francès, en aquella cova, una noia jove va tenir un encontre especial amb la Mare de Déu a través de diverses aparicions entre els dies 11 de febrer i 16 de juliol de 1858.

Al llarg de les diverses aparicions aquella “Dama vestida de blanc”, com l'anomenava Bernardette, li confià diversos missatges que ella va transmetre primer a la família i seguidament als conciutadans d'aquell petit poble. Aquell missatge ressona encara entre nosaltres i ens ajuda a viure el seguiment de Jesucrist. El 18 de febrer li digué: No et prometo la felicitat d'aquest món però sí la de l'altre. Més endavant li confià: Penitència, penitència, penitència, i encara: Prega a Déu pels pecadors. El dia 2 de març recollí: Vés i digues als sacerdots que es construeixi aquí una capella i que s'hi vingui en processó. Finalment el 25 de març aquella senyora s'identificà: Jo sóc la Immaculada Concepció.

Les aparicions de la Mare de Déu recordaven alguns dels elements essencials de la nostra fe com són la pregària en la vida de cada creient i

especialment la pregària d'intercessió pels altres per no ser autoreferencials com ens diria el papa Francesc; la penitència per viure la gràcia de Déu que ens purifica dels pecats i ens ajuda a portar un estil de vida més auster i solidari amb els més necessitats; la peregrinació als llocs sants com a manera de viure la nostra vida de forma itinerant, i finalment el sentit eclesial de la nostra fe que ens fa aplegar en capelles i temples per celebrar l'amor i la misericòrdia de Déu.

Aquest missatge ha calat en el poble cristià, i des de finals del segle XIX són innombrables els devots que peregrinen a Lourdes. Allà experimenten la presència de Déu que reconforta en la malaltia i enmig de les dificultats de la vida, així com també la vida de l'Església a través de la celebració dels sacraments i l'exercici de la caritat amb els més febles i necessitats i el seu acompanyament espiritual i humà. L'any vinent, a l'estiu, precisament jo tinc previst peregrinar-hi també amb els joves de la diòcesi.

Aquest cap de setmana tenim l'oportunitat de venerar les relíquies d'aquella jove que rebé el missatge de Lourdes, una noia sense gaire cultura que es trobava en aquells moments recollint uns branquillons per ajudar la seva família, que vivia pobrament. Venerar les seves relíquies ens ajuda a donar gràcies a Déu perquè continua manifestant-se entre nosaltres a través de les mediacions humanes més senzilles. Ens ajuda a la vegada a intensificar la nostra devoció a la Mare de Déu, font de la veritable Salut, que ens porta sempre a Jesucrist. I ens fa sentir membres de l'Església, sortint a l'encontre de tota persona, i especialment dels malalts, dels febles, dels necessitats, per tal d'ajudar-los a viure des de la fe les situacions de la vida.

Vull, en acabar, agrair la tasca i dedicació de tantes persones que, com a hospitalaris acompanyen els malalts i propicien d'aquesta manera que puguin peregrinar a aquella gruta tant especial.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Viure el present i construir el futur (10 de novembre de 2019)

El llibre dels Fets dels Apòstols explica com el dia de la Pentecosta, després d'haver rebut l'Esperit Sant, Pere es va aixecar juntament amb els altres apòstols i va anunciar que a Jesús de Natzaret, aquell que havien crucificat, Déu l'havia ressuscitat i l'havia constituït salvació per a tothom. En sentir

aquest missatge, es diu en el text: «es van trasbalsar i digueren a Pere i als altres apòstols: Germans, què hem de fer? Pere els va respondre: Convertiu-vos, i que cadascú de vosaltres es faci batejar en el nom de Jesucrist... Els qui acceptaren la predicació de Pere es van fer batejar, i aquell mateix dia s'afegiren als germans unes tres mil persones. Tots eren constants a escoltar l'ensenyament dels apòstols i a viure en comunió fraterna, a partir el pa i a assistir a les pregàries» (Fets 2, 37-42).

El dia de la Pentecosta es constitueix la primera comunitat. D'aleshores ençà totes les comunitats cristianes són dinamitzades per l'Esperit Sant, que va modelant en cada deixeble i en la comunitat les mateixes actituds que va viure el Mestre. La comunitat comparteix en primer lloc la fe, és constant en l'ensenyament dels Apòstols, persevera en la pregària i en la celebració. Els deixebles són constants a partir el pa, tot fent de l'Eucaristia el centre de la vida personal i comunitària i viuen la fraternitat al voltant del Senyor ressuscitat fins a posar en comú els béns materials perquè no hi hagi pobres entre ells (cf . Fets 2, 42).

La missió de l'Església continua i desenvolupa al llarg de la història la mateixa missió de Crist. Aquesta missió es realitza a través de la predicació de la paraula, la celebració dels sagraments i el servei a la comunitat. Ja han passat 20 segles des d'aquella irrupció de l'Esperit Sant el dia de la Pentecosta, i l'Església continua desenvolupant aquesta missió en molts països del món, a través de les diòcesis, les parròquies, els instituts religiosos, els moviments, les escoles, les missions i moltes institucions diverses. A la nostra diòcesi de Terrassa podem dir que s'anuncia la Paraula de Déu i es té cura de la formació a través de les 121 parròquies amb les seves activitats adreçades a nens, joves i adults, els 137 centres educatius, el Seminari diocesà amb 25 seminaristes en aquest curs, etc. També hi ha 18 missioners de la diòcesi que es dediquen a altres països a anunciar l'Evangelí.

En segon lloc, es celebra la Fe a través dels sagraments. Gairebé 3.000 nens han rebut el baptisme, més de 2.000 la Primera comunió, prop de 900 adolescents i joves han rebut la confirmació i han contret matrimoni més de 500 parelles, sense comptar la celebració diària de l'Eucaristia a les parròquies i comunitats, així com també el sagrament de la reconciliació o la unció dels malalts, i l'ordenació enguany d'un prevere i un diaca. Finalment, es viu el servei a la comunitat a través de les obres solidàries. Tant des de Càritas, present en totes les parròquies, com des d'altres institucions, es disposa de 143 centres assistencials en els que han estat ateses més de 42.000 persones gràcies a més de 1.500 voluntaris

i als treballadors professionals. La gent gran és també atesa als centres hospitalaris, en residències i a les seves llars particulars.

Tota aquesta tasca és expressió de la missió de l'Església en el territori del Vallès Oriental i Occidental, gràcies a la dedicació de 126 sacerdots, 17 diaques, més de 400 religiosos, 3 monestirs i un gran nombre de laiques i laics dedicats i compromesos en aquesta missió apassionant. A tots ells el meu agraïment com a pastor diocesà pel seu treball. Una dedicació per a la qual necessitem la col·laboració i l'ajut econòmic de tots, ja que tots som necessaris per viure el present i per construir el futur.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Déu no oblida mai el desvalgut (17 de novembre de 2019)

Avui celebrem la III Jornada Mundial dels Pobres, amb una reflexió del papa Francesc inspirada en els salms: “Ell no oblida mai el desvalgut, ni serà defraudada l'esperança dels pobres” (Sal 9,19). En el seu missatge descriu les noves formes de pobresa i també l'acció d'aquells que amb el seu treball poden oferir una mica d'esperança. Ens recorda, entre altres situacions, les famílies que es veuen abocades a abandonar la seva terra, els orfes que han perdut els pares o n'han estat separats violentament, els joves als que s'impedeix l'accés al treball a causa de les polítiques econòmiques, així com també les víctimes de tantes formes de violència, des de la prostitució fins a les drogues, humiliades en el més profund del seu ésser; els immigrants víctimes de tants interessos ocults, tan sovint instrumentalitzats amb finalitat política; els marginats de qualsevol mena.

Els són l'oprimit, l'humil, la multitud d'indigents sense nombre. Jesús es va identificar amb cadascun d'ells: “tot allò que fèieu a cadascun d'aquest germans meus, per petit que fos, m'ho fèieu a mi” (Mt 25,40). En el nostre món ressona una i altra vegada la pregunta que Déu va fer a Caïn: “¿On és Abel, el teu germà?”. Caïn va contestar amb una evasiva: “No ho sé. ¿Que sóc jo el guardià del meu germà?” (Gn 4,9). Entre nosaltres no ha de ser així, perquè efectivament, som guardians dels nostres germans, tots, els uns dels altres. Cal que visquem, doncs, la responsabilitat dels uns sobre els altres. I no només som guardians d'una manera elemental i genèrica, sinó que som interdependents, com els grans que han de formar un mateix pa, com a fills de Déu cridats a viure en família.

L'opció per aquells que la societat descarta ha de ser prioritària per als deixebles de Crist. La nostra missió comporta acollir, ajudar i treballar amb les persones que es troben en situació de necessitat i de pobresa, i promocionar-les perquè arribin a ser protagonistes del seu propi desenvolupament integral des del compromís de tota la comunitat cristiana. I juntament amb això la sensibilització de la societat i la denúncia de les situacions d'injustícia també formen part de la missió de l'Església, i encara la prevenció de les situacions que poden suposar pobresa o exclusió social, les diverses accions de formació i promoció personal, encaminades a la integració social.

Aquest compromís ha de produir un canvi de mentalitat que porti a redescobrir l'essencial i a aportar més eficàcia a l'anunci del Regne de Déu. El Papa ens va recalcar a l'inici dels seu pontificat que "l'Església està cridada a ser sempre la casa oberta del Pare". Ell es refereix als temples materials, que convé que tinguin les portes obertes i es refereix, també, a les "portes" dels sagraments, i a la integració en la comunitat, a la participació en la vida social (cf. *Evangelii Gaudium* 47). Els pobres tenen necessitat de Déu, del seu amor fet visible a través de persones que viuen al seu costat i que amb la senzillesa de la seva vida fan manifesta la força de l'amor cristià. Déu es val de molts camins per a arribar al cor de les persones.

Aprofito aquesta carta per agrair una vegada més la dedicació de temps, d'energies, de béns materials i espirituals, de tants voluntaris i donants que amb constància, paciència i amor es lliuren dia rere dia en favor dels germans més necessitats, conscients que queda molt per fer, sofrint sovint perquè no poden ajudar més. Som conscients de la nostra petitesa i pobresa de mitjans, però molt més conscients que amb senzillesa i generositat, amb alegria i esperança, continuarem compromesos en aquesta missió, sense excloure ningú, fent junts un camí de conversió, perquè en definitiva tots som pobres davant de Déu.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Els drets de la Infància (24 de novembre de 2019)

El propassat 20 de novembre celebràvem el Dia Universal de l'Infant i els aniversaris de l'aprovació de la Declaració Universal dels Drets de l'Infant, que tingué lloc l'any 1959 i de la Convenció dels Drets de l'Infant que va tenir lloc l'any 1989. La Convenció comportà un avenç important en

considerar els nens i les nenes com a subjectes actius amb plens drets i en establir una sèrie de drets per a ells a tot arreu, sense cap tipus de discriminació. Es refereixen a la vida, a la salut i l'educació; a la plena participació en la vida familiar, cultural i social; a la protecció enfront de la violència i la discriminació, enfront de les influències perilloses, els mals tractes i l'explotació; també el dret a ser escoltats.

En molts llocs aquests drets no són respectats, i per això cal continuar amb la tasca de sensibilització i denúncia. El Fons de les Nacions Unides per a la Infància (UNICEF) ha denunciat que les violacions dels drets de la infància han persistit i fins i tot han augmentat l'any 2018. Segons el director de programes d'Emergència de l'Organització, Michel Fontaine, la comunitat internacional ha tornat a fallar en la protecció dels infants que viuen a països en guerra, i la situació, lluny de millorar, ha empitjorat.

En l'informe sobre el 2018 es denuncia la persistent impunitat dels delictes contra els menors d'edat que viuen en zones afectades per conflictes armats, on han seguit patint nivells de violència extrems. Els infants que viuen en països en guerra han estat objecte directe d'atacs, se'ls ha utilitzat com escuts humans, han estat assassinats, mutilats o reclutats per a combatre. És el cas d'Afganistan, Birmània o Somàlia. D'altra banda les violacions, el matrimoni forçós i el segrest s'han convertit en pràctiques habituals en els conflictes des de Síria al Iemen, passant per la República Democràtica del Congo, Nigèria, Sudan del Sud o Myanmar.

Aquests casos són els més sagnants. Però hi ha molts més casos de fam, malnutrició, falta d'escolarització, etc. És suficient com a resum la dada que en el món hi ha 1000 milions de nens i nenes que viuen en situació de pobresa i que aquesta xifra suposa gairebé la meitat de la població infantil mundial. També trobem que la pobresa infantil existeix en el nostre país; n'hi ha prou amb llegir els informes de Càritas per a comprovar els índexs de pobresa infantil i l'abandó escolar. Cal reclamar incessantment a la comunitat internacional i a les comunitats nacionals que no cessin en la lluita per a garantir a cada nen i nena tots i cadascun dels seus drets. És un deure de justícia i cadascú s'ha de preguntar què pot fer i què ha de fer, i després portar-ho a terme.

En parlar dels drets de la infància ens hem de remuntar al moment mateix de la concepció i referir-nos al dret a la vida, perquè abans del naixement l'infant té necessitat d'una protecció especial de fet i de dret. Després vindrà la comprensió i l'amor dels pares en el marc de la

família, per a poder créixer amb normalitat i coherència, i més endavant l'escola, la parròquia i tots els àmbits que formen la societat, de tal manera que l'infant es pugui desenvolupar amb salut i normalitat en el pla físic, intel·lectual, moral, espiritual i social, en condicions de llibertat i dignitat tal com ho afirma el segon principi de la Declaració dels Drets de l'Infant.

Avui celebrem la solemnitat litúrgica de Crist Rei de tot el món. Amb aquesta celebració acaba l'Any Litúrgic. Aprofitem aquests dies per a reflexionar sobre aquestes realitats, que no són lluny de nosaltres, que no ens poden ser estranyes si de veritat creiem que estem cridats a formar part en l'Església, amb tota la humanitat, una gran família, la família dels fills de Déu.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Saber esperar (3 de desembre de 2019)

L'escriptora alemanya Andrea Köhler reflexiona en el seu llibre «El temps regalat» sobre l'esperar, un dels aspectes més naturals de l'existència humana, i que tant costa encaixar en el nostre estil de vida actual, massa carregat de presses i que genera estrès. La vida s'ha accelerat tant que es perd amb facilitat la paciència quan quedem atrapats en un embús de trànsit, es camina de manera compulsiva amunt i avall a l'andana quan el tren no arriba, o devorem amb avidesa les revistes a la sala d'espera quan es va a la consulta d'algun professional. El més freqüent ara és utilitzar el telèfon, l'iphone i omplir el temps d'espera navegant per internet. Però no podem oblidar que des del moment del naixement, la nostra vida és una espera continua fins que arriba la mort, un pelegrinatge cap al més enllà. Mentrestant, la nostra vida està formada per petites i grans esperes.

El fet d'esperar és una dimensió que travessa tota la nostra existència familiar i social, que està present en totes les situacions, des de les més trivials fins a les més transcendents. Com poder expressar el que senten els pares quan esperen el naixement d'un fill! Pensem també en l'espera d'un ésser estimat, familiar o amic; pensem en l'espera del resultat d'una prova mèdica en el cas d'una malaltia greu, o d'una entrevista de treball o d'examen decisiu. També en les nostres relacions personals hi ha es-

peres importants, especialment pel que fa a les persones que estimem. I és que mentre hi ha esperança, hi ha vida. El pagès espera el creixement de la collita, el pare o l'educador, la maduració dels fills, dels alumnes; el mediador espera que es resolgui el conflicte.

Avui l'Església inicia un nou any litúrgic amb el primer Diumenge d'Advent. Comença una nova etapa en el nostre pelegrinatge de fe, que commemora un any més el misteri de Crist i es prepara per al seu acompliment final. De fet, els cristians van començar a celebrar litúrgicament la vinguda del Senyor al segle IV de la nostra era. Primerament va sorgir la festa del Nadal per celebrar la vinguda del Senyor proclamant la fe de l'Església en la seva Encarnació i Naixement. Un cop establerta la celebració del Naixement del Senyor sembla normal que anés sorgint un temps per a la seva preparació. L'origen d'aquest costum es troba en la litúrgia de les esglésies d'Hispania i de les Gàl·lies, i posteriorment es va estendre a Roma. D'aquesta manera es va anar configurant el temps litúrgic que avui anomenem Advent.

El temps d'Advent que precisament avui comencem és un moment propici per revisar les nostres esperances i desitjos, les aspiracions més profundes del nostre cor. Ens podem preguntar: en aquest moment de la meua vida, quines són les meves expectatives? La mateixa pregunta ens hem de fer a nivell de família, de comunitat, de societat. Què esperem, què volem? Al poble d'Israel es vivia intensament l'espera del Messies, que alliberaria el poble de tot esclavatge i instauraria el Regne de Déu. Però no es podien imaginar que el Messies pogués néixer d'una jove humil com era Maria, a Betlem, a la perifèria de l'Imperi romà. Tampoc ella podia pensar-ho.

Un oracle del profeta Miquees que fa referència al naixement de l'Emmanuel, diu així: "Tu Betlem d'Efrata, petita per a figurar entre les famílies de Judà: de tu en sortirà el qui ha de regir Israel. Els seus orígens són llunyans, des dels temps eters. Els tindrà abandonats fins que la mare haurà tingut un fill..." (Mi 5 1-2). En aquestes paraules s'anuncia un naixement ple d'esperança messiànica, en el qual es remarca el paper de la mare, recordada i exaltada explícitament per tan admirable esdeveniment. En Maria s'acompleixen les promeses dels profetes. Aprenem, doncs, d'ella a viure l'Advent, amb el sentiment d'una espera profunda, que només la vinguda de Déu pot omplir i saciar.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Immaculada des de la seva concepció (8 de desembre de 2019)

Fa poc més d'un mes, el dilluns 4 de novembre, vaig tenir el goig de presidir la missa a l'església de Sant Pere de Terrassa amb motiu de la visita de les relíquies de Santa Bernardette, aquella jove humil i senzilla que es trobava prop de la gruta de Masabielle, a Lourdes, quan segons explica ella mateixa, se li va aparèixer una "dama vestida de blanc" el dia 11 de febrer de 1858. Aquella Senyora li va transmetre diversos missatges al llarg de les aparicions fins que a la fi es va identificar ella mateixa davant la petita Bernardette que ella li demanà, i el 25 de març li va dir: "Jo sóc la Immaculada Concepció".

Feia pocs anys que el papa, el beat Pius XI, havia proclamat el dogma de la Immaculada Concepció, concretament el 8 de desembre de 1854 amb la butlla *Ineffabilis Deus* quan afirmava: "...declarem, proclamem i definim que la doctrina que sosté que la beatíssima Mare de Déu va ser preservada immune de tota taca de la culpa original en el primer instant de la seva concepció per singular gràcia i privilegi de Déu omnipotent, en atenció als mèrits de Crist Jesús Salvador del gènere humà, està revelat per Déu i ha de ser, per tant, ferma i constantment creguda per tots els fidels". Només quatre anys després d'aquesta solemne proclamació magisterial, Bernardette va escoltar directament aquestes paraules en l'aparició de la Mare de Déu.

No es tracta només que l'Església hagi proclamat que Maria és immaculada des de la seva concepció sinó que a més Bernardette ens recorda que ella mateixa ho ha comunicat a l'ésser humà en un entranyable diàleg de mare a filla. Avui nosaltres ho celebrem amb tota solemnitat, com cada any, enmig del camí que ens prepara per a la celebració de l'Encarnació i Naixement del Fill de Déu. Precisament l'evangeli d'aquest dia ens relata el moment en què Déu es fa carn humana gràcies al sí de Maria a l'arcàngel Gabriel.

L'anunciació és el punt de partida del camí de fe de la Mare de Déu, preservada de la màcula original. Té lloc en un clima de pregària, de silenci i de misteri, i suposa una irrupció poderosa i impensable de Déu en la vida de Maria. L'àngel li anuncia un missatge desconcertant: la proposta d'esdevenir la mare del Messies. És la proposta de Déu, que eixampla els horitzons humans i de la història a unes dimensions infinites. Ella respon acceptant el pla de Déu, amb el seu consentiment humil i generós. En la

seva resposta no hi ha cap més seguretat que la confiança en la Paraula de Déu. Ella respon amb una fe absoluta, una fe que té un paper decisiu en aquest moment únic i irrepetible de la història de la humanitat. En aquest moment Maria inicia un camí de fe i d'unió amb el seu Fill que mantindrà fins al final, que la portarà al calvari i finalment a rebre la gran notícia de la Resurrecció.

La Mare de Déu ens acompanya en el camí de la vida. Des del calvari Maria ha esdevingut la mare de tots els éssers humans; la seva maternitat estableix un nou signe del gran amor que va impulsar Jesús a lliurar la seva vida per la salvació de tots els homes. I ella exerceix aquesta missió maternal envers tots nosaltres. A través de Bernardette, aquella que és proclamada Immaculada Concepció ens va indicar com hem de viure per ser fidels a Aquell que també a nosaltres ens ha creat i redimit: des de la conversió, la pregària, la penitència i l'atenció als més necessitats. Vet aquí el millor camí per preparar-nos per celebrar el Misteri del Naixement del Fill de Déu.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Sigueu forts, no tingueu por (15 de desembre de 2019)

Ens acostem al Nadal. La lectura del profeta Isaïes d'aquest tercer diumenge d'Advent és un cant d'il·lusió i d'esperança. Descriu el retorn del poble captiu a Babilònia que torna a la seva terra. Un missatge que vol revifar la fe i l'esperança en un temps de gran dificultat, amb la certesa que els temps difícils passaran i el poble podrà tornar a Jerusalem. Mentrestant, cal mantenir la fidelitat al Senyor, que ve a salvar-nos. El retorn es transforma en el símbol de la felicitat dels darrers temps. Per a nosaltres la proximitat de la celebració del naixement del Senyor, i la perspectiva de la seva vinguda definitiva, també són font d'alegria.

Tot reflexionant sobre el sentit de l'alegria podem notar com el salm 105 situat també en el període del retorn de Babilònia, és un himne a Déu salvador, una lloança al Senyor de la història que exhorta a l'alegria: “glorieu-vos del seu nom sagrat, alegreu-vos, els qui busqueu el Senyor” (Salm 105,3). La recerca de Déu omple de ple sentit la vida, perquè en Déu hi ha la font de la vida i de l'alegria. Trobar-se un mateix, acceptar-se com a ésser creat per Déu, comprendre la pròpia vocació i missió en el món i

experimentar el seu amor, esdevé l'inici i la font de l'alegria. Quan vivim la unió amb Déu, la seva alegria ens omple a vessar. Romano Guardini recorda que “hem d'intentar que el nostre cor estigui alegre. No divertit, que és una altra cosa. Ser divertit és quelcom extern, que fa soroll i desapareix ràpidament. Però l'alegria viu a dintre, silenciosament, i fa arrels profundes. És la germana de la serietat; on hi ha l'una hi ha també l'altra”.

Aquesta alegria profunda i permanent prové de la confiança en Déu, d'acollir-se a Ell, d'abandonar-se a Ell amb tota l'ànima i romandre al seu costat des del silenci interior. Quan vivim units a Déu i cerquem complir la seva voluntat, estem obrint el camí perquè ens ompli la seva alegria. Si mantenim aquesta inquietud amb confiança i llibertat interior, viurem plens de goig tot i les dificultats externes. Hom pot descobrir la voluntat de Déu a través del discerniment de les circumstàncies i els fets que van configurant l'existència “perquè cada instant amb la seva obligació pròpia és un missatge de Déu. Si parem l'oïda, tindrem maduresa per a entendre rectament el missatge següent i assumir-lo. Així anem realitzant pas a pas, la tasca de la nostra vida (...) Aleshores estem alegres”, fa notar Guardini.

Jesús ens explica que “amb el Regne del cel passa com amb un tresor amagat en un camp. L'home que el troba, el deixa amagat i, content de la troballa, se'n va a vendre tot el que té i compra aquell camp” (Mt 13,44). Trobar aquest tresor transforma la vida, l'omple de plenitud, de felicitat, d'alegria. Ara bé, un cop trobat aquest tresor cal vendre-ho tot per poder comprar el camp; és a dir, cal renunciar a totes les possessions per poder assolir el Tot. La felicitat, l'alegria plena, comporta també el sacrifici de tot allò que és incompatible amb el Regne. Es tracta de trobar l'alegria i conservar-la, vivint el seguiment del Senyor, posant la confiança en Ell, aprenent a descobrir la seva presència en els esdeveniments de cada dia.

Nadal arriba aviat. Faig aquest escrit tot just en tornar d'Assís, d'un encontre europeu de dirigents del Moviment de Cursets de Cristiandat. M'ha cridat l'atenció el dinamisme d'aquest moviment d'apostolat seglar en els països de l'Europa de l'Est, sobretot a Croàcia, Ucraïna, Txèquia i Hongria, amb dirigents joves, esperançats, alegres, que amb tota naturalitat donen testimoni que en el centre de la seva vida hi ha el Senyor, Aquell de qui celebrarem el Naixement. També el Senyor és el centre de les nostres vides i esdevé el motiu de la nostra joia.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Elogi de la discreció (22 de desembre de 2019)

Aquest quart diumenge d'Advent vull dedicar la carta dominical a sant Josep. L'evangeli d'avui explica com va ser el naixement de Jesús des de la perspectiva de sant Josep. Ell era el promès de Maria, la qual abans de viure junts “es trobà que esperava un fill per obra de l'Esperit Sant” (Mt 1,18). Serà una prova molt difícil per a Josep, una situació compromesa fins i tot per a la seva fe. Està promès amb Maria, però abans de viure amb ella descobreix una maternitat que el deixa del tot confós i desconcertat. Com és lògic, cerca una solució a aquell problema que el desborda, una sortida per a una situació tan difícil i complexa. L'evangelista Mateu subratlla que “era un home just, no volent fer-ho saber públicament, es proposava de desfer en secret l'acord matrimonial” (Mt 1,19).

Un àngel del Senyor li va fer comprendre en somnis que el que succeïa en Maria era obra de l'Esperit Sant. La resposta de Josep serà confiar en Déu i seguir les indicacions de l'àngel, acollint Maria i posant a l'Infant el nom de Jesús tal com se li havia indicat. Per damunt de tot, confia en Déu. Confiar en Déu no vol dir veure-ho tot clar segons els nostres esquemes i criteris, ni tampoc dur a terme el que havíem projectat amb diligència; confiar en Déu vol dir oblidar-se i renunciar a si mateix, conformar la pròpia voluntat amb la de Déu i seguir endavant pel camí; vol dir posar-se totalment en les mans de Déu i fer front al futur amb coratge i esperança.

Maria dugué a terme el seu pelegrinatge de fe, i el mateix podem dir de Josep. També ell viu la benaurança de la fe, i és feliç perquè ha confiat en Déu, que aconsegueix les seves promeses. Li va correspondre la missió de ser el dipositari del misteri amagat en Déu, com Maria. Sant Joan Pau II destaca que el camí de la fe de Josep segueix la mateixa direcció que el de Maria. El matrimoni amb Maria és el fonament jurídic de la paternitat de Josep. Déu escull Josep com a espòs de Maria per a assegurar la protecció paterna a Jesús. Josep estarà al servei de la persona i la missió de Jesús mitjançant l'exercici de la seva paternitat; d'aquesta manera durà a terme una col·laboració, humil i discreta, però fonamental en el misteri de la redempció.

Sant Josep es mantingué fidel a la crida de Déu tot el temps de la seva vida, fins al final. Des del moment de l'Anunciació, serà el custodi legítim i natural, cap i defensor de la Sagrada Família. Tot i estar decidit a retirar-se per no ser un obstacle al pla de Déu que s'estava realitzant en Maria, quan rep la indicació de l'àngel l'acull i respecta que ella pertany exclusivament

a Déu. És l'estil que el caracteritza en tota la seva existència, tan abans de trobar-se davant el misteri de l'acció de Déu en la seva esposa, com en els altres moments de la vida.

De fet els evangelis no recullen cap paraula de Josep. Ell duu a terme la seva activitat en el silenci, el respecte i la discreció més gran. Però el silenci de Josep posseeix una eloqüència especial, la seva presència és eficaç i fructífera, és la seva fidelitat fins el final. En la nit santa de Nadal Josep és present a Betlem, amb Maria i l'Infant Jesús. El Pare Celestial li va confiar una missió única i incomparable. I Josep la va acomplir magníficament en el silenci i la humilitat, amb responsabilitat i discreció.

D'aquí a tres dies celebrarem el Nadal. Que sant Josep ens ajudi a contemplar aquest misteri inefable amb la capacitat d'admiració, de contemplació, de fidelitat i de compromís que ell va tenir.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

La Sagrada Família (29 de desembre de 2019)

Aquest últim diumenge de l'any celebrem la festa de la Sagrada Família de Natzaret. Primer de tot, vull saludar totes les famílies de la diòcesi, amb el desig que la pau i l'amor que Jesús ens porta es faci present a totes les llars. En aquestes celebracions l'Església ens fa entrar en el gran misteri de l'Encarnació, un misteri que ha determinat la història de la humanitat. Déu mateix ha vingut per estar entre nosaltres, ha assumit la nostra naturalesa: "Quan el temps arribà a la seva plenitud, Déu envià el seu Fill, nascut d'una dona, nascut sota la Llei, per rescatar els qui vivien sota la Llei, perquè obtinguéssim ja la condició de fills" (Gal 4,4-5).

En assumir tot allò que és humà, Déu ha volgut néixer i créixer en una família. Avui és, doncs, un dia propici per a contemplar la Sagrada Família i per a reflexionar sobre la família. Déu ens ha creat a imatge seva i ens ha confiat la missió de créixer, multiplicar-nos i omplir la terra. Per a dur a terme aquest pla, l'home i la dona s'uneixen en un projecte comú d'amor, que també està al servei de la vida. Aquest disseny de Déu sobre la família és una vocació, un ideal que demana entrar amb determinació en un camí de conversió del cor i de recerca de la voluntat de Déu. Al mateix temps, es converteix en un testimoni lluminós de l'amor de Déu i de la seva presència enmig del món.

A la nostra societat sembla com si tot anés entrant en crisi: l'economia, la cultura, la religió, les institucions, les administracions; també l'individu, el matrimoni, la família. La vida segueix amb un ritme de més o menys intensitat, però és com si vingués una mena d'ensopiment que afecta amplis sectors. Cada cop es llegeix menys, s'escriu menys, es dialoga menys, es pensa menys, es prega menys; cada vegada hi ha més superficialitat i més frivolitat a l'ambient. Al final acabarem expressant tots els continguts i missatges en vídeos d'un minut i mig o en tweets de 240 caràcters. Gràcies a Déu, també hi ha moltes persones inconformistes i que reaccionen, que volen canviar les coses, i això s'esdevé també a tots els àmbits.

Un dels ensenyaments més clars que es desprenen del Nadal és l'esperança. aquella esperança que l'ésser humà necessita i cerca d'una manera o altra. L'esperança, que no és només una il·lusió, no consisteix en aconseguir les nostres fites, ni respon als interessos propis. Em refereixo a l'esperança que no defrauda, que omple i dona sentit, que conforma un ideal; l'esperança que, en definitiva, és Crist. L'esperança ha d'il·luminar les nostres llars i les nostres famílies. Les famílies han de ser llocs d'esperança, on es formin homes i dones lliures de veritat, amb principis ètics i consciència crítica, amb sentit de responsabilitat en relació amb la vida, que lluitin per aconseguir un món millor i més just, com Déu vol. Les famílies han d'educar els fills en la fe i en l'amor a Déu, transmetent els valors humans i cristians que donen consistència a les seves vides i sostenen la societat.

Avui contemplem la Sagrada Família de Natzaret com un exemple per a les nostres famílies. Ells inspiren les famílies cristianes, i les ajuden a convertir-se en cèl·lules vives de l'Església i de la societat. Demanem també la protecció de Maria santíssima i de sant Josep i els encomanem totes les famílies, especialment les que pateixen dificultats. Que ells ens ajudin a ser transparència de l'amor de Déu, i que a totes les llars regnin l'amor i la concòrdia, la pau i l'alegria. Bon any nou.

† Josep Àngel Saiz Meneses
Bisbe de Terrassa

Activitats del Sr. Bisbe

Novembre

- 1 Missa de Tots Sants a la Catedral.
- 2 Visites programades.
- 3 Missa i benedicció del recinte de columbaris a la parròquia de Sant Josep de La Llagosta.
- 4 Visites programades.
Missa, rosari i processó amb les relíquies de Santa Bernadette a la parròquia de Sant Pere de Terrassa.
- 5 Visites programades.
Reunió en el Seminari diocesà amb l'Equip de Formadors i posteriorment amb els seminaristes.
- 6 Reunió amb els delegats episcopals.
- 7 Visites programades.
- 8 Consell de Govern.
- 9 Missa a la Catedral amb motiu del 50è. aniversari del Club Cimal de la Prelatura de l'Opus Dei.
- 10 Confirmacions a la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Les Fonts de Terrassa.
- 11 Missa de Festa Patronal a la parròquia de Sant Martí de Cerdanyola del Vallès.
- 12 Visites programades
- 13 Visites programades
Comissió Permanent de Càritas
- 14 Visites programades
- 15 Sessió del Consell Presbiteral.
- 16 Assemblea Diocesana de Mans Unides.
Confirmacions a la parròquia de Sant Cristòfor de Terrassa.

- 17 Confirmacions a La Romànica de Barberà del Vallès.
- 18-21 Assemblea Plenària de la Conferència Episcopal Espanyola a Madrid.
- 21-24 Participa a la Trobada Europea de Dirigents del Moviment de Cursets de Cristiandat a Assís (Itàlia).
- 26 Visites programades.
- 27 Visites programades.
- 28 Visites programades
Reunió del Consell Diocesà d'Assumptes Econòmics.
- 29 Sessió del Col·legi de Consultors.

Desembre

- 2-5 Visites programades
- 7 Vetlla de pregària de la Immaculada a la Basílica de la Mare de Déu de la Mercè de Barcelona.
- 8 Missa de la Immaculada a la Catedral.
- 11 Comissió Permanent de Caritas Diocesana
- 12 Visites programades.
- 13 Concert de Nadal de la Fundació d'Escoles Diocesanes i Parròquials a l'Auditori Municipal de Terrassa.
- 14 Sessió del Consell Pastoral Diocesà.
- 15 Assisteix a Barcelona al Dinar de Nadal de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de la Província Eclesiàstica.
Assisteix a la representació del Pessebre Vivent de la parròquia de la Mare de Déu del Roser de Cerdanyola del Vallès.
- 19 Celebració del Nadal a l'Escola Mare de Déu de La Salut de Sabadell.
- 20 Missa i celebració del Nadal al Seminari Diocesà.

- 22 Missa a la parròquia de Sant Antoni de Pàdua de Sabadell amb motiu de l'inici del ministeri de rector de Mn. Joan Josep Recasens.
- 23 Consell de Govern.
Recepció de Nadal a la Cúria Diocesana.
Reunió a Barcelona dels bisbes de la Província Eclesiàstica.
- 24 Celebració del Nadal amb els interns i voluntaris de la presó de Quatre Camins.
Missa del Gall a la Catedral.
- 25 Missa de la Solemnitat de Nadal a la Catedral.
- 27 Visites programades
Dinar de Nadal amb els preveres, diaques i seminaristes diocesans a Terrassa.
- 29 Missa a la Catedral amb motiu de la festa de la Sagrada Família.

Secretaria General i Cancelleria

Defunció

P. Máximo Angel García OFM

Fra Máximo Ángel García Hernando OFM, rector de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Sabadell, morí en la pau de Crist el dia 27 de novembre de 2019, als 67 anys d'edat, 49 de vida religiosa i 37 de sacerdoci.

Havia nascut a la localitat de Campastero (Valladolid) el 29 de maig de 1952. Ingressà en l'orde de frares menors i rebé l'ordenació sacerdotal el 2 d'octubre de 1982.

El 4 d'octubre de 2015 fou nomenat rector de la parròquia de Sant Francesc d'Assís de Sabadell, que regenten els pares franciscans.

Les exèquies varen tenir lloc el diumenge 1 de desembre, a les 12h a la mateixa parròquia, i foren presidides pel Pare Provincial Fra Juan Carlos Moya OFM.

Ordenació de diaca

El diumenge dia 10 de novembre de 2019 a la parròquia de Santa Maria de Caldes de Montbui Mons. Salvador Cristau Coll, Bisbe auxiliar, conferí el Sagrat Orde del Diaconat a: Mn. Sadurní Galí Bolart.

Nomenaments

Nomenaments parroquials

Mn. Sadurní Galí Bolart, diaca adscrit a la parròquia de Santa Maria de Caldes de Montbui.

Nomenaments no parroquials

Mn Paolo Petrolillo, diaca, coordinador de les exèquies catòliques en els Serveis funeraris de Àltima a la ciutat de Terrassa.

Sr. Francesc Llonch Soler, membre del Consell Pastoral Diocesà.

Sra. M. Àngels Prats Moreno, membre del Consell Pastoral Diocesà.

Sr. Vicenç Vilà Armandans, membre del Consell Pastoral Diocesà.

Comunicacions

Exercicis espirituals per a preveres

Terrassa, 4 de desembre de 2019

Benvolgut Mn,
Déu vos guard.

Tal i com es va informar en el calendari per al curs 2019-2020 que es va fer arribar a començament de curs, s'ha organitzat com cada any una tanda d'Exercicis Espirituals per a preveres per aquest proper mes de febrer, en el temps de Quaresma. En aquesta ocasió el Sr. Bisbe ha demanat al P. José María Fernández Martos, SJ, que els pugui predicar. El P. Fernández Martos ha estat durant quaranta anys professor a la Universitat Pontifícia de Comillas.

Els Exercicis tindran lloc entre els dies 16 i 21 de febrer, començant el diumenge al vespre a les 19h i acabant el divendres havent dinat. El lloc serà a la Casa d'Espiritualitat de Nostra Senyora de Montserrat, a Caldes de Montbui (Paratge del Remei s/n. 08140 Caldes de Montbui. Telèfon: 93 865 44 96).

Per tal d'inscriure-us, us podeu adreçar a aquesta Secretaria General abans del dia 14 de febrer.

Així mateix, us recordo que el recés de Quaresma tindrà lloc el dilluns 9 de març a les 11h al Centre Borja de Sant Cugat del Vallès.

Cordialment en el Senyor

Mn. Carles Cahuana i Bartra
Secretari General i Canceller

Dinar de Nadal del clergat

Terrassa, 5 de desembre de 2019

A l'atenció dels preveres i diaques de la diòcesi

Benvolguts,
Déu vos guard.

El divendres dia 27 de desembre tindrà lloc el dinar de Nadal del clergat de la diòcesi, juntament amb els seminaristes i sota la presidència del Sr. Bisbe. Com altres anys, el dinar tindrà lloc a la Fundació Busquets de Terrassa, al costat de la Cúria del Bisbat.

Ens trobarem a 2/4 de 2 del migdia a la capella de la Fundació per la pregària de l'Hora Menor, i tot seguit a les 2 compartirem el dinar i el llevant de taula.

Tingueu en compte que cal avisar per a la reserva trucant a la Secretaria General abans del 23 de desembre (Telèfon 93 733 71 20 o bé a l'adreça electrònica secretaria@bisbatdeterrassa.org). El preu del tiquet del dinar és de 15 euros.

Aprofito aquesta comunicació per informar-vos que la Secretaria General estarà oberta fins el 23 de desembre i tornarà a obrir a partir del dimarts 7 de gener de 2019. Així mateix, durant el temps de Nadal, la cúria estarà oberta per l'atenció al públic el 27 de desembre.

Cordialment en el Senyor

Mn. Carles Cahuana i Bartra
Secretari General i Canceller

Fitxes de formació per les reunions de preveres, diaques i laics

EXHORTACIÓ APOSTÒLICA POSTSINODAL *CHRISTUS VIVIT*

del Papa Francesc

SESSIÓ “0” PRÈVIA
SERVEI D'AQUEST MATERIAL I TEMES

SERVEI D'AQUEST MATERIAL I PRESENTACIÓ COMISSIÓ
DIOCESANA DE FORMACIÓ

1- COMISSIÓ DIOCESANA DE FORMACIÓ

La Comissió és un servei diocesà creat al maig del 2019 per la formació permanent de laics, religiosos i mossens i per donar eines per la nova evangelització, el primer anunci i temes d'actualitat.

La preparació de xerrades i formacions es podran oferir on es demanin. També per ajudar-nos mútuament demanem que allà on s'organitzin formacions que poden ser obertes es comuniqui per mail.

Demaneu també que material o links que puguin ser útils per la formació s'enviïn al mail comissiodiocesanaformacio@bisbatdeterrassa.org.

Es poden descarregar fitxes i altres materials com les ponències de les Jornades Transmet! a:

<https://www.bisbatdeterrassa.org/ca/diocesi/comissio-diocesana-de-formacio>

2- MATERIAL CHRISTUS VIVIT

Aquest material ha estat elaborat per la Comissió diocesana de Formació, particularment per 5 membres.

Vol ser el material de treball per les reunions de grups de la nostra diòcesi al llarg del curs 19-20. El seu inici coincideix amb el nou any litúrgic fins a la Pentecosta. Són nou fitxes de treball, a més d'aquesta fitxa introductòria, que coincideixen amb els 9 capítols de l'exhortació *Christus Vivit*.

Aquesta exhortació se centra en el tema juvenil (entre 16 i 29 anys), però volem que sigui una reflexió de qualsevol grup d'edat. L'enfocament de l'exhortació pot ajudar a repensar moltes realitats i estructures de la nostra pastoral. Vol ser també pistes de treball per aquelles realitats que no tenen joves. Pot ser també una bona eina a nivell de les famílies amb fills joves.

Els grups poden ser ja existents (consell, grup de vida...) o es pot crear un grup amb aquesta finalitat.

És important que els membres del grup hagin llegit el capítol corresponent, però si no és possible, amb les fitxes es pot també treballar el tema si el qui porta la reunió s'ha llegit el capítol.

Totes les fitxes tenen 4 apartats:

- què ens diu l'exhortació
- idees-reflexió per la pastoral
- qüestions a compatir i propostes/conclusions
- textos evangèlics (els més presents al capítol)/pregària (extreta del text)

És important que cada grup concreti aspectes en funció de la seva dinàmica parroquial, arxiprestal, diocesana o de pertinença a moviments. A més també pot ser útil per evitar caure en poca concreció, unir les propostes de la reunió de grup a les accions del pla pastoral d'aquest curs, que són:

1. Crear un espai de formació permanent per als preveres i també per als diaques amb temes diversos en ordre a la nova evangelització.
2. Organitzar cursos de formació per a laics per la distribució de la Sagrada Comunió, i també per la proclamació de la Paraula i l'animació musical.
3. Crear equips per la integració dels immigrants i nouvinguts a les parròquies i comunitats i preparar materials adients.
4. Optimitzar les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies a través d'una major coordinació diocesana i la projecció de l'Església.

INICI

És important fer una primera sessió situant el sentit d'aquests fitxes tal com hem indicat i el contingut de les sessions (temes).

A més caldrà:

- organitzar com es presenta cada capítol (portaveu, cada sessió si un prepara el tema com es distribueix, etc.)

- marcar dia i hora de trobada si no és un grup organitzat
- proposar si es comuniquen les conclusions a nivell comunitari
- demanar el parer dels joves si cal en algun aspecte i com es farà
- en aquesta sessió compartir què és, per cada un, el prioritari respecte a la realitat juvenil i l'Església
- situar en el temps el document que es treballa i d'on va començar aquesta crida del Sant Pare
- presentar els 9 capítols-temes que es treballaran.

TEMES

“Viu Crist, esperança nostra, i Ell és la més bella joventut d'aquest món”. Així comença l'Exhortació apostòlica posterior al Sínode dels Joves, celebrat del 3 al 28 d'octubre de 2018. Una exhortació que el Sant Pare Francesc dirigeix als Joves i a tot el Poble de Déu, signada al Santuari de Loreto el 25 de març de 2019. El text consta d'una breu introducció i de nou capítols.

1.- El primer capítol (nn. 5-21 del document) titulat *“Què diu la Paraula de Déu sobre els joves?”*, mostra com les Sagrades Escripures estan penetrades per l'amor de Déu envers els joves, ja que Déu surt al seu encontre en moltes ocasions, per manifestar-los el seu amor.

2.- El segon capítol (nn. 22-63), *“Jesucrist sempre jove”*, reflexiona sobre el Jesús jove entre els joves i exemple dels joves i dels consagrats al Senyor. La joventut de Jesús (nn. 23-29) pot resultar inspiradora per a tot jove que creix i es prepara per realitzar la seva missió (nn. 30-33). Es posa l'accent en la joventut de l'Església (nn. 34-42), que és jove quan es deixa renovar i està atenta als signes dels temps. I acaba centrant-se en Maria, la noia de Natzaret, i presenta el testimoni de diversos joves sants (nn. 43-63).

3.- *“Vosaltres sou l'ara de Déu”* (nn. 64-110) perquè els joves ja són el present del món, ja que l'enriqueixen amb la seva aportació. Partint d'una actitud “en positiu” sobre la joventut, subratlla que hi ha “moltes joventuts” perquè hi ha una pluralitat de mons juvenils amb circumstàncies molt diverses entre ells. I analitza el que els passa als joves en dos casos concrets: els joves d'un món en crisi i els desitjos, ferides i recerques dels joves. Analitza l'ambient digital on es mouen els joves, dirigeix una mirada sobre els migrants com a paradigma del nostre temps i reflexiona sobre l'objectiu de posar fi a tot tipus d'abusos (nn.95-102).

4.- El capítol quart (nn. 111-133) tracta *“El gran anunci per a tots els joves”* i es basa en presentar-los un Déu que és amor a través de Crist que salva

perquè Ell viu!. Jesucrist no és només un bon exemple del passat, sinó que Ell ens omple amb la seva gràcia, ens allibera, ens transforma, ens guareix i ens consola. És algú que viu. És Crist ressuscitat, ple de vitalitat sobrenatural, vestit de llum infinita. Finalment, el capítol acaba recordant com en aquestes tres veritats -Déu t'estima, Crist és el teu salvador, Ell viu- apareix el Pare Déu i apareix Jesús. On estan el Pare i Jesucrist, també hi ha l'Esperit Sant que dóna vida (nn. 130-133)

5.- El capítol cinquè (nn.134-178) titulat "*Camins de joventut*" presenta la joventut com un temps de somnis i d'eleccions a les quals se sumen les ganes de viure i d'experimentar. El Papa subratlla com per més que un visqui i experimenti no arribarà al fons de la joventut, no coneixerà la veritable plenitud de ser jove, si no troba cada dia el gran amic, si no viu en amistat amb Crist. Se centra en el creixement i la maduració dels joves, destacant que créixer és conservar i alimentar les coses més precioses que regala la joventut, però al mateix temps és estar obert a purificar el que no és bo i a rebre nous dons de Déu. Anima els joves a seguir les sendes de fraternitat per no caure en la temptació de tancar-se en un mateix. Acaba demanant joves compromesos (nn. 168-174).

6.- "*Joves amb arrels*" (nn. 179-201). El Papa amb to personal anima el jove "que no t'arrenquin de la terra", demanant-li que no menyspreï ni rebutgi la història, la riquesa espiritual i humana que es va anar transmetent al llarg de les generacions, ignorant tot el que els ha precedit. Anima els joves a cuidar la seva relació amb la gent gran, advertint del perill de la ruptura entre generacions. Si els joves i els ancians s'obren a l'Esperit, produeixen una combinació meravellosa. Els ancians somien i els joves veuen visions. Com complementar-los? Els convida a arriscar-se junts, joves i ancians, per poder aprendre els uns dels altres.

7.- El capítol setè (nn. 202-247) dedicat a "*La pastoral dels joves*". Afirmar amb rotunditat que la pastoral juvenil ha de ser una pastoral sinodal, subratllant com els mateixos joves són agents de la pastoral juvenil. Proposa unes grans línies d'acció en la pastoral dels joves (nn. 209-215): una és la recerca, la convocatòria, la crida que atregui nous joves a l'experiència del Senyor. Una altra és el creixement, el desenvolupament d'un camí de maduració dels que ja han fet aquesta experiència. Crear ambients i llocs adequats, que els acullin i on s'hi puguin acostar espontàniament i amb confiança a l'encontre d'altres. Dedicar un apartat a parlar de la pastoral de les institucions educatives (nn. 221-223), presentant diferents àmbits per desenvolupar pastorals. Reclama una pastoral popular juvenil, animant que els joves siguin sempre missioners, destacant que és imprescindible l'acompanyament dels adults (nn. 242-

247): els joves necessiten ser respectats en la seva llibertat, però també necessiten ser acompanyats.

8.- El capítol vuitè (nn. 248-277) tracta de “*la vocació*”. El fonamental és discernir i descobrir que el que Jesús vol de cada jove és abans de res la seva amistat, l’amistat amb Ell. En el diàleg amb Simó Pere la gran pregunta de Jesús va ser: «*M’estimes?*» (Jo 21,16), és a dir: ¿Em vols com amic? La missió que rep Pere de cuidar els seus anyells sempre en connexió amb aquest amor gratuït, amor d’amistat. El Papa anima a “ser per als altres”, vocació entesa en el sentit precís de la crida al servei missioner dels altres. Cridats pel Senyor a participar en la seva obra creadora, aportant al bé comú a partir de les capacitats que rebem.

Després se centra en “*l’amor i la família*” (nn. 259-267). Un altre apartat és el dedicat al treball que defineix i influeix en la identitat i l’autoconcepte d’un adult jove i és lloc fonamental on es desenvolupen amistats i altres realitats. I acaba tractant sobre les “vocacions a una consagració especial” (nn. 274-277): el sacerdoci i la vida religiosa.

9.- El capítol novè i últim (nn. 278-282) està tot ell dedicat al “*discerniment*”, que per al Papa és clau perquè els joves no es converteixin en titelles a mercè de les tendències. Tracta de com discernir la vocació, indicant que és una tasca personal que requereix espais de solitud i de silenci. Cal fer-se preguntes com “qui sóc jo?”, però el Papa indica la gran pregunta: “Per a qui sóc jo?”. Ets per a Déu, sens dubte. Però Ell va voler que fossis també per als altres. I convida els joves a escoltar la crida de l’Amic Jesús. Subratlla que és imprescindible l’escolta i l’acompanyament dels joves. “Escolta” que requereix tres sensibilitats fonamentals: escoltar la persona (indica el valor que té l’altra persona per a nosaltres, més enllà de les seves idees i de les seves eleccions de vida); escolta discernidora (què em diu aquesta persona, què em vol dir, què desitja que jo compregui); escoltar els impulsos que l’altre experimenta d’anar cap endavant. És l’escolta profunda de “cap a on vol anar veritablement l’altre”.

CAPÍTOL PRIMER

- QUÈ DIU LA PARAULA DE DEU SOBRE ELS JOVES? (5-21)

1- QUÈ ENS DIU L’EXHORTACIÓ?

El Papa Francesc pretén oferir només unes pinzellades sobre com la Sagrada Escripura presenta dos aspectes d’una visió creient sobre el jovent: primer, els joves com realitat humana, i segon, la trobada del Senyor amb ells (núm. 5). Per aconseguir tal objectiu, considera l’Antic Testament, del

qual pren vuit exemples, ordenats segons l'índex canònic de llibres bíblics, i després, el Nou Testament, del qual en pren quatre detalls que conviden a una reflexió més ampla.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

De l'Antic Testament, el Magisteri de Christus Vivit ens presenta vuit models de diverses èpoques històriques i de diversa condició social i religiosa, homes i dones. La voluntat de la Paraula de Déu, a la llum de l'ensenyament de l'Església és que la joventut és una etapa de la vida que no està exempta de la gràcia de Déu. És més, l'etapa de la joventut necessita de models de santedat i de procés de purificació i creixement espiritual, perquè hom pugui entendre que, malgrat que el procés de santedat no és lineal, els pecats no són irreversibles, si hi ha desig de conversió, ni el fet de «ser bons» és suficient per a tranquil·litzar la consciència. Sempre es pot anar més enllà en la vida de la gràcia de Déu

Josep (Gn 37-50). Fill del patriarca Jacob, va rebre el do de comunicar-se amb Déu a través de somnis i de liderar el destí dels seus germans a l'Antic Egipte (núm. 6).

Gedeó (Jg 6-8), jutge o líder espiritual d'Israel en un temps de transició entre l'arribada a la Terra promesa, aconseguida per Moisès i Josuè, i l'establiment consolidat de les tribus d'Israel allí. És model dels joves que no volen edulcorar la realitat, sinó que desitgen anar a fons, humanament parlant (núm 7).

Samuel (1Sam 1-25). De la inseguretats de la infància, va esdevenir el profeta que ajudà a consolidar una nova etapa en la vida del Poble de Déu: l'establiment dels monarques. I ho va aconseguir perquè «va escoltar la Paraula del Senyor» (1Sm 3,1-10).

David (1Sam 16-2Re 1). Malgrat la seva joventut, el Senyor va escollir-lo com a rei, perquè Déu no mira les aparences, sinó la sinceritat espiritual de les persones (núm. 9).

Salomó (1Re 3-11). La seva set de saviesa va néixer d'un do del cel, que el mateix Salomó, en veure's jove i inexpert per a l'ofici de rei de les tribus d'Israel, va suplicar humilment (núm. 10)

Jeremies (Jer 1,4-10). De manera semblant, però en l'ofici de profeta, va suplicar el do de la fortalesa i prudència morals per tal d'escometre la missió d'exhortar el Poble de Déu enmig de la gran tribulació de l'exili a Babilònia (núm. 10).

La serventa judaïta (2Re 5). La presència femenina no queda exclosa. Aquesta serventa va ser la persona que va connectar el seu amo, un rei no creient, Naaman, rei de Síria, amb el profeta Eliseu per tal que es pogués guarir (núm. 11). Aquest home ha arribat a ser un model del que Déu fa amb la humanitat a través del sagrament del Baptisme.

Rut (Rut 1-4). Àvia del rei David, és model de generositat i audàcia. Generositat, perquè va ajudar la seva sogra, quan Rut, jove, va enviduar. I audàcia, perquè va manifestar gran energia personal per a sortir endavant en els reptes de la vida present (núm. 11).

Del Nou Testament, però, només ens en fa una presentació molt ràpida, perquè hi ha aspectes de la doctrina cristiana que apareixeran posteriorment. Concretament, pensem en la jove Maria, quan esdevé Mare de Déu; apareixerà al capítol següent (núms. 43-48).

El model real per excel·lència és Jesús, perpètuament jove, perquè joventut significa tenir la capacitat d'estimar sempre (núm. 13). Ell ens convida a la conversió: passar del model d'«home vell», estil de vida de pecats, a una «humanitat nova», rejuenida per la gràcia del Senyor.

La trobada del Senyor amb algunes persones, durant la seva vida pública, donen testimoni d'aquesta renovació real i espiritual, com ara l'home ric (Mc 10,17-31). Igualment, la doctrina del Senyor inclou ensenyaments espirituals que proposen al jovent com a models de perdó i santificació. En aquest punt, el Papa abunda: recorda la paràbola del jove fill pròdig, prototip del jovent que creu en la misericòrdia de Déu, malgrat els propis pecats (Lc 15,11-32). També proposa la paràbola de les deu verges (Mt 25,1-13): són dos models d'estil de vida dels joves. Hi ha les joves prudentes: actives, vivint amb desperta aquesta etapa de la vida, i hi ha les nècies, amb actitud adormida, sense poder o voler establir relacions interpersonals sòlides i madures (núm. 19).

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

A continuació, oferim quatre preguntes que afecten els quatre àmbits que afecten la nostra vida individual i col·lectiva, en relació amb el jovent. Caldrà sempre escollir un dels textos bíblics que el document magisterial ens proposa i que hem enunciat a cada epígraf del resum.

VIDA ESPIRITUAL

- En relació amb la «joventut espiritual», que el Papa expressa en el seu document, ¿quina és la nota predominant en la meua personalitat?

¿Obert/a la gràcia divina o bé entretingut/da en les qüestions fugisseres del món present? ¿Recordo la importància de la gràcia de Déu en la meua vida? ¿Celebro assíduament els sagraments que em confereixen o renoven en l'amistat amb Déu? Recordem: la joventut és un símbol de la persona que roman en amistat contínua amb el Senyor.

VIDA APOSTÒLICA

- ¿Quina relació tinc amb els joves de l'àmbit parroquial/pastoral on treballa? ¿Podria insistir-hi més? ¿Em veig capacitat/da a col·laborar amb algun àmbit de promoció juvenil de la parròquia/moviment eclesial...?
- ¿Prego pel jovent? ¿O només m'entretinc en veure-hi els errors o imperfeccions pròpies d'aquesta etapa de la vida?
- ¿Proposo un model de vida que testimonia la força que té Déu en la meua vida ordinària?

TESTIMONI ECLESIAL (PARRÒQUIA, MOVIMENT, REALITAT ECLESIAL)

- Com a parròquia, ¿quin testimoni eclesial d'amor i de joventut espiritual oferim als joves? ¿Els oferim espais de pregària, formació, coordinació en accions pastorals?
- ¿Conec la realitat social juvenil del meu/nostre entorn? Cal pensar que no podem estimar a aquells als qui, bo i podent-ho fer, no els coneixem.

INCIDÈNCIA EN EL MEU/NOSTRE ENTORN

- ¿Quins punts forts té la parròquia per a poder atraure els joves? Ens referim a: espais, iniciativa parroquial, actuacions atractives per a joves, mancances estructurals del barri/municipi que podríem suplir..
- ¿Quines són les febleses morals/pràctiques de la nostra parròquia? ¿Es poden corregir?
- ¿Hem avaluat suficientment les oportunitats que el nostre entorn ens ofereix per a donar a conèixer als joves la doctrina de Crist i la vocació a la vida cristiana, en tota la seva riquesa? ¿Som conscients que, en un món en canvi, estar desperts a aquests indicis és OBLIGATORI, NECESARI, IMPRESCINDIBLE?
- ¿Quins elements del nostre entorn, creiem que encara ens superen, en relació amb els joves? ¿Els podem enumerar? ¿Els presentem al Senyor, perquè els transformi en oportunitats de conversió, purificació, creixement i èxit apostòlic?

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

- Mc 10,17-31 / Lc 15,11-32 / Mt 25,1-13
- “Tard us vaig estimar, oh Bellesa tan antiga i tan nova, tard us vaig estimar! I vet aquí que vos éreu dins de mi, i jo era fora de mi mateix, i jo us cercava al defora i em llançava, deforme com era, cap aqueixa bellesa de les vostres criatures. Vós éreu amb mi, però jo no era amb vós. Em retenien lluny de vós precisament aquelles coses que, si no fossin en Vós, no serien. Em cridàreu i clamàreu, i vencéreu la meva sordesa; fulguràreu, resplendíreu, i foragitàreu la meva ceguetat; flairàreu, i vaig aspirar el vostre perfum, i sospiro per vós; vaig tastar-vos, i tinc fam i set de vós; em tocàreu, i vaig clamar de desig per la vostra pau.” (Confessions, 10, 27, 38. Citat al nº 17).

CAPÍTOL SEGON

- JESUCRIST SEMPRES JOVE (22-63)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

“Jesús és jove entre els joves per ser exemple dels joves i consagrar-los al Senyor”. Així comença el capítol segon, en el qual el Papa Francesc presenta Jesucrist, que va viure i donar la vida en la plenitud de la seva joventut, com a model i santificador dels joves. Dels anys previs a la seva vida pública hi ha poques referències descriptives al que feia Jesús en la seva **adolescència i joventut**, més enllà que era el fill del fuster i vivia a Natzaret, però els evangelis ens revelen aquesta etapa de la vida de Jesús com **una preparació per la missió** que més endavant hauria de dur a terme. Per una banda ens mostren a Jesús amb dotze anys com el Fill de Déu “*que s’ha d’ocupar de les coses del seu Pare*” (Lc 2,49); després apareix obedient als seus pares (“*els estava sotmès*” Lc 2,51), i s’anava “**formant**”, creixent tant física com humanament “*Jesús es feia gran, avançava en enteniment i tenia el favor de Déu i dels homes*” Lc 2,52, preparant-se per complir **el projecte que el Pare** tenia per ell. Més endavant, amb el bateig al Jordà, Jesús va rebre el baptisme de Joan, però no va ser com el nostre que ens introdueix a la vida de gràcia, sinó que va ser una **consagració per a la gran missió**, rebent la benedicció del Pare «Tu ets el meu Fill estimat», paraules d’encoratjament d’un pare al seu fill, que **tot jove hauria d’escoltar** quan se sent cridat a complir una missió en aquesta terra.

El Papa Francesc explica que Jesús il·lumina la vida de tot jove precisament des de la seva joventut semblant a la dels joves. Tornem **a l’Evangeli per**

veure com era Jesús i aprendre d'aquell **cor jove** que ara il·lumina els joves:

- Un jove que **confia** en el Pare
- Un jove **amic** dels seus amics i **fidel** fins i tot en moments crítics
- Un jove **compassiu** amb els més febles (pobres, malalts, pecadors, exclosos)
- Un jove **valent** capaç d'enfrontar-se a les autoritats del seu temps en defensa de la missió encomanada pel seu Pare
- Un jove que va viure l'experiència de la **incomprensió i les crítiques**
- Un jove que va sentir **por al patiment**, però va dirigir la seva mirada al futur **abandonant-se** en les mans del seu Pare.
- Un jove que va viure el **martiri unit a la força de l'Esperit**.

Els joves s'han de preparar i formar-se per descobrir i seguir la missió que Déu els encomana, la seva pròpia vocació. Per això **cal oferir-los projectes** que els enforteixin, els acompanyin i els llacin a l'encontre amb els altres, que els facin sortir a servir generosament als més dèbils, els malalts, els que no coneixen l'amor de Déu, en definitiva els més necessitats.

Jesús també albergava en el seu cor **il·lusions, ideals i projectes** com qualsevol altre jove del seu temps, d'avui i de totes les generacions perquè els ideals brollen en l'adolescència i brillen especialment durant la joventut, sense diferència d'èpoques, cultures ni religions. La joventut és **un temps idoni per escoltar la veu de Déu, descobrir la missió i obrir el cor** per rebre la força de la fe. Jesús va ser fidel al seu ideal i va arribar fins al final portant amb la seva resurrecció la llum i la vida a un món envellit pel pecat. Jesús ens crida a portar **la seva llum a altres joves** perquè descobreixin **en el seu interior** els grans ideals d'amor que **Déu ha posat en el seu cor**.

El Papa parla també de **l'Església, que rep de Crist la vida nova que la fa jove**, i la transmet als joves. Ella “és jove quan és ella mateixa, quan rep la força sempre nova de la Paraula de Déu, de l'Eucaristia, de la presència de Crist i de la força del seu Esperit cada dia. És jove quan és capaç de tornar una vegada i una altra a la seva font”. “En ella és possible sempre trobar Crist, el company i amic dels joves”. A més “el cor de l'Església està ple de joves sants, que van entregar la seva vida per Crist, molts d'ells fins en el martiri”. A més, en moments en què l'Església pot tenir la temptació de perdre l'entusiasme, els joves poden aportar la bellesa dels ideals i la força de la joventut. **Quan l'Església escolta els joves,**

els estimula i es deixa impulsar per la seva sensibilitat és **mare d'aquells que Deu li ha confiat**.

Maria, mare de l'Església és també model i exemple d'una església jove, doncs sent una noieta va ser capaç de respondre amb un sí molt gran que albergava:

- Una ànima **disposada**
- Un esperit **compromès i arriscat**, portador d'una **promesa**.
- Un cor sense lloc per la **por ni la covardia**
- Una ànima forta en l'**esperança**.
- Una esperit generós, disposat a posar-se **al servei** abans que els seus propis interessos (*Per aquells dies, Maria se n'anà de pressa a la Muntanya, en un poble de Judea Lc 1,39*)
- Una **mare** que vetlla pels seus fills, els reconforta quan estan cansats, els anima a seguir el camí, sense perdre l'esperança.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

- a) Prenent Jesús com a model, **la joventut és en un temps propici per:**
  - descobrir la missió que Déu ens ha encomanat en aquesta vida a la terra.
  - preparar-se per la missió amb obertura a la gràcia de l'Esperit Sant
  - Viure l'experiència de cerca i creixement dins la comunitat cristiana (parròquia i altres grups de joves catòlics), compartint-la al mateix temps amb la família.
- b) Des de la pastoral de joventut ajudar els joves a preguntar-se quina és la seva missió i/o descobrir la vocació.
- c) Escoltar els joves és tan important com guiar-los amb autoritat, és a dir acompanyant-los, comprenent-los però sense faltar a la veritat que, encara que de vegades amb actituds desafiantes, ells volen i necessiten sentir. Hi ha un risc real d'excés de condescendència dels adults a l'hora d'escoltar els joves. No és un tema fàcil i caldria treballar amb profunditat per tal de no confondre'ls i trobar la manera de reconduir també a educadors.

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Punts de reflexió per als joves:

- Soc conscient de la promesa de salvació que m'ha fet Déu?

- Soc capaç de respondre també amb una promesa? (el compromís, la missió)
- Quina promesa tinc al cor per dur endavant?
- Reflexionar sobre la vida de joves que han estat sants, especialment els contemporanis, veient els valors, les actituds, l'heroisme que els ha convertit en sants davant de Déu en una societat adversa. Per exemple: la beata Chiara Badano, que va morir el 1990 i «va experimentar com el dolor pot ser transfigurat per l'amor [...]. La clau de la seva pau i alegria era la plena confiança en el Senyor i l'acceptació de la malaltia com misteriosa expressió de la seva voluntat per al seu bé i el dels altres.»

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

Lc 2, 41-51

“(Pare) Ella (Maria) va saber acompanyar el dolor del seu Fill, el teu Fill Pare; sostenir-ho en la mirada, acollir-ho amb el cor. Dolor que va sofrir, però no la va resignar. Va ser la dona forta del “sí”, que sosté i acompanya, acull i abraça. Ella és la gran custòdia de l'esperança.

Nosaltres també Pare, volem ser una Església que sosté i acompanya, que sap dir: Aquí estic! en la vida i en les creus de tants cristos que caminen al nostre costat.

De Maria aprenem a dir “sí” a la fortalesa constant de tantes mares, pares, avis que no deixen de sostenir i acompanyar els seus fills i néts quan passen moments difícils.

D'ella aprenem a dir “sí” a la tossuda paciència i creativitat d'aquells que no s'acovardeixen i tornen a començar en situacions que semblen que tot està perdut, buscant crear espais, llars, centres d'atenció que siguin una mà estesa en la dificultat.

En Maria aprenem la fortalesa per a dir “sí” als qui no han callat i no callen davant una cultura del maltractament i de l'abús, del desprestigi i l'agressió i treballen per a brindar oportunitats i condicions de seguretat i protecció.

En Maria aprenem a rebre i allotjar a tots aquells que han sofert l'abandó, que han hagut de deixar o perdre la seva terra, les seves arrels, les seves famílies, els seus treballs.

Pare, com Maria volem ser l'Església que propicïi una cultura que sàpiga acollir, protegir, promoure i integrar; que no estigmatitzi i menys generalitzi en la més absurda i irresponsable condemna d'identificar a tots els

emigrants com a portadors del mal social. D'ella volem aprendre a estar dempeus al costat de la creu, però no amb un cor blindat i tancat, sinó amb un cor que sàpigui acompanyar, que conegui la tendresa i la devoció; que tingui pietat en tractar amb reverència, delicadesa i comprensió.

Volem ser una Església de la memòria que respecti i valori els ancians i reivindiqui el lloc que tenen com a custodis de les nostres arrels.

Pare, com Maria volem aprendre a “estar”.

“Ensenya’ns Senyor a estar al peu de la creu, al peu de les creus; desperta aquesta nit els nostres ulls, el nostre cor; rescata’ns de la paràlisi i de la confusió, de la por i de la desesperació. Pare, ensenya’ns a dir: Aquí estic al costat del teu Fill, al costat de Maria i al costat de tants deixebles estimats que volen allotjar el teu Regne en el cor. Amén.”

(Del VIA CRUCIS en la XXXIV Jornada Mundial de la Joventut -Panamà 2019-, citat al n° 45)

CAPÍTOL TERCER

– VOSALTRES SOU L'ARA DE DÉU (64-110)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

Després de recórrer la Paraula de Déu i reconèixer en Jesús els valors i la missió que cerquen els joves, el Papa Francesc ens convida en aquest capítol a mirar com són els joves d'avui, i que els mirem no només com a un projecte de futur sinó com aportació real al present de la família, l'Església i la societat. Però donat que els temps canvien i no sempre el món dels adults i el dels joves conflueixen amb perfecte harmonia, **cal mirar-los en positiu**, cal que això no sigui un obstacle per seguir buscant la millor manera de comunicar-nos, de trobar camins i no muralles, reconèixer possibilitats i no només perills, de mirar-los com els mira Déu Pare, capaç de valorar i alimentar les llavors de bé sembrades en la “terra sagrada” que és el cor de cada jove, portador de llavors de vida divina que ens pertoca regar i abonar.

Així doncs, amb aquesta mirada positiva cal que donem resposta a una pregunta: *com són els joves avui i què els passa?* A partir de les dades que es van recollir per la preparació del Sínode, s'ha fet a mode d'estudi, una valoració de la joventut actual que resumim tot seguit. Abans fem notar que amb el terme “joventut” parlem d'una franja d'edat entre 16 i 29 anys i no representa un grup homogeni sinó que hi ha pluralitat de grups que viuen situacions diferents dins la seva peculiaritat, marcada per diferències geogràfiques, històriques, culturals i religioses.

Què els passa als joves d'avui?

– Joves que viuen en un món en crisi:

- Molts viuen en contextos de guerra i pateixen la violència en una innombrable varietat de formes, causa comportaments
- Altres són manipulats amb ideologies contràries a la fe i nombrosos els que pateixen formes de marginació i exclusió social per raons religioses, ètniques o econòmiques.
- Alhora, veiem un món excessivament sexualitat amb una publicitat que ensenya a les persones a estar sempre insatisfetes i contribueix a la cultura del descartament, on els mateixos joves acaben convertits en material descartable.

– La relació amb el món dels adults

- Alguns joves «sentsen les tradicions familiars com opriments i en fugen impulsats per una cultura globalitzada que els deixa sense punts de referència.
- En altres casos no hi ha conflicte sinó indiferència.
- Hi ha adults que assumeixen estils juvenils, invertint la relació entre generacions. D'aquesta manera, es corre el risc que la relació entre joves i adults romangui en el pla afectiu, sense tocar la dimensió educativa i cultural. Quant mal fa això als joves, encara que alguns no ho adverteixin! Els mateixos joves ens han fet notar que això dificulta enormement la transmissió de la fe.

– Desitjos, ferides i recerques

- Els joves reconeixen **que el cos i la sexualitat tenen una importància essencial** per a la seva vida i de vegades veuen **la moral sexual** com «causa d'incomprensió i d'allunyament de l'Església, ja que es percep com un espai de judici i de condemna».
- En alguns contextos juvenils es difon un cert **atractiu pels comportaments de risc**, buscant emocions fortes i **s'equivoquen sovint**.
- Com a conseqüència porten els errors, fracassos i tristeses, els **sentiments de culpa clavats a l'ànima**.
- En molts joves reconeixem grans desitjos: de Déu, de fraternitat, d'aportar alguna cosa al món i en molts d'ells un gran desig de fer una vida diferent. **Estan esperant una paraula, una llum, un alè per obrir-se a un món nou.**

– El mon digital

- El web i les xarxes socials han creat una nova manera de comunicar-se i de vincular-se, i «són una plaça en la que els joves passen molt de temps i es troben fàcilment.
- La immersió en el món virtual ha propiciat també una mena de “migració digital”, és a dir, un distanciament de la família, dels valors culturals i religiosos, que porta a moltes persones a un món de solitud i d'autoinvenió, fins a experimentar així una manca d'arrels encara que romanguin físicament al mateix lloc.
- En alguns casos a través del món digital han entrat al món del joc i la pornografia però també hi ha joves que en aquests àmbits són creatius i de vegades genials. És el que feia el jove venerable Carles Acutis.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

Davant d'aquesta exposició de com és la joventut actual, el Sant Pare parla a l'Església com acollir i sortir a l'encontre dels joves. **L'Església i els joves.** L'Església ens hem de commoure amb el dolor dels joves, que ens hauria de tocar el cor i fins i tot, davant alguns drames, ens hauria de causar el plor com expressió de la misericòrdia i la compassió. A vegades el dolor d'alguns joves és tant punyent que només els podem fer presents en aquestes paraules de Jesús: «*Feliços els afligits, perquè seran consolats*» (Mt 5,4). **Hi ha joves que es van poder obrir camí en la vida perquè un dia els va arribar aquesta promesa divina. Tant de bo sempre hi hagui prop d'un jove sofrent una comunitat cristiana que pugui fer ressonar aquestes paraules amb gestos, abraçades i ajudes concretes.**

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Algunes qüestions que se'ns plantegen de la lectura d'aquest capítol, poden ser les següents:

- Cada vegada és més sovint veure arribar joves ferits. Hem d'acollir-los mirant com podem fer per curar les ferides. S'han de portar al metge de l'ànima però també és necessari que els adults (fills d'un altre "món") fem també una mica de metges i ens hem de preparar amb eines per reconduir-los amb fermesa i tendresa cap el camí que els durà la felicitat. Ho fem així?
- Ajudem els joves a que aquesta societat no els robi l'esperança i l'alegria, a que no els utilitzi com a esclaus dels seus interessos.

- Animem-los a ser diferents, a ser més perquè són més importants que qualsevol cosa. No serveix tenir o aparentar sinó ser el que Déu, el Creador, sap què pot ser, és a dir, molt més que el que li ofereix el món.
- Ensenyem-los a invocar l'Esperit Sant i a caminar amb confiança cap a la gran meta: la santetat. A no ser fotocòpies sinó ells mateixos.
- Perquè la joventut compleixi la finalitat que té en el recorregut de la vida, ha de ser un temps de lliurament generós, d'ofrena sincera, de sacrificis que fan mal però que ens tornen fecunds.

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

*«Si para recobrar lo recobrado
debí perder primero lo perdido,
si para conseguir lo conseguido
tuve que soportar lo soportado,*

*Si para estar ahora enamorado
fue menester haber estado herido,
tengo por bien sufrido lo sufrido,
tengo por bien llorado lo llorado.*

*Porque después de todo he comprobado
que no se goza bien de lo gozado
sino después de haberlo padecido.*

*Porque después de todo he comprendido
que lo que el árbol tiene de florido
vive de lo que tiene sepultado»*

(Francisco Luis Bermúdez, “Soneto”, dins Cielo de tierra, Buenos Aires 1937 –citad al nº 108)

Parenostre...

CAPÍTOL QUART

– EL GRAN ANUNCI PER A TOTS ELS JOVES (111-133)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

El Papa exposa “tres grans veritats que tots necessitem escoltar sempre, una vegada i una altra”:

- a) La primera és: “Déu t’estima. Mai ho dubtis, més enllà del que et succeeixi en la vida. En qualsevol circumstància, ets infinitament estimat”.
- b) La segona veritat és que “Crist, per amor, es va lliurar fins al final per a salvar-te”. Mai oblidis que «Ell perdona setanta vegades set”.
- c) La tercera veritat consisteix en el fet que “Van matar al sant, al just, a l’innocent, però Ell va vèncer. El mal no té l’última paraula. En la teva vida el mal tampoc tindrà l’última paraula, perquè el teu Amic que t’estima vol triomfar en tu. El teu salvador viu”.

Qui prepara i obre el cor a aquestes veritats?: L’Esperit Sant. “Ell dóna vida. Et fa entrar cada vegada més en el cor de Crist perquè t’omplis sempre més del seu amor, de la seva llum i de la seva força.”

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

- a) És un capítol ple de força amb frases colpidores.

Proposem meditar frases concretes, aplicant-les no només a joves.

CV111 A tots (els joves) us anuncio: un Déu que és amor; Crist et salva i Ell viu!

CV112 Déu t’estima, no en dubtis mai, més enllà del que et passi en la vida.

CV116 És un amor que no aixafa, és un amor que no margina, que no calla, un amor que no humilia.

CV117 Sempre et vol promoure, per a madurar-te...Ens ofereix una relació plena de diàleg sincer i fecund.

CV122 (joves) estimats, vosaltres no teniu preu!, no sou peces de subhasta!

CV124 ...Ell viu

CV125 Si Ell viu, llavors sí que podrà ser present en la teva vida, en cada moment, per omplir-lo de llum.

CV127 Si Ell viu, això és una garantia que el bé pot fer-se camí en la nostra vida.

CV129 Aquesta és la gran experiència: deixar-te trobar pel Senyor, si et deixes estimar i salvar per Ell.

CV131 Invoca cada dia l'Esperit Sant, perquè renovi constantment en tu l'experiència del gran anunci.

b) CV 128 Un text de l'exhortació que pot servir de guia per decisions pastorals...

“Qualsevol altra solució serà feble i passatgera. Potser servirà per a alguna cosa durant un temps, i de nou ens trobarem desprotegits, abandonats, a la intempèrie. Amb Ell, en canvi, el cor està arrelat en una seguretat bàsica, que resta més enllà de tot. Sant Pau diu que ell vol estar unit a Crist per “conèixer el poder de la seva resurrecció” (Fl 3,10). És el poder que es manifestarà una vegada i una altra també en la teva existència, perquè ell va venir per donar-te la vida, “i vida a desdir” (Jn 10,10)

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Punts de reflexió:

- Com a comunitat reflexionem si mostrem a un Déu que és Amor.. Revisem actituds a nivell personal, grupal i celebratiu.
- L'acollida a l'altre és un valor present en tota acció pastoral?
- L'amor de Déu es “palpa” al nostre voltant? Representem-nos mentalment els moments quotidians en la vida de cada dia...
- La flexibilitat com a signe d'amor...: què podem i estem disposats a canviar en les nostres estructures comunitàries, en els nostres costums per facilitar millor a tots compartir i celebrar la vida i la fe?
- Espiritualitat i comunitat. A més de l'Eucaristia, quines propostes tenim per fer experiència de l'Amor de Déu?
- Prioritat en l'acompanyament per ajudar els altres a veure l'amor de Déu en el que em passa.

De manera realista i concreta, ens estem preparant a aquest servei? Qui tenim actualment actiu en l'art d'acompanyar?

- Una proposta: provocar moments-trobades de testimoni personal d'adults i joves d'experiència de l'amor de Déu en la meua vida. Com ho podem fer a la nostra realitat pastoral?

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

Is 49,15 / Is 54,10 / Ga 2,20 / Rm 5,5

Busques passió?

Com diu aquell bell poema:

Enamora't! (o deixa't enamorar), perquè "res no pot importar més que trobar Déu.

Es a dir, enamorar-se d'ell d'una forma definitiva i absoluta. Allò de què t'enamores atrapa la teva imaginació, i acaba per anar deixant el seu rastre en tot.

Serà el que decideixi què és el que et treu del llit al matí, què fas en els teus vespres, en què esmerces els teus caps de setmana, el que llegeixes, el que coneixes, el que trenca el teu cor i el que et rebleix d'alegria i gratitud.

*Enamora't! Resta en l'amor!
Tot serà d'una altra manera"*

(Pedro Arrupe, Enamórate. Citat al nº 132)

Pare Nostre

CAPÍTOL CINQUÈ

– CAMINS DE JOVENTUT (134-178)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

En aquell capítol es respon a la pregunta: Com es viu la joventut quan ens deixem il·luminar i transformar pel gran anunci de l'Evangeli? Per al Papa la joventut és un temps beneït per al jove i una benedicció per a l'Església i el món. És una alegria, un cant d'esperança i una benaurança. Apreciar la joventut implica veure aquest temps de la vida com un moment valuós i no com una etapa de pas on la gent jove se sent empesa cap a l'edat adulta. Per aquesta raó els convida: "Remeu mar endins, sortiu de vosaltres mateixos".

Jesús pot unir a tots els joves de l'Església en un únic somni, «un somni gran i un somni capaç d'acollir a tots. Aquest és el somni pel qual Jesús va donar la vida en la creu i que l'Esperit Sant va escampar i va marcar amb foc el dia de Pentecosta en el cor de cada home i cada dona" perquè siguem germans, compromesos contra la violència i defensors de la vida.

Mostra la conseqüència de l'anunci de Crist en els joves. És a dir: què

canvia quan es viu la joventut deixant-se il·luminar i transformar pel gran anunci de l'Evangeli. Perquè la joventut és un regal valuós, un temps de somnis i d'eleccions caracteritzat per la "inquietud". Una inquietud que no ha de degenerar en ansietat o en por. És el temps de les ganes de viure i d'experimentar, sabent que el millor és esprémer el present omplint-lo d'amor. I això es pot fer fins i tot enmig de dificultats.

La plenitud de la joventut solament es troba en la trobada amb Jesucrist, en l'amistat amb Ell, que ens obre als altres. El cristianisme no és un conjunt de veritats o un codi de normes: el cristianisme és Crist. La joventut és el temps del creixement i de la maduració, no menys important en les realitats de l'esperit que en les del cos. És el temps d'aquesta amistat amb Crist que omple la vida, que li dóna sentit total per les sendes de la fraternitat i del compromís per a construir una societat nova. Aquesta amistat converteix la vida en una aventura i un projecte fascinant, ple de bellesa (com s'expressa en el capítol següent) i també de desafiaments.

Francesc demana als joves cristians que siguin missioners valents, que comuniquin i comparteixin la seva fe: "No tinguin por d'anar i portar a Crist a qualsevol ambient, fins a les perifèries existencials, també a qui sembla més llunyà, més indiferent" (n. 177). I això, sense esperar a demà sinó amb energia, audàcia i creativitat, sense fronteres ni límits.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

– És un capítol ple de força amb frases colpidores.

Proposem meditar frases concretes, aplicant-les com sempre no només a joves:

CV139 El jove camina amb dos peus com els adults, però a diferència dels adults, que els tenen paral·lels, en posa un davant de l'altre, dispost a anar-se'n, a partir. Sempre mirant cap endavant.

CV142 Cal perseverar en el camí dels somnis amb paciència, compromís,... tot superant l'ansietat.

CV147 La Paraula de Déu et convida a viure el present, no sols a preparar el demà.

CV153 És tan important l'amistat que Jesús mateix es presenta com a amic.

CV155 Amb l'amic parlem, compartim les coses més secretes. Amb Jesús també hi conversem. La pregària és un desafiament i una aventura.

CV156 Resant és possible arribar a experimentar una unitat constant amb ell, que supera tot el que puguem viure amb altres persones.

CV157 Jesús pot unir tots els joves de l'Església en un únic somni capaç d'acollir a tothom.

CV167 Déu estima l'alegria dels joves i els invita a que aquesta es visqui en comunió fraterna.

CV168 Joves compromesos amb els altres malgrat que visquem davant un món tan ple de violència i egoisme.

CV169 Proposo als joves anar més enllà dels grups d'amics i construir l'amistat social, buscar el bé comú.

CV173 Alimentats amb l'Eucaristia, es demana als joves que es col·loquin sempre en el lloc del servei.

CV178 La missió no és fàcil ni còmoda. Vosaltres, joves, sou l'ara de Déu, que us vol fecunds. Perquè és donant com es rep, i la millor manera de preparar un bon futur és viure bé el present amb donació i generositat.

– CV 176 Un text de l'exhortació que pot servir de guia per a tots com enviats:

El valor del testimoniatge no vol pas dir que s'hagi de callar la paraula. ¿Per què no parlar de Jesús, per què no explicar als altres que ell ens dona forces per a viure, que és bo de conversar amb Ell, que ens fa bé meditar les seves paraules? (Joves), no deixeu que el món us arrossegui a compartir només les coses dolentes o superficials.

Sigueu capaços d'anar contracorrent i sapiguen compartir Jesús, comuniquen la fe que Ell us ha regalat. Tant de bo que pugueu sentir en el cor el mateix impuls irresistible que movia sant Pau quan deia: "Ai de mi si no anunciés l'Evangelí! (1Co 9,16)

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Punts de reflexió:

- Jesús acull a tothom. Com vivim la participació en propostes diocesanes com una ajuda a veure la pluralitat de l'església diocesana. Consciència de la riquesa que hi ha en el nostre bisbat.
- Proposem-nos de fer una acció en favor del bé comú, i que sigui possible. Quina creativitat ens suggereix? Serem capaços de transformar els cors de tants que viuen al nostre costat? I el cor d'altres persones? Quin "implicuem-nos" faríem?
- Compartim a les xarxes la nostra condició de creients? Què fem?
- Última acció d'aquest capítol: donar testimoniatge de l'Evangelí a tot arreu: Ai de mi si no anunciés l'Evangelí (1Co 9,16). Com i què donem a conèixer als altres per mitjà de les nostres paraules i per mitjà del nostre testimoniatge. Què creiem que ens resulta més fàcil o més difícil?

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

Sir 14, 11.14 / Mt 6,34 / Jn 15,15 / 1Jn 2,14

Senyor, feu de mi un instrument de pau.

Que on hi hagi odi, hi posi l'amor.

On hi hagi ofensa, hi posi el perdó.

On hi hagi discòrdia, hi posi la unió.

On hi hagi error, hi posi la veritat.

On hi hagi dubte, hi posi la fe.

On hi hagi desesperació, hi posi l'esperança.

On hi hagi tenebres, hi posi la llum.

On hi hagi tristesa, hi posi l'alegria.

Oh Mestre, feu que jo vulgui més aviat consolar que ser consolat,

comprendre que ser comprès,

estimar que ser estimat.

Perquè és donant que es rep,

oblidant que es troba, perdonant que s'és perdonat,

i morint que es ressuscita a la vida eterna

(Oració "Senyor, feu-me un instrument de la vostra pau", atribuïda a St. Francesc d'Assis –citada al nº 178)

CAPÍTOL SISÈ

– JOVES AMB ARRELS (179-201)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

Una condició per a tot això són les arrels, perquè tot arbre només pot tirar branques cap al cel si s'assenteixi fermament sobre les seves arrels en la terra. Així els joves creixen arrelats en la terra i en la història concreta de les persones i de les cultures.

Com en l'anterior, hi ha en aquest capítol paràgrafs antològics, que expresen la bellesa de la vida "vivificada" per Crist sobre la base de la bellesa moral que ja tenen moltes realitzacions humanes nobles. Aquestes realitzacions són imatges o anticipacions de la bellesa del lliurament de Crist ("s'assemblen a la de Crist en la creu"). I per tant són bons fonaments i camins de la solidaritat amb Ell en favor de tots.

Per a créixer arrelats o arrelades (en Déu i en els altres, en contacte amb els pobres i amb els quals sofreixen), el Papa aconsella als joves la relació amb els ancians, que són guardians de la "memòria col·lectiva" en les

comunitats humanes i cristianes. Cal dedicar temps a escoltar “els somnis i les visions” dels ancians. “Hem d’acceptar –proposa el papa– que tota la saviesa que necessitem per a la vida no pot tancar-se en els límits que imposen els actuals recursos de comunicació” (n. 195).

Els ancians ens diran que una vida sense amor és infecunda, i que l’amor es demostra no sols amb paraules, sinó també amb obres. Ens mostraran que cal arriscar junts, joves i ancians. I que, en paraules del cardenal Pironio, “hem d’estimar la nostra hora amb les seves possibilitats i riscos, amb les seves alegries i dolors, amb les seves riqueses i els seus límits, amb els seus encerts i els seus errors” (n. 200). Com van dir els joves de Samoa, els ancians mantenen la direcció de la barca segons la posició de les estrelles i els joves remen amb força imaginant el futur.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

– És un capítol ple d’esperança entre la relació de joves i grans.

Proposem meditar frases concretes, aplicant-les com sempre no només a joves.

CV179 Perquè és impossible que algú creixi si no té arrels fortes que ajudin a estar ben sostingut i agafat a la terra. És fàcil envolar-se quan no hi ha res on arrapar-se, on subjectar-se

CV181 Les ideologies necessiten a joves que menyspreïn la història

CV182 Els manipuladors fan servir un altre recurs: una adoració de la joventut, com si tot el que no sigui jove es convertís en detestable i caduc

CV186 Avui veiem una tendència a homogeneïtzar els joves, a dissoldre les diferències del seu lloc d’origen, a convertir-lo en éssers manipulables fets en sèrie. Així es produeix una destrucció cultural, que és tan greu com la desaparició de les espècies animals i vegetals

CV192 Si els joves i els vells s’obren a l’Esperit Sant, uns i altres produeixen una combinació meravellosa

CV197 Què poden donar els ancians? Als joves poden recordar-los que una vida sense amor és una vida infecunda; què poden dir-los? Que l’ansietat davant el futur pot ser vençuda; Què poden ensenyar-los? Que s’experimenta major alegria a donar que a rebre, i que l’amor no es demostra amb paraules, sinó també amb obres

CV201 En el Sínode, un dels joves provinent de les illes Samoa, va dir que l’Església és una canoa, en la qual els vells ajuden a mantenir la direcció interpretant la posició dels estels, i els joves remen amb força

imaginant el que els espera més enllà. Sota l'impuls sempre nou de l'Esperit Sant.

– CV 176 Un text de l'exhortació que ens fa a tots protagonistes:

“(...) hi ha formosor en el treballador que torna a la seva casa brut i desarreglat, però amb l'alegria d'haver guanyat el pa dels seus fills. Hi ha una bellesa extraordinària en la comunió de la família al costat de la taula i en el pa compartit amb generositat, encara que la taula sigui molt pobra. Hi ha formosor en l'esposa despentinada i quasi anciana, que està cuidant el seu espòs malalt més enllà de les seves forces i de la seva pròpia salut. Encara que hagi passat la primavera del nuviatge, hi ha formosor en la fidelitat de les parelles que s'estimen en la tardor de la vida, en aquests vellets que caminen donant-se la mà. Hi ha formosor, més enllà de l'aparença o de l'estètica de moda, en cada home i en cada dona que viuen amb amor la seva vocació personal, en el servei desinteressat per la comunitat, per la pàtria, en el treball generós per la felicitat de la família, compromesos en l'ardu treball anònim i gratuït de restaurar l'amistat social. Descobrir, mostrar i ressaltar aquesta bellesa, que s'assembla a la de Crist en la creu, és posar els fonaments de la veritable solidaritat social i de la cultura del trobament” (n. 183).

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Punts de reflexió:

- Coneixem bé la pastoral amb joves, local i diocesana...? És homogeneïtzadora o respon a la diversitat juvenil, cultural i social?
- En la nostra realitat pastoral, i particularment si reflexionem sobre la parròquia...: quins lligams tenim o podríem tenir entre pastoral amb joves i la pastoral amb gent gran?
- Les nostres comunitats són majoritàriament de gent gran... Què podem fer per anar més junts? Tenen espais perquè siguin escoltats pels joves i els adults no ancians?
- Com tenim o vivim la pastoral de la salut i l'acompanyament de gent gran?

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

Sir 6, 34.36 / Pr 20,29 / Pr 23,22 / Ac 2,17 / Sl 148,12-13 /

*“Què demano als ancians, entre els quals em compto jo mateix?
Ens demano que siguem guardians de la memòria
El avis i les àvies necessitem formar un cor.*

*M'imagino els ancians com el cor permanent d'un important santuari espiritual,
en què les oracions de súplica i els cants de lloança sostenen la comunitat sencera
que treballa i lluita en el terreny de la vida”*

(del Papa Francisc i amics, “*La sabiduría de los años*” –citad al nº 196)

Resem el Credo per tots els nostres grans que ens han ensenyat la fe.

CAPÍTOL SETÈ

– LA PASTORAL DELS JOVES (202-247)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

El capítol setè (nn. 202-247) està enterament dedicat a “*La pastoral dels joves*”.

El títol ja té un missatge: no és pastoral *juvenil* o pastoral *amb joves*. “Dels” mostra que és alhora una pastoral destinada als joves i una pastoral on els joves tenen iniciatives i són protagonistes.

El Papa afirma amb rotunditat que la pastoral juvenil ha de ser una pastoral sinodal, subratllant com els mateixos joves són agents de la pastoral juvenil. I proposa unes grans línies d'acció en la pastoral dels joves (nn. 209-215):

- una és la *recerca*, la convocatòria, la crida que atregui nous joves a l'experiència del Senyor.
- una altra és el *creixement*, el desenvolupament d'un camí de maduració dels que ja han fet aquesta experiència.

El Papa destaca que necessitem crear ambients adequats, llocs propis que ells puguin condicionar al seu gust, i on puguin entrar i sortir amb llibertat, llocs que els acullin i on s'hi puguin acostar espontàniament i amb confiança a l'encontre d'altres joves.

Dedica un apartat també a parlar de la pastoral de les institucions educatives (nn. 221-223), presentant diferents àmbits per desenvolupar pastorals concretes.

Dedica també un ampli apartat reclamant una pastoral popular juvenil, no elitista ni de grups tancats, animant al fet que els joves siguin sempre missioners.

Acaba destacant que és imprescindible l'acompanyament dels adults (nn. 242-247) ja que els joves necessiten ser respectats en la seva llibertat,

però també necessiten ser acompanyats. Aquí la comunitat cristiana té molta importància.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL (Grans línies d'acció -209 a 215)

Frases que és converteixen en reflexions per la parròquia/realitat/moviment, sobretot per pensar de quin jove parlem...

– Grans línies d'acció

210(recerca)... “La cosa més important és que cada jove s'atreveixi a sembrar el primer anunci en aquesta terra fèrtil que és el cor d'un altre jove”

211(recerca)... “Privilegiar l'idioma de la proximitat, el llenguatge de l'amor desinteressat... Acostar-se als joves amb la gramàtica de l'amor, no pas amb el proselitisme”

212 (creixement)... “Calmem l'obsessió per transmetre un cúmul de continguts doctrinals, i primer de tot mirem de suscitar i fer arrelar les grans experiències que sostenen la vida cristiana”

215... “Mitjans i recursos variats per ajudar els joves a créixer en la fraternitat, a viure com a germans,..., a crear comunitat, a servir els altres, a estar a prop dels joves”

– Ambients adequats

216... “Les comunitats com la parròquia i l'escola haurien d'oferir camins d'amor gratuït i promoció d'afirmació i creixement”

217... “Crear “llar”..., “crear família”..., “cases de comunió”...És teixir llaços que es construeixin amb gestos senzills, quotidians i que tots podem realitzar”

– Distints ambients per a desenvolupaments pastorals

(224-229) Propostes de pregària i moments sacramentals – servei –expressions artístiques – pràctica esportiva – el contacte amb la creació

– Una pastoral popular juvenil

231... “Líders realment “populars”, no elitistes o clausurats en petits grups de selectes... Apareguin a auscultar el sentir del poble, a constituir-se en els seus portaveus i a treballar per la seva promoció”

234... “Una pastoral juvenil capaç de crear espais inclusius, on hi hagi lloc per a tot tipus de joves i on es manifesti realment que som una Església de portes obertes”

235... “Hi ha d’haver lloc per aquells que tenen altres visions de la vida, professen altres credos o es declaren aliens a l’horitzó religiós”

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Tot el capítol, però especialment el darrer bloc, *L’acompanyament dels adults* (242 a 247), té connotacions a nivell comunitari o de grup. Amb la idea central de respectar la llibertat dels joves però acompanyar-los, les qüestions poden ser les següents:

(242) Primer des de la família: ajudem a les famílies cristianes a saber acompanyar el jove? A la nostra realitat, pastoral juvenil i pastoral familiar treballen conjuntament?

(243) Segon, des de la comunitat. Se sent la comunitat sencera responsable? Els joves són coneguts a tots els àmbits?

(243 i 246) Tercer, amb acompanyants concrets. Ho veiem com un carisma?

Tenim clar com ha de ser un veritable acompanyant (llegir 246)?

(245) Quart, amb la capacitació de líders. Tenim programes de lideratge juvenil? És una prioritat capacitar membres de la comunitat per aquest servei?

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

– *Jn 13,14 (manament nou) / Rm 13,10 (plenitud de la llei) / Mt 13,24-30 (blat i jull) / Lc 24, 13-35 (Emaús) / Mt, 24-25 (casa sobre roca)*

– *Canta como suelen cantar los viandantes; canta, pero camina; alivia con el canto tu trabajo, no ames la pereza: canta y camina.*

¿Qué significa «camina»? Avanza, avanza en el bien. Tú, si avanzas, caminas; pero avanza en el bien, en la recta fe, en las buenas obras: canta y camina.

No te salgas del camino, no te vuelvas atrás, no te quedes parado.

(Sant Agustí, Sermó 256 –citad al nº 226–)

Parenostre...

CAPÍTOL VUITÈ

– LA VOCACIÓ (248-277)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

El Papa insisteix en la condició de «persona cridada» de tot batejat a formar part d'una gran història d'amor i vida que Déu ha previst des de tota l'eternitat, que té com a fruit una orientació missionera de la pròpia existència personal a favor dels altres, que s'ha de discernir a dos nivells: primer, en cada moment de la vida personal, i segon, en ordre a viure intensament la vida familiar i laboral. Paral·lelament, hi ha l'estat de vida consagrada al Senyor en la vida ministerial i religiosa, que no s'han de descartar, perquè Ell no falta a la seva promesa que ens enviarà pastors segons el seu cor.

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

1. La **vida cristiana** és una vida d'amor que demana discernir la presència de Déu i de Crist en la nostra vida, i unir-nos al seu projecte d'amor etern que ens ha revelat en l'Evangeli de la salvació.
2. La **condició missionera** de tota persona batejada acull dos nivells de comprensió: per una banda, «actitud general», que orienta totes les actuacions de la vida vers una meta espiritual, que és el servei envers els altres, com Crist, Servidor del Pare. Per l'altra, hi ha l'«estat de vida» missioner, dedicats realment a l'anunci apostòlic de Déu Pare, Fill i Esperit Sant, i generar vida comunitària d'acord amb els criteris de l'Evangeli del Redemptor. Per això, cal que posi al servei de tots els carismes que Déu ens ha atorgat.
3. Hem d'estar alerta a la **temptació** de pensar que **ens podem (auto) crear del no-res**: som obra amorosa de Déu, criatures seves, obra de les seves amoroses mans.
4. **Família, treball i ministeri (apostòlic)** són tres concrecions específiques de la vocació cristiana. Cal deixar-se sorprendre pel «somni» (metàfora sobre la providència) de Déu per nosaltres. Cal **discerniment**, però també **formació i preparació**, tenint sempre en compte que l'estat de vida discernit i escollit en el Senyor és l'espai propici, bo i volgut per Déu per a desenvolupar la pròpia vida com a servei.

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Treballem a partir de la Paraula de Déu. Escoltem/llegim el relat evangèlic de l'encontre del jove ric amb el Senyor i treballem-lo a partir de les preguntes indicades a continuació del text.

BCI Mt 19, 16-29. Un jove anà a trobar Jesús i va preguntar-li: «Mestre, quina cosa bona haig de fer per a obtenir la vida eterna?» Jesús li digué: «Per què em preguntes sobre el que és bo? Un de sol és bo. Si vols entrar a la vida, guarda els manaments». Ell li preguntà: «Quins?» Jesús li respongué: «No matis, no cometis adulteri, no robis, no acuis ningú falsament, honra el pare i la mare, i estima els altres com a tu mateix». El jove li va dir: «Tot això ja ho he complert. Què em falta encara?» Jesús li respongué: «Si vols ser perfecte, vés, ven tot el que tens i dóna-ho als pobres, i tindràs un tresor al cel. Després vine i segueix-me». Quan aquell jove va sentir aquestes paraules, se n'anà tot trist, perquè tenia molts béns.

Llavors Jesús digué als seus deixebles: «Us asseguro que un ric difícilment entrarà al Regne del cel. Més encara: és més fàcil que un camell passi pel forat d'una agulla que no pas que un ric entri al Regne de Déu». Els deixebles, en sentir aquestes paraules, quedaren molt desconcertats, i deien: «Si és així, qui pot salvar-se?» Jesús se'ls mirà i els digué: «Als homes els és impossible, però Déu ho pot tot».

Llavors Pere li va dir: «Mira, nosaltres ho hem deixat tot i t'hem seguit. Què rebrem, doncs?» Jesús els digué: «Us ho asseguro: quan neixi el món nou i el Fill de l'home s'assegui en el seu tron gloriós, també vosaltres, els qui m'heu seguit, us asseureu en dotze trons i jutjareu les dotze tribus d'Israel. I tothom qui pel meu nom hagi deixat cases, germans, germanes, pare, mare, fills o camps, en rebrà cent vegades més i posseirà la vida eterna.

TREBALL: LA «JOVENTUT» TAMBÉ ÉS VIURE SEMPRE ORIENTATS VERS L'AMOR DE DÉU QUE ENS DESCENTRA

El relat té dues parts, dissemblants. La primera és la descripció amable d'un jove que vivia externament d'acord a la Llei del Senyor, i demana a Crist que li indiqui el camí de la perfecció de la caritat cristiana. Jesús li respon, però el jove hi reacciona paradoxalment de manera negativa. La segona part hi ha una altra proposta vocacional: la d'aquells que han de consolidar la seva decisió de seguiment radical de Crist i tenen dubtes.

- o En el meu **context vital** (família, treball, amistats...), ¿entenc que Déu vol fer-se present a través del seu humil instrument en Crist, que són les nostres pobres persones? ¿Com ho efectuo/efectuem en concret? ¿Ho podríem millorar?
- o Què he fet per Crist, personalment i apostòlica? ¿Què podria haver fet però ho he omès? ¿Què puc modificar en la meva vida perquè l'ideal de vida apostòlica brilli amb més fulgor en la meva vida/vida parroquial?

- o Com entenc/entenem la vida cristiana? ¿Com un reguitzell de normes externes que asserenen la consciència, o com un camí meravellós de (re)descoberta del Déu que ens estima en la Creu del Salvador nostre Jesucrist?
- o En el meu/nostre **entorn laboral**, ¿quins signes hi ha de «vocació» divina a la santedat? ¿Quines llavors de vida, fe i amor celestials hi puc trobar, i que poden ser oportunitat d'anunciar novament la Doctrina salvador de Crist?
- o La **preparació prematrimonial**, ¿quin grau d'importància té en la pastoral de la meua parròquia? ¿Hi podem col·laborar? ¿Què hi podem implementar perquè sigui un moment d'encontre fecund amb el Senyor?
- o La **pastoral vocacional**, ¿hem engegat iniciatives de promoció vocacional al ministeri ordenat? ¿Crec/Creiem realment que Déu continua convocant homes al servei pastoral, consagrant-se en el ministeri ordenat de Bisbe, preveres i diaques? ¿En parlo clarament i oberta? ¿Participo del seu actuar sacramental?
- o Estic/Estem disposats a deixar de banda «riqueses» humanes, socials, materials o morals, a benefici de persones que puguin (re)conèixer Déu en la vida de l'Església del meu/nostre entorn?

4- TEXTOS BÍBLICS/PREGÀRIA

Mt 19, 16-29

“En un vaixell el pilot que es descuida és acomiadat sense remissió, perquè juga amb una cosa massa sagrada. I en la vida, tenim cura del nostre rumb? Quin és el teu rumb? Si fos necessari entretenir-se encara més en aquesta idea, jo prego a cadascú de vosaltres que li doni la màxima importància, perquè encertar en això és senzillament encertar; fallar en això és simplement fallar.”

(St. Albert Hurtado, 1946. Citat al nº 257)

Ave Maria...

CAPÍTOL NOVÈ

– EL DISCERNIMENT (278-299)

1- QUÈ ENS DIU L'EXHORTACIÓ?

En la nostra cultura del zàping i de la multitasca, és necessària la saviesa del discerniment. També “el discerniment” de la vocació requereix no sols la raó i la prudència humana, sinó situar-se en el projecte de Déu que ens estima i ens coneix. Implica la formació de la consciència per a poder identificar-se amb Jesucrist, amb les seves intencions i sentiments, l'oració, l'examen de consciència i l'ajuda dels qui Déu posa al nostre costat per a destriar efectivament el nostre camí.

Dit breument: la capacitat de preguntar-se “qui sóc jo” i “per a qui sóc jo”. La vocació és un regal de Déu, un regal personalitzat i interactiu, que estimula i demana arriscar en el context de l'amistat amb Jesucrist. A qui pugui ajudar-nos en això, se li demana: primer, escoltar “a la persona”, i el signe que es fa bé és el temps que se li dedica, no sols en quantitat sinó també en qualitat (atenció, desinterès, constància); en segon lloc, sensibilitat per a destriar (distingir la gràcia de la temptació o de les excuses); tercer, saber escoltar els impulsos que porten a l'altre cap endavant (més enllà dels seus gustos o sentiments); finalment, també implica saber “desaparèixer” deixant que sigui aquesta persona la que segueix per si mateixa el camí de la llibertat que Déu li assenyala.

Per aprofundir el tema es bo rellegir l'exhortació apostòlica *Gaudete et exsultate* (2018).

2- IDEES-REFLEXIÓ PER A LA PASTORAL

– És un capítol que pot ser referent per tots els altres.

Proposem meditar frases concretes, aplicant-les com sempre no només a joves.

CV283 Una expressió del discerniment és el compromís per reconèixer la pròpia vocació. És una tasca que requereix espais de soledat i silenci, perquè es tracta d'una decisió molt personal que altres no poden prendre per un mateix.

CV286 Per a qui sóc jo? Ets per a Déu, sens dubte. Però ell ha volgut que siguis també per als altres, i ha posat en tu moltes qualitats, inclinacions, dons i carismes que no són per a tu, sinó per a altres.

CV287 Per a discernir la pròpia vocació, cal reconèixer que aquesta

vocació és la crida d'un amic: Jesús. Als amics, si se'ls regala quelcom, se'ls regala el millor. I això millor no necessàriament és el més car o difícil d'aconseguir, sinó el que un sap que a l'altre l'alegrarà.

Cv291 Quan ens toca ajudar un altre a discernir el camí de la seva vida, la primera cosa és escoltar. I aquesta escolta suposa tres sensibilitats o atencions distintes i complementàries...

CV292 La primera sensibilitat o atenció és a la persona. Es tracta d'escoltar l'altre que se'ns està donant ell mateix en les seves paraules. El signe d'aquesta escolta és el temps que dedico a l'altre.

CV293 La segona sensibilitat o atenció és discernidora. Es tracta de copsar el punt just en què es discerneix la gràcia o la temptació. Cal tenir molta valentia, l'estimació i la delicadesa necessàries per ajudar l'altre a reconèixer la veritat i els enganys o excuses.

CV294 La tercera sensibilitat o atenció s'inclina a escoltar els impulsos que l'altre experimenta cap endavant. És l'escolta profunda de cap on vol anar veritablement l'altre. Algú com Jesús que entén i valora aquesta intenció última del cor.

CV298 Però, per a acompanyar-ne d'altres en aquest camí, primer necessites tenir l'hàbit de recórrer-lo tu mateix. Maria ho va fer, afrontant les seves preguntes i les seves pròpies dificultats quan era molt jove.

CV 285 Un text de l'exhortació que ens ajuda a tots per discernir:

“(...) Quan es tracta de discernir la pròpia vocació, és necessari fer-se unes quantes preguntes: Em conec a mi mateix, més enllà de les aparences o de les meves sensacions?

- Conec el que alegra o entristeix el meu cor?
- Quines són les meves forteses o les meves debilitats?
- Com puc servir més bé i ser més útil al món i a l'Església?
- Quin és el meu lloc en aquesta terra?
- Què podria oferir jo a la societat?
- Tinc les capacitats necessàries per a prestar aquest servei?
- Podria adquirir-les i desenvolupar-les?”

3- QÜESTIONS A COMPARTIR I PROPOSTES/CONCLUSIONS

Punts de reflexió:

- Quan ens plantegem propostes comunitàries o pastorals partim de la comunió amb les prioritats pastorals diocesanes?

- Quan em proposen o proposo un servei comunitari, em faig la pregunta: tinc les capacitats necessàries?
- Com podem servir més i ser més útils al món i a l'Església?
- Estic obert a que m'ajudin a veure les meves forteses o les meves debilitats?
- Diversifiquem serveis i responsabilitats?
- Les meves decisions passen sempre per l'oració prèvia?
- A la nostra realitat pastoral preval el “sempre s’ha fet així”?
- Plantegem-nos des de la pregària i l’anàlisi sincer què faria falta a la nostra comunitat

4- TEXTOS EVANGÈLICS/PREGÀRIA

Lc 24,13-35 / Fl 2,5

*“Atrets per aquest Rostre tan estimat,
que adorem en la Sagrada Eucaristia
i reconeixem en la carn del germà sofrent.
Que l'Esperit Sant us (ens) empenyi en aquesta cursa cap endavant.
L'Església necessita el vostre (nostre) entusiasme,
les vostres (nostres) intuïcions,
la vostra (nostra) fe
Ens fan falta!
I quan arribeu on nosaltres encara no hem arribat,
tingueu paciència per a esperar-nos”*

(Trobada amb joves italians, 11 agost 2018 –citad al nº 299–)

Ave Maria (...)

Vida diocesana

Crònica del Consell Pastoral Diocesà

Crònica de la setena sessió (14 de desembre 2019)

El dissabte, dia 14 de desembre, a la Cúria Diocesana de Terrassa es va reunir el Consell Pastoral Diocesà sota la presidència de Mons. Josep Àngel Saiz Meneses, Bisbe de Terrassa. La sessió va començar a les 10 del matí i va acabar a 2/4 de 2 del migdia.

1. Pregària d'Hora Menor

2. Salutació del Sr. Bisbe.

3. Lectura i aprovació, si s'escau, de l'acta de l'anterior sessió

4. Congrés de laics "Poble de Déu en sortida". Reflexió i treball en grup

El Delegat Episcopal d'Apostolat Seglar, Jaume Galobart, fa una presentació del Congrés de laics que tindrà lloc a Madrid els dies 14, 15 i 16 de febrer, amb el lema "Poble de Déu en sortida".

A continuació es fa un treball de reflexió per grups a partir d'aquestes tres qüestions:

4.1. Reconèixer és el primer pas: *Quins aspectes positius observem en nosaltres i en el nostre entorn que ens indiquin que estem en camí per construir una Església missionera? Quines dificultats hem de superar en la nostra Església?*

Aspectes positius:

– L'aparició de nous moviments i noves tècniques d'evangelització ajuden a despertar o redescobrir la fe en Jesucrist (Emaüs, Effetà, vetlles de pregària, adoracions...). S'ha d'estar atent perquè no es quedi simplement en una conversió emocional puntual i no es faci un pas més de creixement i maduració cristiana.

- La demanda de nens que els seus pares són no creients i en canvi ells demanen anar a catequesi.
- L'organització de petites activitats que hi pugui participar el poble o el barri i que facilitin l'apropament a la parròquia.
- Perdre la por a manifestar-nos públicament encara que en principi costi: processó de la Mare de Déu del Roser, Via Crucis... pels carrers.
- Cal recolzar les iniciatives que surtin i orientar per tal que tinguin sentit i surtin bé.
- Interès per la formació. Ningú no pot donar el que no té.
- En moltes activitats d'Església que aparentment semblen perdre força, és important veure quin va ser el començament que ens va impulsar a fer-ho. Trobar l'origen impulsor per veure què ens va ajudar a tirar endavant.
- En tot posar Crist com a centre de totes les activitats per donar vitalitat a les nostres vides cridades a la santedat.

Aspectes negatius:

- Directrius que venen imposades des dels mitjans de comunicació. Dificultat de trobar nous medis per fer sentir la nostra veu. Cal utilitzar més les noves tecnologies.
- Vulneració de drets humans.
- Vivència d'una fe tèbia, feta a mida. Cal educar en la vida interior de les persones i la vivència dels sagraments.
- Falta d'unitat malgrat formar part de la mateixa Església. Falta de sentit de pertinença. Cal buscar i proposar més moments de connexió.

4.2. Interpretar a la llum de l'Esperit: *Per la vivència de la meua vocació i missió, quins obstacles trobo? Per impulsar la nostra missió en el món i en l'Església cal...*

Obstacles:

- L'Esperit Sant és el gran desconegut. És el qui ens fa conscients de les nostres incapacitats. Si l'oblidem, continuem incapacitats.
- L'Esperit ens guia en la missió però la missió ens pot ocupar tant que oblidem l'impulsor que és l'Esperit. Ens hem de recordar sempre que fem el que fem és gràcies a l'Esperit.

- La desestructuració dins les famílies dificulta el testimoni dels pares i l'educació catequètica dels fills. Allò que els pares viuen és el que es comunica als fills.
- L'individualisme que es viu a la nostra societat fa que es prioritzin qüestions i actituds abans de viure la fe.
- L'ambient advers que sovint trobem en la nostra societat.

Per impulsar cal:

- Procurar una bona formació que ens permeti respondre a les qüestions i necessitats que se'ns presenten en la quotidianitat.
- Prendre iniciativa davant les incerteses.
- Viure la fe amb coherència. Tenir fe i no entrar en acció no és coherent. Ajudar a fer aquest pas de coherència a aquelles persones que han fet un procés inicial.
- Intensificar la vida sacramental. Veure els sagraments com aliment imprescindible per la nostra fe.
- Donar oportunitats als més joves i a les persones que s'apropen.
- No cremar la gent que sabem que sempre responen a totes les iniciatives.

4.3. *Escollir camins de resurrecció: Què cal potenciar per a créixer personalment i en la vida comunitària (Corresponsabilitat)? Quines responsabilitats hem d'assumir com a laics/es per estar compromesos en el món?*

Potenciar:

- La vida interior.
- Tornar a les arrels d'allò que fem.
- Posar Jesucrist al centre de la nostra vida. Vivència dels sagraments.
- Potenciar l'esperit de comunió. Cercar la unitat dins la diversitat.
- Corresponsabilitat. No caure en el clericalisme. Deixar que el mossèn faci de mossèn i pugui fer allò que el seu ministeri li demana. Els laics ens cal assumir tot allò que correspon a la nostra responsabilitat.

Responsabilitats dels laics:

- La missió del laic ha de ser allà on es troba: família, treball, estudi, política....

- Que en la manera d'actuar es pugui endevinar que ho fas com a cristià sense necessitat de dir-ho.
- Perdre la por a ser testimoni. Convençut de la nostra fe.
- Implicar-nos en el món de la cultura
- Saber donar respostes sobre temes candents de l'actualitat: eutanàsia, avortament, política...

5. Presentació de les accions per el curs 2019–2020 del Pla Pastoral Diocesà

Mn. Carles Cahuana fa un breu recordatori de les accions que estan previstes per aquest curs 2019 – 2020:

- a) *Crear un espai de formació permanent per als preveres i també per als diaques amb temes diversos en ordre a la nova evangelització.*
Mn. Josep Monfort i la Comissió Diocesana de Formació han preparat 9 fitxes de treball i reflexió a partir de l'Exhortació Apostòlica Postsinodal "Christus Vivit" del papa Francesc
- b) *Organitzar cursos de formació per a laics per la distribució de la Sagrada Comunió, i també per la proclamació de la Paraula i l'animació musical.*
La Delegació de Litúrgia està preparant uns cursos itinerants per fer aquesta formació a arxiprestats i parròquies.
- c) *Crear equips per la integració dels immigrants i nouvinguts a les parròquies i preparar materials adients.*
El tema s'està treballant des de Càritas diocesana i Càritas parroquial.
- d) *Optimitzar les possibilitats que ofereixen les noves tecnologies a través d'una major coordinació diocesana i la projecció de l'Església.*
Aprofitar el canvi d'estructura de la pàgina Web del bisbat perquè cada parròquia, delegació o moviment pugui relacionar-se amb més facilitat

6. Informacions diverses

Diferents delegacions i arxiprestats informen de les seves activitats.

Per coincidència amb la data del Congrés de Laics a Madrid, es canvia la data del proper Consell previst pel dissabte 15 de febrer i es passa al dissabte 29 de febrer de 2020.

El sr. Bisbe agraeix la reflexió i el treball compartit i clou la sessió amb una breu pregària.

Crònica diocesana

Cadena de pregària per les vocacions

Com cada any, les delegacions de pastoral vocacional de les diòcesis amb seu a Catalunya varen dur a terme la Cadena de Pregària per les Vocacions.

A la diòcesi de Terrassa li corresponien els dies 10, 20 i 30 de novembre. Es podia comunicar l'estona concreta de pregària a: cadenadepregaria.cat (a la pestanya Inscriu-te). I es podia trobar informació a: www.cadenadepregaria.cat. Nombroses persones, comunitats religioses i institucions s'acolliren a aquesta iniciativa i a totes les parròquies se'n feu ressò.

Les relíquies de santa Bernardette visiten la diòcesi de Terrassa

Dintre del seu recorregut per les diòcesis, les relíquies de Santa Bernardette arribaren el diumenge 3 de novembre a Terrassa. Primerament estigueren a la missa retransmesa per TV2 (Sant Cugat del Vallès) i així els malalts i les persones impedides pogueren veure-les per la pantalla.

Al migdia foren portades a la Catedral del Sant Esperit i varen ser rebudes per Mn. Fidel Catalán, Vicari Episcopal i Rector, que presidí la celebració de l'Eucaristia amb participació d'un gran nombre de fidels. Després quedaren exposades per a la seva veneració, essent moltes les persones que passaren a venerar-les. A les 7 es varen celebrar les Vespres, presidides per Mn. Jordi Fàbregas, consiliari de la Confraria de la Mare de Déu de Lourdes de Terrassa. En elles es pregà per les vocacions.

El dilluns dia 4, les relíquies foren traslladades a la parròquia de Sant Pere de Terrassa. A les 11 del matí foren rebudes a l'església de Santa Maria, antiga Seu del bisbat d'Ègara, on quedaren exposades per a ser venerades. Mons. Josep Àngel Saiz Meneses presidí la Missa a les 7 del vespre a l'església de Sant Pere. Estigué acompanyat per Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar, preveres, diaques, seminaristes, religioses i un gran nombre de fidels. Varen participar persones de les delegacions de l'Hospitalitat a Sabadell, Granollers, La Garriga i Sant Celoni. Seguidament, a la Plaça de Mossèn Homs, davant de l'església parroquial, es va fer la Processó de les torxes, resant el Sant Rosari dirigit per Mn. Miquel Planas, arxipreste de

Terrassa i consiliari diocesà de la Hospitalitat, i Mn. Lluís Ramis consiliari general de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de les diòcesis de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat.

El dimarts 5 de novembre Mn. Antoni Deulofeu, rector de Sant Pere i Prior de Santa Maria, celebrà la Missa a les 8 del matí i presidí l'acte de comiat de les relíquies.

Curs diocesà de formació per catequistes

El dissabte 9 de novembre començà el curs de formació de catequistes organitzat per la Delegació de Catequesi al Monestir de Sant Cugat; durarà tot el curs amb sessions mensuals sobre la continuïtat en el treball amb els infants i la catequesi de postcomunió. El dissabte 14 de desembre hi hagué la segona sessió de formació per a catequistes. Parlaren Mn. Francesc Jordana i Mn. Oriol Gil, de la Delegació Diocesana de Catequesi sota el títol “Continguts i Metodologies Novedoses”.

Ordenació diaconal a Caldes de Montbui

El diumenge 10 de novembre a la tarda Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar presidí la celebració de l'Eucaristia a la parròquia de Santa Maria de Caldes de Montbui i conferí l'orde del diaconat al Sr. Sadurní Galí Bolart.

Assemblea anual de Mans Unides

El dissabte 16 de novembre es va celebrar a la ciutat de Sabadell l'Assemblea anual de Mans Unides. Va estar presidida pel Sr. Bisbe acompanyat per la Sra. Elisenda García, delegada, i Mn. Mario Jurado, consiliari. Hi assistiren les delegacions territorials i es treballà sobre els objectius i projectes de cooperació en el tercer món.

Jornada de formació de professors de Religió

El dissabte 23 de novembre, a la parròquia de Sant Pau de Terrassa es reuniren els professors de religió catòlica de la diòcesi de Terrassa. La Sra. Inma Gándara, llicenciada en Filosofia per la Universitat de Navarra, professora d'Institut, i professora i tutora de coaching familiar, exposà el tema: “El docent cristià, protagonista de l'evangelització en el segle XXI”.

Recés d'Effetà en el Centre penitenciari de Quatre Camins

Al Centre Penitencial de Quatre Camins es va dur a terme el segon recés d'Effetà. Hi participaren 27 joves presos (20 han estat caminants i 7 servidors). Comptaven amb el vist-i-plau de la Direcció i la col·laboració de funcionaris. El diumenge 1 de desembre a les 17h Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar presidí la Missa amb motiu de la clausura del recés.

Vetlla de la Immaculada

El dia 7 de desembre a les 21h Mons. Saiz Meneses, amb els altres bisbes de la Província Eclesiàstica, va participar en la Vetlla de la Immaculada a la Basílica de la Mare de Déu de La Mercè a Barcelona. Hi participen joves dels bisbats de Barcelona, Terrassa i Sant Feliu de Llobregat

Celebració de Nadal al Seminari

El divendres 20 de desembre Mons. Saiz Meneses, acompanyat de Mons. Salvador Cristau celebrà la Missa al Seminari diocesà de Sant Joan Baptista (a Valldoreix) i compartí el dinar nadalenc amb els seminaristes i els preveres que hi col·laboren.

Celebració de Nadal

El dilluns 23 de desembre al migdia va tenir lloc la tradicional felicitació de Nadal al Sr. Bisbe. Mons. Salvador Cristau, Bisbe auxiliar, feu un breu repàs dels esdeveniments més destacables d'aquest any i felicità, en nom de la diòcesi, el Nadal al Sr. Bisbe. Mons. Saiz Meneses va respondre comentant alguns esdeveniments recents i desitjant que el Nadal ajudi a tornar a posar Jesús en el centre de la vida i les relacions.

Trobada de Nadal del clergat i els seminaristes

El divendres 27 de gener al migdia, a la Fundació Busquets de Terrassa, va tenir lloc el tradicional dinar de Nadal dels Srs. Bisbes, els preveres, diaques i seminaristes de la diòcesi. A 2/4 de 2 es va resar la pregària d'Hora Menor a la capella de la Fundació i seguidament, a les 2 del migdia tingué lloc l'àpat de germanor.

Delegacions episcopals

DELEGACIÓ EPISCOPAL PER A LA VIDA CONSAGRADA

Granollers, 6 de novembre de 2019

Estimats germans i germanes: pau i bé.

La Comissió per a la Vida Consagrada de la nostra diòcesi de Terrassa està preparant algunes trobades per a aquest curs pastoral 2019-2020, per tal de créixer en la comunió i el coneixement mutu i en una major inserció en la vida d'aquesta església diocesana.

Amb aquesta finalitat us preguem que tingueu en compte les següents trobades i dates, al voltant de la Jornada de la Vida Consagrada de l'any que ve, perquè pugueu incorporar-los a les vostres agendes:

- Concert-pregària-testimoni del grup AIN Karem, de les Germanes Carmelites Vedrunes, programat per al dia 1 de febrer de 2020 en un lloc a determinar encara.
- Trobada de la vida consagrada de la diòcesi amb el nostre Bisbe el diumenge 2 de febrer de 2020, al Casal Borja de Sant Cugat de Vallès a les 17h. Reflexionarem sobre les implicacions de l'exhortació "Christus vivit" de papa Francisco per a la Vida Consagrada acompanyats per Mn. Josep Mateu, director de Secretariat Interdiocesà de Joventut de la Tarraconense, seguidament compartirem un refrigeri i celebrarem la Pregària de Vespres.
- També volem promoure, com l'any passat, una trobada a nivell d'arxiprestat o vicaria, per al mes de maig.

Aprofito per saludar-vos fraternalment en el Senyor,

Fr Gonzalo Fernández-Gallardo, OFM Conv
Delegat episcopal per a la Vida Consagrada

Terrassa, a 16 de novembre de 2019

Benvolgut/da

Amb motiu de la Jornada per a la Vida Consagrada, i en el marc de la pastoral vocacional i juvenil a la que ens convida l'exhortació "Christus vivit" del papa Francesc, des de la Delegació s'està organitzant un acte obert a totes les comunitats i especialment als grups de joves de parròquies i comunitats religioses (escoles, grups, etc).

Serà el dissabte 1 de febrer a les 20h a la parròquia de la Sagrada Família de Terrassa i consistirà en un concert-testimoni-pregària a càrrec del grup musical Ain Karem CCV.

Caldria que us reservéssiu aquesta data ja a les vostres agendes i que la passeu als responsables de pastoral de les vostres institucions i de les parròquies on col·laboreu per tal de motivar la participació del major nombre tant de joves com de catequistes i animadors.

Al mateix temps s'està preparant per aquesta trobada la presentació en vídeo de la realitat de la vida consagrada a la diòcesi. És per aquest motiu que demanem la vostra col·laboració. Cada comunitat hauria de fer arribar abans del 30 de novembre a l'adreça electrònica: verogutiem@hotmail.com, un vídeo casolà de no més de 2 minuts de presentació de la vostra comunitat. Si això no és possible almenys envieu un correu responen breument a aquestes preguntes:

- quina és la vostra forma de vida consagrada?
- a quina missió us sentiu enviats?
- quin aspecte de la persona de Jesús feu present a la nostra societat?
- com a persones, la vostra forma de vida consagrada us permet assolir la plenitud del vostre ésser?

Per qualsevol dubte o aclariment us podeu adreçar a la Hna. Verónica Gutiérrez RP: tel. 620 84 82 68.

Cordialment en el Senyor,

Fr Gonzalo Fernández-Gallardo, OFM Conv
Delegat episcopal per a la Vida Consagrada

Santa Seu

Sant Pare

CARTA APOSTÒLICA

Admirabile signum

DEL SANT PARE FRANCESC

SOBRE EL SIGNIFICAT I EL VALOR DEL PESSEBRE

1. El bell signe del pessebre, tan estimat pel poble cristià, causa sempre sorpresa i admiració. La representació de l'esdeveniment del naixement de Jesús equival a anunciar el misteri de l'encarnació del Fill de Déu amb senzillesa i alegria. El pessebre és com un Evangeli viu, que sorgeix de les pàgines de la Sagrada Escripura. La contemplació de l'escena del Nadal ens convida a posar-nos espiritualment en camí, atrets per la humilitat d'Aquell que s'ha fet home per a trobar cada home. I descobrim que Ell ens estima fins al punt d'unir-se a nosaltres, perquè també nosaltres puguem unir-nos a Ell.

Amb aquesta Carta voldria encoratjar la bella tradició de les nostres famílies que en els dies previs al Nadal preparen el pessebre, com també el costum de posar-lo en els llocs de treball, a les escoles, als hospitals, a les presons, a les places... És realment un exercici de fantasia creativa, que utilitza els materials més diversos per a crear petites obres mestres plenes de bellesa. S'aprèn des d'infants: quan el pare i la mare, al costat dels avis, transmeten aquesta alegre tradició, que conté una rica espiritualitat popular. Espero que aquesta pràctica mai no s'afebleixi; és més, confio que, allí on hagués caigut en desús, sigui descoberta de nou i revitalitzada.

2. L'origen del pessebre troba confirmació abans de res en alguns detalls evangèlics del naixement de Jesús a Betlem. L'evangelista Lluc diu senzillament que Maria «va donar a llum el seu fill primogènit: ella el va faixar amb bolquers i el posà en una menjadora, perquè no havien trobat cap lloc on hostatjar-se.» (2,7). Jesús va ser col·locat en un pessebre; paraula que procedeix del llatí: *praesepeum*.

El Fill de Déu, en venir a aquest món, troba lloc on els animals mengen. El fenc es converteix en el primer llit per a Aquell que es revelarà com «el

pa baixat del cel» (Jn 6,41). Un simbolisme que ja sant Agustí, juntament amb altres Pares, havia captat quan escrivia: «Posat en el pessebre, es va convertir en aliment per a nosaltres» (Serm. 189,4). En realitat, el pessebre conté diversos misteris de la vida de Jesús i ens els fa sentir propers a la nostra vida quotidiana.

Però tornem de nou a l'origen del pessebre tal com nosaltres l'entendem. Ens traslладem amb la ment a Greccio, a la vall de Rieti; allí sant Francesc es va aturar venint probablement de Roma, on el 29 de novembre de 1223 havia rebut del papa Honori III la confirmació de la seva Regla. Després del seu viatge a Terra Santa, aquelles grutes li recordaven d'una manera especial el paisatge de Betlem. I és possible que el *Poverello* quedés impressionat a Roma, pels mosaics de la Basílica de Santa Maria la Major que representen el naixement de Jesús, just al costat del lloc on es conservaven, segons una antiga tradició, les fustes del pessebre.

Les *Fonts Franciscanes* narren detalladament el que va succeir a Greccio. Quinze dies abans del Nadal, Francesc va cridar un home del lloc, anomenat Joan, i li va demanar que l'ajudés a complir un desig: «Desitjo celebrar la memòria del Nen que va néixer a Betlem i vull contemplar d'alguna manera amb els meus ulls el que va sofrir en la seva invalidesa de nen, com va ser reclinat en el pessebre i com va ser col·locat sobre el fenc entre el bou i l'ase».¹ Tan aviat com ho va sentir, aquest home bo i fidel ràpidament va anar a preparar en el lloc assenyalat el que el sant li havia indicat. El 25 de desembre, van arribar a Greccio molts frares de diferents llocs, com també homes i dones de les granges de la comarca, portant flors i torxes per a il·luminar aquella nit santa. Quan va arribar Francesc, va trobar el pessebre amb el fenc, el bou i l'ase. Les persones que van arribar-hi en veure l'escena del Nadal van mostrar una alegria indescriptible, com mai abans no havien experimentat. Després el sacerdot, davant del Naixement, va celebrar solemnement l'Eucaristia, mostrant el vincle entre l'encarnació del Fill de Déu i l'Eucaristia. En aquella ocasió, a Greccio, no hi havia figures: el pessebre va ser realitzat i viscut per tots els presents.²

Així neix la nostra tradició: tots al voltant de la cova i plens d'alegria, sense cap distància entre l'esdeveniment que s'acompleix i els qui participen en el misteri.

¹ Tomás de Celano, *Vida Primera*, 84: *Fonts franciscanes* (FF), n. 468.

² Cf. *ibíd.*, 85: FF, n. 469.

El primer biògraf de sant Francesc, Tomás de Celano, recorda que aquella nit es va afegir a l'escena senzilla i commovedora el do d'una visió meravellosa: un dels presents va veure posat al llit en el pessebre el mateix Nen Jesús. D'aquell pessebre del Nadal de 1223, «tots van tornar a les seves cases plens d'alegria».³

3. Sant Francesc va realitzar una gran obra d'evangelització amb la simplicitat d'aquell signe. El seu ensenyament ha penetrat en els cors dels cristians i roman fins als nostres dies com una manera genuïna de representar amb senzillesa la bellesa de la nostra fe. D'altra banda, el mateix lloc on es va realitzar el primer pessebre expressa i evoca aquests sentiments. Greccio s'ha convertit en un refugi per a l'ànima que s'amaga en la roca per a deixar-se embolcallar en el silenci.

Per què el pessebre suscita tanta sorpresa i ens commou? En primer lloc, perquè manifesta la tendresa de Déu. Ell, el Creador de l'univers, s'abaixa a la nostra petitesa. El do de la vida, sempre misteriós per a nosaltres, ens captiva encara més veient que Aquell que va néixer de Maria és la font i la protecció de cada vida. En Jesús, el Pare ens ha donat un germà que ve a buscar-nos quan estem desorientats i perdem el rumb; un amic fidel que sempre és a prop nostre; ens ha donat el seu Fill que ens perdona i ens aixeca del pecat.

La preparació del pessebre a les nostres cases ens ajuda a reviure la història que va succeir a Betlem. Naturalment, els evangelis són sempre la font que permet conèixer i meditar aquell esdeveniment; no obstant, la seva representació en el pessebre ens ajuda a imaginar les escenes, estimula els afectes, convida a sentir-nos implicats en la història de la salvació, contemporanis de l'esdeveniment que es fa viu i actual en els més diversos contextos històrics i culturals.

D'una manera particular, el pessebre és des del seu origen franciscà una invitació a "sentir", a "tocar" la pobresa que el Fill de Déu va triar per a si mateix en la seva encarnació. I així, és implícitament una crida a seguir-lo en el camí de la humilitat, de la pobresa, de l'anorreament, que des de la cova de Betlem condueix fins a la Creu. És una crida a trobar-lo i servir-lo amb misericòrdia en els germans i germanes més necessitats (cf. Mt 25,31-46).

³ Ibíd., 86: FF, n. 470.

4. M'agradaria ara repassar els diversos signes del pessebre per a comprendre el significat que comporten. En primer lloc, representem el context del cel estrellat en la foscor i el silenci de la nit. Ho fem així, no sols per fidelitat als relats evangèlics, sinó també pel significat que té. Pensem en quantes vegades la nit embolcalla les nostres vides. Doncs bé, fins i tot en aquests instants, Déu no ens deixa sols, sinó que es fa present per a respondre a les preguntes decisives sobre el sentit de la nostra existència: qui soc jo? D'on vinc? Per què vaig néixer en aquest moment? Per què estimo? Per què sofreixo? Per què moriré? Per a respondre aquestes preguntes, Déu es va fer home. La seva proximitat porta llum on hi ha foscor i il·lumina els qui viuen a la fosca, a les ombres de la mort (cf. Lc 1,79).

Mereixen també algun esment els paisatges que formen part del pessebre i que sovint representen les ruïnes de cases i palaus antics, que en alguns casos substitueixen la cova de Betlem i es converteixen en l'estada de la Sagrada Família. Aquestes ruïnes semblen estar inspirades en la Llegendà Àuria del dominic Jacopo da Varazze (segle XIII), on es narra una creença pagana segons la qual el temple de la Pau a Roma s'esfondraria quan una Verge donés a llum un fill. Aquestes ruïnes són sobretot el signe visible de la humanitat caiguda, de tot el que està en ruïnes, que està corromput i deprimat. Aquest escenari diu que Jesús és la novetat enmig d'un món vell, i que ha vingut a sanar i reconstruir, a retornar a la nostra vida i al món la seva esplendor original.

5. Quina emoció hauria d'acompanyar-nos mentre col·loquem en el pessebre les muntanyes, els rierols, les ovelles i els pastors! D'aquesta manera recordem, tal com havien anunciat els profetes, que tota la creació participa de la festa de la vinguda del Messies. Els àngels i l'estrella són el senyal que també nosaltres estem cridats a posar-nos en camí per a arribar a la cova i adorar el Senyor.

«Arribem-nos a Betlem a veure això que ha passat i que el Senyor ens ha fet saber». (Lc 2,15), diuen els pastors després de l'anunci fet pels àngels. És un ensenyament molt bell que es mostra en la senzillesa de la descripció. A diferència de tanta gent que pretén fer altres mil coses, els pastors es converteixen en els primers testimonis de l'essencial, és a dir, de la salvació que se'ls ofereix. Són els més humils i els més pobres els qui saben acollir l'esdeveniment de l'encarnació. A Déu que ve a la nostra trobada en el Nen Jesús, els pastors responen posant-se en camí cap a Ell, per a una trobada d'amor i d'agradable sorpresa. Aquesta trobada entre Déu i els seus fills, gràcies a Jesús, és el que dona vida precisament a

la nostra religió i constitueix la seva singular bellesa, i resplendeix d'una manera particular en el pessebre.

6. Tenim el costum de posar en els nostres pessebres moltes figures simbòliques, sobretot, les de captaires i de gent que no coneixen una altra abundància que la del cor. Ells també són a prop del Nen Jesús per dret propi, sense que ningú pugui foragitar-los o allunyar-los d'un bressol tan improvisat que els pobres al seu voltant no desentonin en absolut. De fet, els pobres són els privilegiats d'aquest misteri i, sovint, aquells que són més capaços de reconèixer la presència de Déu enmig nostre.

Els pobres i els senzills en el Naixement recorden que Déu es fa home per a aquells que més senten la necessitat del seu amor i demanen la seva proximitat. Jesús, «mans i humil de cor» (Mt 11,29), va néixer pobre, va portar una vida senzilla per a ensenyar-nos a comprendre l'essencial i a viure d'això. Des del pessebre emergeix clarament el missatge que no podem deixar-nos enganyar per la riquesa i per tantes propostes efímeres de felicitat. El palau d'Herodes és al fons, tancat, sord a l'anunci d'alegria. En néixer en el pessebre, Déu mateix inicia l'única revolució veritable que dona esperança i dignitat als desheretats, als marginats: la revolució de l'amor, la revolució de la tendresa. Des del pessebre, Jesús proclama, amb humil poder, la crida a compartir amb els últims el camí cap a un món més humà i fratern, on ningú no en sigui exclòs ni marginat.

Amb freqüència als infants —però també als adults!— els encanta afegir altres figures al pessebre que semblen no tenir cap relació amb els relats evangèlics. I, no obstant això, aquesta imaginació pretén expressar que en aquest nou món inaugurat per Jesús hi ha espai per a tot el que és humà i per a tota criatura. Del pastor al ferrer, del forner als músics, de les dones que porten gerres d'aigua als nens que juguen..., tot això representa la santedat quotidiana, l'alegria de fer de manera extraordinària les coses de cada dia, quan Jesús comparteix amb nosaltres la seva vida divina.

7. A poc a poc, el pessebre ens porta a la cova, on trobem les figures de Maria i de Josep. Maria és una mare que contempla el seu fill i el mostra a tots els qui venen a visitar-lo. La seva imatge fa pensar en el gran misteri que ha embolcallat a aquesta jove quan Déu ha trucat a la porta del seu cor immaculat. Davant l'anunci de l'àngel, que li demanava que fos la mare de Déu, Maria va respondre amb obediència plena i total. Les seves paraules: «Heus aquí l'esclava del Senyor; faci's en mi segons la teva paraula» (Lc 1,38), són per a tots nosaltres el testimoniatge de l'abandó en la fe a la voluntat de Déu. Amb aquell "sí", Maria es convertia en la mare del Fill

de Déu sense perdre la seva virginitat, sinó que consagrant-la gràcies a Ell. Veiem en ella la Mare de Déu que no té el seu Fill només per a ella mateixa, sinó que demana a tots que obeeixin la seva paraula i la posin en pràctica (cf. Jn 2,5).

Al costat de Maria, en una actitud de protecció del Nen i de la seva mare, hi ha sant Josep. En general, es representa amb el bastó a la mà i, a vegades, també sostenint un llum. Sant Josep juga un paper molt important en la vida de Jesús i de Maria. Ell és el custodi que mai no es cansa de protegir la seva família. Quan Déu el va advertir de l'amenaça d'Herodes, no va dubtar a posar-se en camí i emigrar a Egipte (cf. Mt 2,13-15). I una vegada passat el perill, va portar la família de tornada a Natzaret, on va ser el primer educador de Jesús nen i adolescent. Josep portava en el seu cor el gran misteri que embolcallava a Jesús i Maria la seva esposa, i com a home just va confiar sempre en la voluntat de Déu i la va posar en pràctica.

8. El cor del pessebre comença a bategar quan, per Nadal, col·loquem la imatge del Nen Jesús. Déu es presenta així, en un nen, per a ser rebut als nostres braços. En la feblesa i en la fragilitat amaga el seu poder que tot ho crea i transforma. Sembla impossible, però és així: en Jesús, Déu ha estat un nen i en aquesta condició ha volgut revelar la grandesa del seu amor, que es manifesta en el somriure i en allargar les seves mans cap a tothom.

El naixement d'un nen suscita alegria i sorpresa, perquè ens posa davant el gran misteri de la vida. Veient brillar els ulls dels joves esposos davant el seu fill nou-nat, entenem els sentiments de Maria i Josep que, mirant el nen Jesús, percebien la presència de Déu en les seves vides.

«La Vida s'ha manifestat»(1Jn 1,2); així l'apòstol Joan resumeix el misteri de l'encarnació. El pessebre ens fa veure, ens fa tocar aquest esdeveniment únic i extraordinari que ha canviat el curs de la història, i a partir del qual també s'ordena la numeració dels anys, abans i després del naixement de Crist.

La manera d'actuar de Déu gairebé atordeix, perquè sembla impossible que Ell renunciï a la seva glòria per a fer-se home com nosaltres. Quina sorpresa veure Déu que assumeix els nostres propis comportaments: dorm, pren la llet de la seva mare, plora i juga com tots els nens. Com sempre, Déu desconcerta, és imprevisible, contínuament va més enllà dels nostres esquemes. Així, doncs, el pessebre, mentre ens mostra Déu

tal com ha vingut al món, ens convida a pensar en la nostra vida empeltada en la de Déu; ens convida a ser deixebles seus si volem aconseguir el sentit últim de la vida.

9. Quan s'acosta la festa de l'Epifania, es col·loquen en el Naixement les tres figures dels Reis Mags. Observant l'estrella, aquells savis i rics senyors d'Orient s'havien posat en camí cap a Betlem per a conèixer Jesús i oferir-li dons: or, encens i mirra. També aquests regals tenen un significat al·legòric: l'or honra la reialesa de Jesús; l'encens, la seva divinitat; la mirra, la seva santa humanitat que coneixerà la mort i la sepultura.

Contemplant aquesta escena en el pessebre, estem cridats a reflexionar sobre la responsabilitat que cada cristià té de ser evangelitzador. Cadascun de nosaltres es fa portador de la Bona Notícia amb aquells que troba, testimoniant amb accions concretes de misericòrdia l'alegria d'haver trobat Jesús i el seu amor.

Els Mags ensenyen que es pot començar des de molt lluny per a arribar a Crist. Són homes rics, savis estrangers, assedegats de l'infinit, que parteixen per a un llarg i perillós viatge que els porta fins a Betlem (cf. Mt 2,1-12). Una gran alegria els envaeix davant el Nen Rei. No es deixen escandalitzar per la pobresa de l'ambient; no dubten a posar-se de genolls i adorar-lo. Davant Ell comprenen que Déu, igual que regula amb sobirana saviesa el curs de les estrelles, guia el curs de la història, derrocant els poderosos i exaltant els humils. I certament, arribats al seu país, hauran comptat aquesta trobada sorprenent amb el Messies, inaugurant el viatge de l'Evangeli entre els no jueus.

10. Davant del pessebre, la ment espontàniament va a quan érem infants i esperàvem amb impaciència el temps per a començar a construir-lo. Aquests records ens porten a prendre novament consciència del gran do que se'ns ha donat en transmetre'ns la fe; i al mateix temps ens fan sentir el deure i l'alegria de transmetre als fills i als nets la mateixa experiència. No és important com es prepara el pessebre, pot ser sempre igual o modificar-se cada any; el que compta és que aquest parli a la nostra vida. En qualsevol lloc i de qualsevol manera, el pessebre parla de l'amor de Déu, el Déu que s'ha fet nen per a dir-nos com és a prop de tot ésser humà, sigui quina sigui la seva condició.

Benvolguts germans i germanes: el pessebre forma part del dolç i exigent procés de transmissió de la fe. Començant des de la infància i després en cada etapa de la vida, ens educa a contemplar Jesús, a sentir l'amor

de Déu per nosaltres, a sentir i creure que Déu és amb nosaltres i que nosaltres estem amb Ell, tots fills i germans gràcies a aquell Nen Fill de Déu i de la Mare de Déu. I a sentir que en això hi ha la felicitat. Que a l'escola de sant Francesc obrim el cor a aquesta gràcia senzilla, deixem que de la sorpresa neixi una oració humil: el nostre "gràcies" a Déu, que ho ha volgut compartir tot amb nosaltres per a no deixar-nos mai sols.

Donat a Greccio, en el Santuari del Pessebre, 1 de desembre de 2019.

Francesc

SALUDOS DE NAVIDAD A LA CURIA ROMANA DISCURSO DEL SANTO PADRE FRANCISCO

Clementine Hall

sábado 21 de diciembre de 2019

[Multimedia]

"Y el Verbo se hizo carne y habitó entre nosotros" (Jn 1:14)

Queridos hermanos y hermanas:

Les ofrezco a todos una cordial bienvenida. Expreso mi gratitud al cardenal Angelo Sodano por sus amables palabras y, en particular, le agradezco, también en nombre de los miembros del Colegio de Cardenales, por el valioso servicio que ha brindado durante mucho tiempo como decano, en un espíritu de ayuda, dedicación y eficiencia, y con gran habilidad en organización y coordinación. A la manera de "*la rassa nostrana*", como diría el escritor piamontés Nino Costa. Ahora los Cardenales Obispos tienen que elegir un nuevo decano. Espero que elijan a alguien que pueda llevar esta importante responsabilidad a tiempo completo. Gracias.

A cada uno de ustedes aquí, a sus compañeros de trabajo y a todos los que sirven en la Curia, pero también a los Representantes Papales y su personal, les expreso mis mejores deseos para una Navidad santa y alegre. Y agregó mi agradecimiento por la dedicación que traen diariamente a vuestro servicio de la Iglesia. Muchas gracias.

Una vez más este año, el Señor nos da la oportunidad de reunirnos para este momento de comunión que fortalece nuestra fraternidad y se basa en

nuestra contemplación del amor de Dios revelado en Navidad. Un místico contemporáneo ha escrito que “el nacimiento de Cristo es el testimonio más grande y elocuente de cuánto amaba Dios al hombre. Lo amaba con un amor personal. Por eso tomó un cuerpo humano, lo unió a sí mismo y lo hizo suyo para siempre. El nacimiento de Cristo es en sí mismo una ‘alianza de amor’, sellada para siempre entre Dios y el hombre”.¹ Como escribe San Clemente de Alejandría, “Cristo bajó y asumió nuestra humanidad, compartiendo voluntariamente nuestros sufrimientos humanos, por esta razón: para que, después de haber experimentado la fragilidad de aquellos a quienes ama, pudiera hacernos experimentar su gran poder”.²

A la luz de esta infinita benevolencia y amor, nuestro intercambio de saludos navideños es una oportunidad más para responder al nuevo mandamiento de Cristo: “Aun cuando los he amado, también deben amarse unos a otros. Con esto, todos los hombres sabrán que ustedes son mis discípulos, si se aman los unos a los otros” (Jn 13, 34-35). Jesús no nos pide que lo amemos en respuesta a su amor por nosotros; más bien, nos pide que nos amemos como él lo hace. En otras palabras, nos pide que seamos como él, ya que él se volvió como nosotros. Como rezaba Saint John Henry Newman: “Que cada Navidad, como se presenta, nos encuentre cada vez más como Él, quien en este momento se convirtió en un niño pequeño por nuestro bien, más ingenuo, más humilde, más santo, más cariñoso, más resignado, más feliz, más lleno de Dios”.³ Y continuó diciendo: “(Navidad) es un tiempo para la inocencia, la pureza, la ternura, la alegría y la paz”.⁴

Esta mención de Newman recuerda sus palabras bien conocidas en su *Ensayo sobre el desarrollo de la doctrina cristiana*, un libro que coincidió cronológica y espiritualmente con su entrada en la Iglesia católica: “Aquí abajo, vivir es cambiar y ser perfecto es haber cambiado a menudo”.⁵ Naturalmente, no está hablando de cambiar por el bien del cambio, o siguiendo cada nueva moda, sino más bien de la convicción de que el desarrollo y el crecimiento son una parte normal de la vida humana, incluso como creyentes sabemos que Dios sigue siendo el centro inmutable de todas las cosas.⁶

¹ MATTA EL MESKEEN, *L'Umanità di Dio*, Qiqajon-Bose, Magnano 2015, 170-171.

² *Quis dives salvetur* 37, 1-6.

³ Sermón 7, “El misterio de la piedad”, *Sermones parroquiales y sencillos*, V.

⁴ *Ibid.*

⁵ Capítulo 1, Sección 1, Parte 7.

⁶ En una de sus oraciones, Newman escribe: “¡No hay nada estable sino Tú, Dios mío! Y Tú eres el centro y la vida de todos los que cambian, que confían en Ti como su Padre,

Para Newman, el cambio era *conversión*, en otras palabras, transformación interior.⁷ La vida cristiana es un viaje, una peregrinación. La historia de la Biblia es un viaje, marcado por comienzos constantemente nuevos. Así fue con Abraham. Así fue también con aquellos galileos que hace dos mil años se propusieron seguir a Jesús: “Cuando trajeron sus botes a tierra, dejaron todo y lo siguieron” (Lc5:11). A partir de ese momento, la historia del pueblo de Dios, la historia de la Iglesia, siempre ha estado marcada por nuevos comienzos, desplazamientos y cambios. Este viaje, por supuesto, no es solo geográfico, sino sobre todo simbólico: es una convocatoria para descubrir el movimiento del corazón, que, paradójicamente, tiene que establecerse para permanecer, cambiar para ser fiel.⁸

Todo esto tiene una importancia particular para nuestro tiempo, porque lo que estamos experimentando no es *simplemente una época de cambios, sino un cambio de época*. Nos encontramos viviendo en un momento en que el cambio ya no es lineal, sino epocal. Implica decisiones que transforman rápidamente nuestras formas de vida, de relacionarnos, de comunicarnos y pensar, de cómo las diferentes generaciones se relacionan entre sí y cómo entendemos y experimentamos la fe y la ciencia. A menudo nos acercamos al cambio como si fuera una cuestión de simplemente ponernos ropa nueva, pero permaneciendo exactamente como lo estábamos antes. Pienso en la expresión enigmática que se encuentra en una famosa novela italiana: “Si queremos que todo siga igual, entonces todo tiene que cambiar” (*El leopardo* de Giuseppe Tomasi di Lampedusa).

El enfoque más saludable es dejarse desafiar por las preguntas del día y abordarlas con las virtudes del discernimiento, la *parrhesía* y la *hipomoné*. Visto desde esta perspectiva, el cambio adquiere un aspecto muy diferente: desde algo marginal, incidental o simplemente externo, se convertiría en algo más *humano* y más *cristiano*. El cambio todavía tendría

---

que te miran y que se contentan con ponerse en Tus manos. ¡Sé, oh Dios mío, que debo cambiar si quiero ver tu rostro!” (*Meditaciones y devociones*, XI, “Dios solo inmutable”).

⁷ Newman lo describe así: “No fui consciente de mí mismo, en mi conversión, de cualquier cambio, intelectual o moral, forjado en mi mente... fue como llegar a puerto después de un mar agitado; y mi felicidad en ese aspecto permanece hasta el día sin interrupción” (*Apología Pro Vita Sua*, 1865, Capítulo 5, 238. Cf. J. HONORÉ, *Gli aforismi di Newman*, LEV, 2010, 167).

⁸ Cf. JM BERGOGLIO, “Mensaje de Cuaresma a Sacerdotes y Religiosos”, 21 de febrero de 2007, en *Tus ojos veo mis palabras: Homilias y discursos de Buenos Aires, Volumen 2: 2005-2008*, Fordham University Press, 2020.

lugar, pero comenzando con el hombre como su centro: *una conversión antropológica*.⁹

Necesitamos iniciar procesos y no solo ocupar espacios: “Dios se manifiesta en la revelación histórica, en la historia. El tiempo inicia procesos y el espacio los cristaliza. Dios está en la historia, en los procesos. No debemos centrarnos en ocupar los espacios donde se ejerce el poder, sino en comenzar procesos históricos a largo plazo. Debemos iniciar procesos en lugar de ocupar espacios. Dios se manifiesta en el tiempo y está presente en los procesos de la historia. Esto da prioridad a las acciones que dan origen a nuevas dinámicas históricas. Y requiere paciencia, esperar”.¹⁰ En este sentido, se nos insta a leer los signos de los tiempos con los ojos de la fe, para que la dirección de este cambio “plantee nuevas y viejas preguntas que es correcto que debamos enfrentar”.¹¹

Al analizar un cambio que se basa principalmente en la fidelidad al *deposito fidei* y la Tradición, hoy quisiera hablar una vez más sobre la implementación de la *reforma*, de la Curia romana y reafirmar que esta reforma nunca ha presumido actuar como si nada la hubiera precedido. Por el contrario, se hizo un esfuerzo para mejorar los buenos elementos derivados de la compleja historia de la Curia. Es necesario respetar la historia para construir un futuro que tenga raíces sólidas y que, por lo tanto, pueda ser fructífero. Apelar a la memoria no es lo mismo que estar anclado en la autoconservación, sino evocar la vida y la vitalidad de un proceso continuo. La memoria no es estática, sino dinámica. Por su propia naturaleza, implica movimiento. La tradición tampoco es estática; también es dinámica, como solía decir ese gran hombre (Gustav Mahler, retomando una metáfora utilizada por Jean Jaurès): la tradición es la garantía del futuro y no un contenedor de cenizas.

Queridos hermanos y hermanas:

En nuestras reuniones navideñas anteriores, hablé de los criterios que inspiraron este trabajo de reforma. También expliqué algunos cambios ya

⁹ Cf. Constitución Apostólica *Veritatis Gaudium* (27 de diciembre de 2017), 3: “En una palabra, esto exige cambiar los modelos de desarrollo global y redefinir nuestra noción de progreso. Sin embargo, el problema es que todavía nos falta la cultura necesaria para enfrentar esta crisis. Nos falta un liderazgo capaz de abrir nuevos caminos”.

¹⁰ Entrevista realizada al Padre Antonio Spadaro, *Civiltà Cattolica*, 19 de septiembre de 2013, p. 468.

¹¹ *Schreiben an das Pilgernde Volk Gottes in Alemania*, 29 de junio de 2019.

implementados, ya sea definitivamente o *ad experimentum*.¹² En 2017, destacué algunos elementos nuevos en la organización de la Curia. Di como ejemplos: la Tercera Sección de la Secretaría de Estado, que está funcionando muy bien; la relación entre la Curia romana y las Iglesias particulares, con referencia también a la antigua práctica de las Visitas *ad limina Apostolorum*; y la estructura de algunos dicasterios, especialmente para las iglesias orientales y para el diálogo ecuménico e interreligioso, particularmente con el judaísmo.

En la reunión de hoy, me gustaría reflexionar sobre algunos otros dicasterios, comenzando con el corazón de la reforma, es decir, con la primera y más importante tarea de la Iglesia, que es la *evangelización*. Como dijo San Pablo VI: “Evangelizar es, de hecho, la gracia y la vocación propia de la Iglesia, su identidad más profunda. Ella existe para evangelizar”.¹³ Hoy también, *Evangelii Nuntiandi* sigue siendo el documento pastoral más importante del período postconciliar. De hecho, el objetivo de la reforma actual es que “las costumbres de la Iglesia, las formas de hacer las cosas, los horarios y horarios, el lenguaje y las estructuras pueden canalizarse adecuadamente para la evangelización del mundo de hoy en lugar de para su autoconservación. La renovación de las estructuras demandadas por la conversión pastoral solo puede entenderse bajo esta luz: como parte de un esfuerzo para hacerlas más orientadas a la misión” (*Evangelii Gaudium*, 27). En consecuencia, inspirado por el magisterio de los Sucesores de Pedro desde la época del Concilio Vaticano II hasta el presente, se decidió dar el título de *Evangelio Premeditado* a la nueva Constitución Apostólica que se estaba preparando sobre la reforma de la Curia romana. Una perspectiva misionera.

Por esta razón, me gustaría discutir hoy algunos de los Dicasterios de la Curia romana cuyos nombres se refieren explícitamente a esto: la *Congregación para la Doctrina de la Fe* y la *Congregación para la Evangelización de los Pueblos*. Pienso también en el *Dicasterio para la Comunicación* y el *Dicasterio para la Promoción del Desarrollo Humano Integral*.

¹² Cf. *Discurso a la Curia*, 22 de diciembre de 2016.

¹³ Exhortación apostólica *Evangelii Nuntiandi* (8 de diciembre de 1975), 14. San Juan Pablo II escribió que la evangelización misionera “es el servicio principal que la Iglesia puede prestar a cada individuo y a toda la humanidad en el mundo moderno, un mundo que ha experimentado logros maravillosos pero que parecen haber perdido su sentido de las realidades últimas y de la existencia misma” (Carta encíclica *Redemptoris Missio*, 7 de diciembre de 1990, 2).

Las dos primeras Congregaciones mencionadas se establecieron en una época en la que era más fácil distinguir entre dos realidades bastante bien definidas: un mundo cristiano y un mundo aún por evangelizar. Esa situación ya no existe hoy. Las personas que aún no han recibido el mensaje del Evangelio no viven solo en continentes no occidentales; viven en todas partes, particularmente en grandes concentraciones urbanas que requieren un alcance pastoral específico. En las grandes ciudades, necesitamos otros “mapas”, otros paradigmas, que pueden ayudarnos a repositionar nuestras formas de pensar y nuestras actitudes. Hermanos y hermanas, ¡la *cristiandad* ya no existe! Hoy ya no somos los únicos que creamos cultura, ni estamos a la vanguardia ni los más escuchados.¹⁴ Necesitamos un cambio en nuestra mentalidad pastoral, lo que no significa avanzar hacia un cuidado pastoral relativista. Ya no vivimos en un mundo cristiano, porque la fe, especialmente en Europa, pero también en gran parte de Occidente, ya no es un supuesto evidente de la vida social; de hecho, la fe a menudo es rechazada, burlada, marginada y ridiculizada.

Benedicto XVI señaló claramente este punto cuando proclamó el *Año de la Fe 2012* : “Mientras que en el pasado era posible reconocer una matriz cultural unitaria, ampliamente aceptada en su atractivo para el contenido de la fe y los valores inspirados por ella, hoy este ya no parece ser el caso en grandes sectores de la sociedad, debido a una profunda crisis de fe que ha afectado a muchas personas”.¹⁵ Esto también llevó a la creación en 2010 del Consejo Pontificio para la Promoción de la Nueva Evangelización en aras de fomentar “una evangelización renovada en los países donde la primera proclamación de la fe ya ha resonado y donde existen Iglesias con una fundación antigua pero estamos experimentando la progresiva secularización de la sociedad y una especie de ‘eclipse del sentido de Dios’, que plantea un desafío para encontrar los medios apropiados para proponer nuevamente la verdad perenne del Evangelio de Cristo”.¹⁶ A veces he hablado sobre esto con algunos de ustedes... Pienso en cinco países que llenaron el mundo con misioneros, les dije cuáles son, y hoy carecen de los recursos vocacionales para seguir adelante. Ese es el mundo de hoy.

¹⁴ Cf. *Discurso a los participantes en el Congreso Pastoral Internacional sobre las Grandes Ciudades del Mundo*, Consistory Hall, 27 de noviembre de 2014.

¹⁵ *Motu Proprio Porta Fidei*, 2.

¹⁶ Benedicto XVI, *Homilía*, 28 de junio de 2010 ; cf. *Motu Proprio Ubicumque et Semper*, 17 de octubre de 2010.

La constatación de que el cambio de época plantea serias preguntas sobre la identidad de nuestra fe no estalló repentinamente en la escena.¹⁷ Dio lugar al término “nueva evangelización”, luego retomada por San Juan Pablo II, quien escribió en su Carta Encíclica *Redemptoris Missio*: “Hoy la Iglesia debe enfrentar otros desafíos y avanzar hacia nuevas fronteras, tanto en la misión inicial ad gentes y en la nueva evangelización de aquellos pueblos que ya han escuchado a Cristo proclamado” (No. 30). Lo que se necesita es una nueva evangelización o una reevangelización (cf. No. 33).

Todo esto implica necesariamente cambios y puntos de enfoque distintos, tanto dentro de los Dicasterios mencionados anteriormente como dentro de la Curia en su conjunto.¹⁸

También agregaría una palabra sobre el recientemente creado *Dicasterio para la Comunicación*. Aquí también estamos hablando de un cambio de época, en la medida en que “ámplias zonas de la humanidad están inmersas en (el mundo digital) de una manera ordinaria y continua. Ya no se trata simplemente de ‘usar’ instrumentos de comunicación, sino de vivir en una cultura altamente digitalizada que ha tenido un profundo impacto en las ideas de tiempo y espacio, en nuestra autocomprensión, nuestra comprensión de los demás y del mundo, y nuestra capacidad de comunicarnos, aprender, estar informados y relacionarnos con los demás. Un enfoque de la realidad que privilegia las imágenes sobre la escucha y la lectura ha influido en la forma en que las personas aprenden y en el desarrollo de su sentido crítico” (*Christus Vivit*, 86).

Al Dicasterio para la Comunicación se le ha confiado la responsabilidad de unificar en una nueva institución los nueve organismos que, de diversas maneras y con diferentes tareas, se habían ocupado previamente de las

¹⁷ El cardenal Suhard observó un cambio de época en Francia (podemos pensar en su carta pastoral *Essor ou déclin de l'Église*, 1947) y en el entonces arzobispo de Milán, Giovanni Battista Montini. Este último también cuestionó si Italia todavía era un país católico (cf. *Discurso de apertura en la VIII Semana Nacional de Actualización Pastoral*, 22 de septiembre de 1958, en *Discorsi e Scritti milanesi 1954-1963*, vol. II, Brescia-Roma 1997, 2328).

¹⁸ San Pablo VI, hace unos cincuenta años, al presentar el nuevo Misal Romano a los fieles, recordó la correspondencia entre la ley de oración (*lex orandi*) y la ley de la fe (*lex credendi*), y describió el Misal como “una demostración de fidelidad y vitalidad”. Concluyó diciendo: “Así que no hablemos de una ‘nueva misa’, sino de ‘una nueva era en la vida de la Iglesia’” (*Audiencia general*, 19 de noviembre de 1969). Análogamente, también podríamos decir en este caso: *no una nueva Curia romana, sino más bien una nueva era*.

comunicaciones. Estos fueron el Pontificio Consejo para las Comunicaciones Sociales, la Oficina de Prensa de la Santa Sede, la Prensa del Vaticano, la Editorial del Vaticano, *L'Osservatore Romano*, la Radio del Vaticano, el Centro de Televisión del Vaticano, el Servicio de Internet del Vaticano y el Servicio Fotográfico. Esta consolidación, como he dicho, estaba destinada no solo a una mejor coordinación, sino también a una reconfiguración de los diferentes componentes con el fin de ofrecer un mejor producto y mantener una línea editorial coherente.

La nueva cultura de los medios, en su variedad y complejidad, exige una presencia adecuada de la Santa Sede en el sector de las comunicaciones. Hoy, vivimos en un mundo multimedia y esto afecta nuestra forma de concebir, diseñar y proporcionar servicios de medios. Todo esto implica no solo un cambio de cultura, sino también una conversión institucional y personal, para pasar de operar en unidades autónomas, que en el mejor de los casos tenían un cierto grado de coordinación, a trabajar en sinergia, en una conexión intrínsecamente interconectada, en sinergia.

Queridos hermanos y hermanas:

Gran parte de lo que he estado diciendo también es aplicable al *Dicasterio para la promoción del desarrollo humano integral*. También se estableció recientemente en respuesta a los cambios que se han producido a nivel mundial, y amalgama cuatro consejos pontificios anteriores: los de Justicia y Paz, *Cor Unum*, y la atención pastoral de migrantes y trabajadores de la salud. La unidad general de las tareas encomendadas a este Dicasterio se resume en las primeras palabras del Motu Proprio *Humanam Progressionem* que lo instituyó: “En todo su ser y sus acciones, la Iglesia está llamada a promover el desarrollo integral de la persona humana a la luz del Evangelio. Este desarrollo se lleva a cabo atendiendo a los bienes inestimables de la justicia, la paz y el cuidado de la creación”. Se lleva a cabo atendiendo a los más vulnerables y marginados, en particular a los obligados a emigrar, que en la actualidad representan una voz que llora en el desierto de nuestra humanidad. Por lo tanto, la Iglesia está llamada a recordar a todos que no se trata simplemente de cuestiones sociales o migratorias, sino de personas humanas, de nuestros hermanos y hermanas que hoy son un símbolo de todos los descartados por la sociedad globalizada. Ella está llamada a testificar que para Dios nadie es un “extraño” o un “paria”.

Me gustaría recordar lo importante que es que el desarrollo sea *integral*. San Pablo VI observó que “para ser auténtico, el desarrollo debe ser in-

tegral; debe fomentar el desarrollo de cada hombre y de todo el hombre” (*Populorum Progressio*, 14). En una palabra, basada en su tradición de fe y apelando en las últimas décadas a las enseñanzas del Concilio Vaticano II, la Iglesia afirma constantemente la grandeza de la vocación de todos los seres humanos, a quienes Dios ha creado a su imagen y semejanza para formar una sola familia. Al mismo tiempo, se esfuerza por abrazar a la humanidad en todas sus dimensiones.

Es precisamente este aspecto integral que hoy en día nos hace reconocer que *nuestra humanidad común nos une como hijos de un solo Padre*. “En todo su ser y sus acciones, la Iglesia está llamada a promover el desarrollo integral de la persona humana a la luz del Evangelio (*Humanam Progressionem*). El Evangelio siempre devuelve a la Iglesia a la misteriosa lógica de la encarnación, a Cristo, que asumió nuestra historia, la historia de cada uno de nosotros. Ese es el mensaje de Navidad. La humanidad, entonces, es la clave para interpretar la *reforma*. La humanidad nos llama y nos desafía; en una palabra, nos convoca a salir y no temer el cambio.

No olvidemos que el Niño acostado en el pesebre tiene la cara de nuestros hermanos y hermanas más necesitados, de los pobres que “son una parte privilegiada de este misterio; a menudo son los primeros en reconocer la presencia de Dios en nuestro medio” (*Admirabile Signum*, 6).

Queridos hermanos y hermanas:

Estamos hablando, entonces, de grandes desafíos y equilibrios necesarios que a menudo son difíciles de lograr, por el simple hecho de que, posicionados entre un pasado glorioso y un futuro creativo y cambiante, estamos viviendo en el presente. Aquí hay personas que necesariamente necesitan tiempo para crecer; Hay situaciones históricas que deben abordarse a diario, ya que en el proceso de reforma el mundo y la historia no se detienen; Hay preguntas jurídicas e institucionales que deben resolverse gradualmente, sin fórmulas mágicas ni atajos.

Existe, finalmente, la dimensión del tiempo y del error humano, que debe tenerse en cuenta con razón. Estos son parte de la historia de cada uno de nosotros. No tenerlos en cuenta es hacer cosas en abstracción de la historia humana. Vinculado a este difícil proceso histórico, siempre existe la tentación de recurrir al pasado (también empleando nuevas formulaciones), porque es más tranquilizador, familiar y, por cierto, menos conflictivo.

Esto también es parte del proceso y el riesgo de poner en marcha cambios significativos.¹⁹

Aquí, es necesario tener cuidado con la tentación de la *rigidez*. Una rigidez nacida del miedo al cambio, que termina erigiendo vallas y obstáculos en el terreno del bien común, convirtiéndolo en un campo minado de incomprensión y odio. Recordemos siempre que detrás de cada forma de rigidez hay algún tipo de desequilibrio. La rigidez y el desequilibrio se alimentan entre sí en un círculo vicioso. Y hoy esta tentación a la rigidez se ha vuelto muy real.

Queridos hermanos y hermanas:

La Curia romana no es un cuerpo separado de la realidad, a pesar de que este riesgo siempre está presente. Más bien, debe pensarse y experimentarse en el contexto del viaje de los hombres y mujeres de hoy, y en el contexto de este cambio de época. La Curia romana no es un palacio o un armario lleno de ropa para cambiarse. La Curia romana es un cuerpo vivo, y más aún en la medida en que vive el Evangelio en su integridad.

El cardenal Martini, en su última entrevista, unos días antes de su muerte, dijo algo que debería hacernos pensar: “La Iglesia está doscientos años atrás de los tiempos. ¿Por qué no está sacudida? ¿Tenemos miedo? ¿Miedo, en lugar de coraje? Sin embargo, la fe es el fundamento de la Iglesia. Fe, confianza, coraje... Sólo el amor vence el cansancio”.²⁰

La Navidad es la fiesta del amor de Dios por nosotros. El amor divino que inspira, guía y corrige el cambio, y supera el miedo humano a dejar atrás la “seguridad” para abrazar una vez más el “misterio”.

¡Feliz Navidad a todos!

* * * * *

¹⁹ *Evangelii Gaudium* establece la regla: “dar prioridad a las acciones que generan nuevos procesos en la sociedad y comprometer a otras personas y grupos que pueden desarrollarlos hasta el punto de dar frutos en eventos históricos significativos. Sin ansiedad, pero con convicciones claras y tenacidad” (No. 223).

²⁰ Entrevista con Georg Sporschill, SJ y Federica Radice Fossati Confalonieri: *Corriere della Sera*, 1 de septiembre de 2012.

En preparación para la Navidad, hemos escuchado sermones sobre la Santa Madre de Dios. Volvamos a ella antes de la bendición.

[Dios te salve María y bendiciones].

Ahora me gustaría darte un pequeño regalo de dos libros. El primero es el “documento” que quería emitir para el Mes Misionero Extraordinario [octubre de 2019], y lo hice en forma de entrevista; *Senza di Lui non possiamo fare nulla –Sin él no podemos hacer nada*. Me inspiró un dicho, no sé por quién, que cuando los misioneros llegan a un lugar, el Espíritu Santo ya está allí esperándolos. Esa fue la inspiración para este documento. El segundo regalo es un retiro dado a los sacerdotes recientemente por el Padre Luigi Maria Epicoco, *Qualcuno a cui guardare –Alguien a quien podemos mirar*. Te los doy desde el corazón para que puedan ser útiles para toda la comunidad. ¡Gracias!

MENSAJE URBI ET ORBI DEL SANTO PADRE FRANCISCO NAVIDAD 2019

*Balcón central de la Basílica Vaticana
Miércoles, 25 de diciembre de 2019*

«El pueblo que caminaba en tinieblas vio una luz grande» (Is 9,1)

Queridos hermanos y hermanas: ¡Feliz Navidad!

En el seno de la madre Iglesia, esta noche ha nacido nuevamente el Hijo de Dios hecho hombre. Su nombre es Jesús, que significa Dios salva. El Padre, Amor eterno e infinito, lo envió al mundo no para condenarlo, sino para salvarlo (cf. Jn 3,17). El Padre lo dio, con inmensa misericordia. Lo entregó para todos. Lo dio para siempre. Y Él nació, como pequeña llama encendida en la oscuridad y en el frío de la noche.

Aquel Niño, nacido de la Virgen María, es la Palabra de Dios hecha carne. La Palabra que orientó el corazón y los pasos de Abrahán hacia la tierra prometida, y sigue atrayendo a quienes confían en las promesas de Dios. La Palabra que guió a los hebreos en el camino de la esclavitud a la libertad, y continúa llamando a los esclavos de todos los tiempos, también hoy, a

salir de sus prisiones. Es Palabra, más luminosa que el sol, encarnada en un pequeño hijo del hombre, Jesús, luz del mundo.

Por esto el profeta exclama: «El pueblo que caminaba en tinieblas vio una luz grande» (Is 9,1). Sí, hay tinieblas en los corazones humanos, pero más grande es la luz de Cristo. Hay tinieblas en las relaciones personales, familiares, sociales, pero más grande es la luz de Cristo. Hay tinieblas en los conflictos económicos, geopolíticos y ecológicos, pero más grande es la luz de Cristo.

Que Cristo sea luz para tantos niños que sufren la guerra y los conflictos en Oriente Medio y en diversos países del mundo. Que sea consuelo para el amado pueblo sirio, que todavía no ve el final de las hostilidades que han desgarrado el país en este decenio. Que remueva las conciencias de los hombres de buena voluntad. Que inspire hoy a los gobernantes y a la comunidad internacional para encontrar soluciones que garanticen la seguridad y la convivencia pacífica de los pueblos de la región y ponga fin a sus sufrimientos. Que sea apoyo para el pueblo libanés, de este modo pueda salir de la crisis actual y descubra nuevamente su vocación de ser un mensaje de libertad y de armoniosa coexistencia para todos.

Que el Señor Jesús sea luz para la Tierra Santa donde Él nació, Salvador del mundo, y donde continúa la espera de tantos que, incluso en la fatiga, pero sin desesperarse, aguardan días de paz, de seguridad y de prosperidad. Que sea consolación para Irak, atravesado por tensiones sociales, y para Yemen, probado por una grave crisis humanitaria.

Que el pequeño Niño de Belén sea esperanza para todo el continente americano, donde diversas naciones están pasando un período de agitaciones sociales y políticas. Que reanime al querido pueblo venezolano, probado largamente por tensiones políticas y sociales, y no le haga faltar el auxilio que necesita. Que bendiga los esfuerzos de cuantos se están prodigando para favorecer la justicia y la reconciliación, y se desvelan para superar las diversas crisis y las numerosas formas de pobreza que ofenden la dignidad de cada persona.

Que el Redentor del mundo sea luz para la querida Ucrania, que aspira a soluciones concretas para alcanzar una paz duradera.

Que el Señor recién nacido sea luz para los pueblos de África, donde perduran situaciones sociales y políticas que a menudo obligan a las personas a emigrar, privándolas de una casa y de una familia. Que haya paz para la

población que vive en las regiones orientales de la República Democrática del Congo, martirizada por conflictos persistentes. Que sea consuelo para cuantos son perseguidos a causa de su fe, especialmente los misioneros y los fieles secuestrados, y para cuantos caen víctimas de ataques por parte de grupos extremistas, sobre todo en Burkina Faso, Malí, Níger y Nigeria.

Que el Hijo de Dios, que bajó del cielo a la tierra, sea defensa y apoyo para cuantos, a causa de estas y otras injusticias, deben emigrar con la esperanza de una vida segura. La injusticia los obliga a atravesar desiertos y mares, transformados en cementerios. La injusticia los fuerza a sufrir abusos indecibles, esclavitudes de todo tipo y torturas en campos de detención inhumanos. La injusticia les niega lugares donde podrían tener la esperanza de una vida digna y les hace encontrar muros de indiferencia.

Que el Emmanuel sea luz para toda la humanidad herida. Que ablande nuestro corazón, a menudo endurecido y egoísta, y nos haga instrumentos de su amor. Que, a través de nuestros pobres rostros, regale su sonrisa a los niños de todo el mundo, especialmente a los abandonados y a los que han sufrido a causa de la violencia. Que, a través de nuestros brazos débiles, vista a los pobres que no tienen con qué cubrirse, dé el pan a los hambrientos, cure a los enfermos. Que, por nuestra frágil compañía, esté cerca de las personas ancianas y solas, de los migrantes y de los marginados. Que, en este día de fiesta, conceda su ternura a todos, e ilumine las tinieblas de este mundo.

* * * * *

Queridos hermanos y hermanas:

Renuevo mi felicitación de Navidad a todos vosotros, presentes en esta plaza, provenientes de varias partes del mundo; también a todos los que, desde diferentes países, nos siguen a través de la radio, la televisión y otros medios de comunicación. Os agradezco vuestra presencia en este día de alegría.

Todos estamos llamados a dar esperanza al mundo, anunciando con palabras, y sobre todo con el testimonio de nuestra vida, que nació Jesús, nuestra paz.

Por favor, no os olvidéis de rezar por mí. ¡Os deseo un buen almuerzo de Navidad! Hasta pronto.

Conferència Episcopal Espanyola

Conferència Episcopal Espanyola

Nota y rueda de prensa final de la Asamblea Plenaria de noviembre 2019

Los obispos españoles han celebrado **Asamblea Plenaria del 18 al 22 de noviembre de 2019**. El viernes 22, el secretario general de la Conferencia Episcopal Española, Mons. **Luis Argüello**, y el vicesecretario para asuntos económicos, **Fernando Giménez Barriocanal**, informan en rueda de prensa sobre los trabajos de la misma.

El presidente de la CEE, cardenal **Ricardo Blázquez**, inauguraba la Asamblea el lunes 18 de noviembre. En su **discurso** reclamó el “espíritu” de la Transición y la vigencia de una Constitución “de todos y para todos”. “Fue una meta –recordó– alcanzada por todos; y lo gozosamente conseguido fue origen y guía para un camino abierto. Sería preocupante desconocer y minusvalorar este hito fundamental de nuestra historia contemporánea”. Señaló que la Constitución “está abierta a posibles reformas para las cuales la misma Constitución ha indicado el procedimiento. El éxito de la Transición con el fruto de la Constitución fue motivo de serenidad que no puede ser cuestionado rompiendo el acuerdo con el que fue aprobado. En esta cuestión el todo es cualitativamente distinto de la suma de las partes”. Y finalizó, “la concordia de todos dentro de las legítimas diversidades es un bien inestimable. Que la tentación del caos no prevalezca nunca sobre la unidad asegurada por la Constitución”.

Después, en nombre del Nuncio Apostólico, **tomó la palabra** el encargado de Negocios de nunciatura, Mons. **Michael F. Crotty**.

Han participado en la Asamblea todos los obispos miembros, excepto el obispo de Cartagena, Mons. **José Manuel Lorca**. Son nuevos miembros de la Plenaria los obispos auxiliares de Bilbao, Mons. **Joseba Segura**, y de Cartagena, Mons. **Sebastián Chico**, además del arzobispo de Tarragona, Mons. **Joan Planellas**. Han quedado adscritos, respectivamente,

a las Comisiones Episcopales de Misiones, Seminarios y Universidades y a la Subcomisión Episcopal de Universidades.

Las diócesis de Astorga y Zamora han estado representadas por sus administradores diocesanos, **José Luis Castro Pérez** y **José Francisco Matías Sampedro**, respectivamente. Ambas sedes están vacantes tras el fallecimiento de sus obispos, Mons. **Juan Antonio Menéndez** y Mons. **Gregorio Martínez Sacristán**. Para ellos, y los otros dos fallecidos desde la Plenaria de abril, cardenal **José Manuel Estepa** y Mons. **Ignacio Noguer**, se ha tenido un recuerdo especial.

La concelebración eucarística tenía lugar el miércoles 20 de noviembre a las 12.45 h. presidida por el obispo de León, Mons. **Julián López Martín**, que celebra sus bodas de plata episcopales.

Nuevo presidente de la Comisión Episcopal de Migraciones

La Plenaria ha elegido a Mons. **Luis Quinteiro** como nuevo presidente de la Comisión Episcopal de Migraciones, quien ya había asumido estas funciones provisionalmente tras el fallecimiento de Mons. **Juan Antonio Menéndez**, al ser el miembro más antiguo de la citada Comisión por ordenación episcopal.

Proyecto de reforma de la CEE

La Santa Sede, en relación con los estatutos aprobados por la anterior Asamblea Plenaria, ha solicitado la incorporación a estos estatutos del elenco de las Comisiones en que se trabajará dentro de la Conferencia Episcopal. En este sentido, la Asamblea Plenaria ha aprobado la siguiente distribución de comisiones:

TRANSMISIÓN DE LA FE

Comisión Episcopal para la Doctrina de la Fe

Comisión Episcopal para la Evangelización, Catequesis y Catecumenado

Comisión Episcopal para la Educación y Cultura

Comisión Episcopal para las Misiones y Cooperación con las Iglesias

Comisión Episcopal para las Comunicaciones Sociales

CELEBRACIÓN DEL MISTERIO CRISTIANO

Comisión Episcopal para la Liturgia

SERVICIO DE LA CARIDAD

Comisión Episcopal para la Pastoral Social y Promoción Humana

AGENTES PASTORALES

Comisión Episcopal para el Clero y Seminarios

Comisión Episcopal para la Vida Consagrada

Comisión Episcopal para los Laicos, Familia y vida

OTROS ORGANISMOS

Consejo Episcopal de Asuntos Jurídicos.

Consejo Episcopal de Economía

Se culmina así un año de trabajo conjunto con los directores de los secretariados de las distintas comisiones episcopales. Las comisiones previstas en los estatutos realizarán ahora un trabajo de descripción de los departamentos en que se articularán esas Comisiones. El nuevo organigrama es parte del proceso de reforma que se está llevando a cabo en la CEE desde que la Plenaria de abril de 2016 acordó revisar su funcionamiento para adecuar el trabajo y misión de la CEE a las circunstancias actuales. Entrará en vigor en la próxima Asamblea Plenaria.

Además, se ha iniciado el diálogo sobre las líneas pastorales de la Conferencia Episcopal para el quinquenio 2021-2025.

Protección de menores y de las personas vulnerables

También se ha llevado a la Plenaria el borrador del texto sobre la protección de los menores y de las personas vulnerables, redactado por la Comisión para la protección de menores y la Junta Episcopal de Asuntos Jurídicos.

La Santa Sede ha solicitado a la CEE la inclusión en este texto de las aportaciones que va a realizar el Vademecum elaborado por la Santa Sede y que podría hacerse público próximamente.

Propuestas de la Subcomisión de Familia y Defensa de la Vida

Mons. **Mario Iceta**, presidente de la Subcomisión Episcopal para la Familia y Defensa de la Vida, ha presentado a la Plenaria dos documentos. En primer lugar el titulado “Acoger, proteger y acompañar en la etapa final de esta vida”, que ha sido finalmente aprobado.

El texto refleja cómo el debate actual sobre la eutanasia y el suicidio asistido no es planteado como **una cuestión** médica sino más bien **ideológica**, desde una determinada visión antropológica. Este planteamiento olvida que **la dignidad de la persona radica en el hecho de ser humano**, con independencia de cualquier otra circunstancia, incluida la salud, la edad o la capacidad mental o física. El documento postula una **ética del cuidado de los enfermos** y una atención a sus necesidades físicas, psíquicas, espirituales, familiares y sociales y afirma **la esperanza cristiana de la vida más allá de la muerte**.

En otro orden de cosas, también la **Subcomisión Episcopal para la Familia y Defensa de la Vida** ha presentado el **Itinerario de formación para los novios** que se preparan para recibir el sacramento del Matrimonio.

Documentos de Liturgia

Se han aprobado los tres documentos que ha presentado la Comisión Episcopal de Liturgia: la edición renovada del Ritual del Bautismo; los textos litúrgicos de san Pablo VI en castellano, catalán, euskera y gallego, y los textos litúrgicos en lengua catalana del Misal Romano en su 3ª Edición Enmendada.

Semanas Sociales y Congreso de Laicos 2020

Dentro del capítulo dedicado a las Comisiones Episcopales, el director de la Comisión Episcopal de Apostolado Seglar, Luis Manuel Romero, se ha centrado en los preparativos del Congreso de Laicos “Pueblo de Dios en Salida” que tendrá lugar en Madrid del 14 al 16 de febrero de 2020. Hasta mediados de noviembre se han recibido las aportaciones de las diócesis y asociaciones y movimientos laicales. Ahora toca, con todas ellas, redactar el Instrumentum Laboris que será la base de este Congreso nacional, planteado para 2.000 personas en representación de las diócesis y realidades laicales. Con todo este trabajo previo se cumple el objetivo de que este Congreso sea, más que un evento, un proceso de trabajo sinodal para impulsar una Iglesia en salida.

Mons. **Abilio Martínez Varea**, miembro de la Comisión Episcopal de Pastoral Social, ha intervenido para hablar del proyecto de revitalización de las **Semanas Sociales**, una institución dedicada a la difusión de la Doctrina Social de la Iglesia, especialmente en cuestiones como el des-

empleo o la vida cultural y política. Se ha puesto en marcha un grupo de trabajo que se está encargando de organizar una semana social de ámbito nacional en octubre de 2020, que tendrá como tema “La regeneración de la vida pública. Una llamada al bien común y a la participación”.

Desde la misma Comisión han intervenido el presidente y la secretaria de Cáritas española para presentar el Informe FOESSA, instrumento de gran ayuda para conocer la realidad social de la que la Iglesia participa y los desafíos evangelizadores y sociales que esta situación presenta.

El resto de presidentes de las Comisiones Episcopales también han tenido la oportunidad de informar sobre sus actividades y sobre el cumplimiento del Plan Pastoral, en lo que le corresponde a cada una.

Asociaciones nacionales

Con respecto al tema de asociaciones nacionales, se ha aprobado el proyecto de modificación de estatutos de la Asociación privada de fieles “Guías y Scouts de Europa”. Además de la petición de erección y aprobación de estatutos de las Fundaciones Educativas “Javerianas” y “Divino maestro”.

Asuntos económicos

Como es habitual en la Plenaria de noviembre, se han aprobado los balances y liquidación presupuestaria del año 2018, los criterios de constitución y distribución del **Fondo Común Interdiocesano** y los **presupuestos de la CEE** y de los organismos que de ella dependen para el año 2020.

I.- Presupuesto del Fondo Común Interdiocesano para 2020

El Fondo Común Interdiocesano es el instrumento a través del cual se canaliza la distribución de la asignación tributaria a las diócesis españolas y otras realidades eclesiales.

La Asamblea Plenaria de noviembre de 2019 ha aprobado la Constitución y reparto del Fondo Común Interdiocesano para 2020 en los siguientes términos.

CONSTITUCIÓN DEL FONDO (RECURSOS o INGRESOS)

El fondo común se constituye con dos partidas: la asignación tributaria y las aportaciones de las diócesis.

ASIGNACIÓN TRIBUTARIA

El importe de la asignación viene determinado por el resultado de la campaña de asignación correspondiente al IRPF 2018, campaña 2019. Dichos datos, de acuerdo con el mecanismo establecido de comunicación, no están disponibles a la hora de hacer el presupuesto por lo que procede realizar una estimación.

Se ha establecido como cantidad objetivo 266 millones de euros, lo que representa un 3,9% de incremento con respecto al año anterior.

La Asamblea Plenaria ha aprobado que en el caso de que la partida definitiva sufra modificaciones, el Consejo de Economía pueda ajustar el presupuesto a la cantidad real, o bien aplicar recursos del fondo de reserva.

APORTACIÓN DE LAS DIÓCESIS

De acuerdo con el principio de solidaridad presente desde el primer momento en el Fondo Común, todas las diócesis aportan al Fondo Común en función de su capacidad potencial de obtención de ingresos. Dicha capacidad se mide en función de tres parámetros: el número de habitantes, la renta per cápita de la provincia donde radica la diócesis y la presencia o no de la capital de la provincia en la diócesis. La cantidad resultante es igual a la correspondiente al año anterior.

INGRESOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2020	AÑO 2019
2.- FONDO COMÚN INTERDIOCESANO		
Asignación Tributaria	266.000.000	256.000.000
Aportación de las Diócesis	15.628.670	15.117.000
TOTAL INGRESOS ORDINARIOS	281.628.670	271.117.000

DISTRIBUCIÓN DEL FONDO (EMPLEOS o GASTOS)

La distribución del Fondo Común Interdiocesano se realiza en dos bloques: unas partidas las ejecuta y distribuye la Conferencia Episcopal a sus finalidades respectivas; el resto son remitidas a las diócesis por distintos conceptos que miden las necesidades de fondos de las mismas. Este envío no constituye una aplicación directa de fondos sino un método para evaluar necesidades. Las cantidades que recibe cada diócesis se integran en su presupuesto diocesano para financiar el conjunto de necesidades.

Envío a las diócesis. Las diócesis perciben fondos teniendo en cuenta los siguientes factores:

1. Una cantidad lineal. Para atender gastos mínimos y beneficiar así a las diócesis más pequeñas.
2. Módulos en función de los sacerdotes. Unos módulos calculados en función del número de sacerdotes de cada diócesis y su dependencia total o parcial del presupuesto diocesano.
3. Módulos de atención pastoral. Se trata de módulos que tienen en cuenta el número de templos, la extensión de las diócesis, los habitantes y el tamaño medio de la parroquia.
4. Se trata de un reparto establecido por la Comisión Episcopal de Seminarios en función de la existencia de centros de estudios, bibliotecas, pastoral vocacional, número de seminaristas, etc.

Seguridad Social del Clero. Importe de las cotizaciones pagadas a la Seguridad Social por el conjunto de los clérigos de las diócesis. Todos los clérigos diocesanos cotizan por el salario mínimo interprofesional, de acuerdo con el Real Decreto 2398/1977, de 27 de agosto de incorporación del Clero diocesano a la Seguridad Social. La Conferencia Episcopal realiza el pago centralizado de manera trimestral.

Retribuciones Señores Obispos. Cantidad total empleada en la retribución de todos los Obispos de España. Se realiza una estimación del total del número de Obispos.

Ayuda a proyectos de rehabilitación y construcción de templos. Se trata de una ayuda compensatoria a las entidades de la Iglesia por la pérdida de la exención de IVA en la construcción de templos. La Conferencia solicita todos los proyectos de ejecución de obra y concede el importe correspondiente al 50% del IVA de las nuevas construcciones y el 25% de las rehabilitaciones.

Centros de formación. Total de ayudas a distintas instituciones de formación como la Universidad Pontificia de Salamanca, Facultades eclesiológicas, Colegio Español de Roma, Centro Montserrat en Roma y Casa de Santiago en Jerusalén.

Aportación a las Cáritas diocesanas. Aportación extraordinaria con motivo de la crisis para las Cáritas diocesanas repartida proporcionalmente al envío a las diócesis.

Actividades pastorales nacionales. Se trata de una partida para cubrir distintos proyectos aprobados por la Asamblea Plenaria en cada año.

Campañas de Financiación de la Iglesia. Importe para invertir en las campañas de la asignación tributaria y día de la Iglesia diocesana.

Funcionamiento de la Conferencia Episcopal. Aportación al presupuesto de mantenimiento de la estructura de la Conferencia Episcopal.

Actividades pastorales en el extranjero. Incluye la aportación al Fondo Nueva Evangelización y las ayudas a las Conferencias Episcopales del Tercer Mundo.

Conferencia de religiosos. Aportación a los fines generales de la CONFER.

Insularidad. Ayuda para compensar gastos específicos de transporte de las diócesis con insularidad.

Instituciones Santa Sede. Aportación a la Santa Sede (Óbolo de San Pedro) y al mantenimiento del Tribunal de la Rota.

Fondo intermonacal. Se trata una partida destinada a ayudas puntuales a religiosas contemplativas en el pago de la seguridad social.

Plan de Transparencia. Se mantiene esta partida, que ya quedará integrada como una partida ordinaria más del presupuesto, para atender a los distintos programas del Plan de Transparencia aprobado por la Conferencia Episcopal.

Ordinariato de las Iglesias Orientales. Esta partida se ha habilitado para cubrir las necesidades pastorales específicas del nuevo ordinariato creado por el Santo Padre.

GASTOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2020	AÑO 2019
1.- ACCIONES PASTORALES Y ASISTENCIALES		
Envío a las Diócesis para su Sostentamiento	226.010.497	220.764.635
Seguridad Social del Clero y prestaciones sociales	23.664.000	19.065.792
Retribución Obispos	2.397.620	2.309.560
Ayuda a proyectos de rehabilitación y Construcción de Templos (compensación de IVA)	4.080.000	4.000.000
Centros de Formación (Facultades Eclesiásticas, Univ. Pontificia de Salamanca y Centros de Roma y Jerusalém)	5.320.391	5.216.069
Actividades Pastorales Nacionales	1.712.725	1.679.142
Aportación a CÁRITAS Diocesanas	6.497.400	6.370.000
Campaña de Financiación	4.896.000	4.800.000
Conferencia Episcopal	2.676.837	2.624.350
Actividades Pastorales en el Extranjero	1.306.050	1.280.441
Conferencia de Religiosos	1.096.648	1.075.145
Ayuda Diócesis Insulares	542.252	531.620
Instituciones Santa Sede	513.447	503.379
Fondo Intermonacal	232.704	228.141
Plan de Transparencia	510.000	500.000
Ordinariato Iglesias Orientales	172.099	168.725
TOTAL GASTOS ORDINARIOS	281.628.670	271.117.000

II.- Presupuesto de la Conferencia Episcopal Española 2020

El presupuesto de la Conferencia Episcopal Española se presenta equilibrado en gastos e ingresos. Las partidas de Actividades Pastorales se incrementan muy ligeramente. La partida de Gastos de Personal se incrementa ligeramente por encima de la media del resto de los gastos para atender a lo establecido en la regulación laboral y a las necesidades pastorales de la Conferencia. Los gastos de conservación y suministros, se incrementan para adaptarse a lo realmente realizado en ejercicios anteriores.

El detalle, conforme al modelo normalizado para las instituciones diocesanas, es el siguiente:

INGRESOS

1.- APORTACIÓN DE LOS FIELES

Con carácter general, la Conferencia Episcopal no es destinataria de fondos de aportaciones de fieles. Cuando alguien solicita dar un donativo, se reorienta a la Diócesis correspondiente. No obstante, este capítulo recoge alguna ayuda puntual.

2.- ASIGNACIÓN TRIBUTARIA

Se trata de la cantidad prevista en el Fondo Común Interdiocesano para la financiación parcial de las actividades de la Conferencia.

3.- INGRESOS DEL PATRIMONIO

Figuran en este apartado:

- Los alquileres devengados correspondientes a las propiedades de la Conferencia Episcopal. Se han adaptado a la realidad de la situación actual.
- Los ingresos financieros procedentes de algunos fondos propios de la Conferencia que están invertidos en depósitos a plazo e instrumentos de renta fija de máxima seguridad. Se prevé una disminución de los mismos por la caída de los tipos de interés.
- Actividades económicas: Se trata fundamentalmente de la aportación de las editoriales de la Conferencia Episcopal (EDICE, BAC y Libros Litúrgicos), la revista *Ecclesia*, la gestión de derechos de autor, así como las tasas de expedición de títulos de idoneidad.

4.- OTROS INGRESOS CORRIENTES

Esta partida computa aportaciones de alguna institución religiosa, así como ingresos varios de gestión no encasillables en los otros grupos.

INGRESOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2020	AÑO 2019
1.- APORTACIÓN DE FIELES		
Otros Ingresos de Fieles	10.000,00	10.000,00
2.- ASIGNACIÓN FONDO COMÚN		
FCI	2.676.837,00	2.624.350,00
3.- INGRESO DE PATRIMONIO Y OTRAS ACTIVIDADES		
Alquileres Inmuebles	1.150.000,00	1.125.000,00
Financieros	10.700,00	10.700,00
Actividades Económicas	1.176.000,00	1.151.000,00
4.- OTROS INGRESOS CORRIENTES		
Ingresos de Servicios	68.563,00	68.300,00
TOTAL INGRESOS ORDINARIOS	5.092.100,00	4.989.350,00

GASTOS

1.- ACCIONES PASTORALES

Figuran aquí los presupuestos que se destinan para las distintas actividades realizadas por la Comisiones Episcopales, así como las aportaciones realizadas a algunos organismos Internacionales de la Iglesia (COMECE, CC EE, Comisión Internacional de Migraciones y Casa de la Biblia). Por último figuran también las aportaciones a las instituciones de “Acción Católica” y “Justicia y Paz”.

2.- RETRIBUCIÓN DEL CLERO

Se contemplan el total de retribuciones del clero que colabora de manera permanente o puntual en las actividades ordinarias de la Conferencia. Sus retribuciones permanecieron congeladas durante varios años, en el próximo ejercicio se incrementarán ligeramente.

3.- RETRIBUCIONES DEL PERSONAL SEGLAR

Se incluye en este apartado el total de retribuciones satisfechas a los trabajadores seculares de la Conferencia Episcopal, así como las colaboraciones satisfechas por trabajos puntuales. Las retribuciones del personal laboral están referenciadas al Convenio de Oficinas y despachos, con algunas adaptaciones.

4.- CONSERVACIÓN DE EDIFICIOS Y FUNCIONAMIENTO

Incluye el importe satisfecho por el resto de conceptos: reparaciones, mantenimiento, material de oficina, suministros, etc.

GASTOS

Nº CONCEPTO	AÑO 2020	AÑO 2019
1.- ACCIONES PASTORALES Y ASISTENCIALES		
Actividades Pastorales	675.300,00	685.300,00
Ayuda a la Iglesia Universal	267.800,00	263.800,00
Otras Entregas a Instituciones Diocesanas	135.000,00	129.200,00
2.- RETRIBUCIÓN DEL CLERO		
Sueldos Sacerdotales y Religiosos	660.000,00	660.000,00
Seguridad Social religiosos y Otras Prestaciones Sociales	17000	16500
3.- RETRIBUCIÓN DEL PERSONAL SEGLAR		
Salarios y retribuciones colaboradores	1.823.000,00	1.773.500,00
Seguridad Social	445.000,00	410.000,00
4.- CONSERVACIÓN DE EDIFICIOS Y GASTOS DE FUNCIONAMIENTO		
	1.069.000,00	1.051.050,00
TOTAL GASTOS ORDINARIOS	5.092.100,00	4.989.350,00

Calendario de jornadas y colectas en España

- 1 de enero de 2020 (solemnidad de Santa María, Madre de Dios): JORNADA POR LA PAZ (mundial y pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 6 de enero de 2020 (solemnidad de la Epifanía del Señor): COLECTA DEL CATEQUISTA NATIVO (pontificia: Congregación para la Evangelización de los Pueblos) y COLECTA DEL IEME (de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.
- 18-25 de enero de 2020 OCTAVARIO DE ORACIÓN POR LA UNIDAD DE LOS CRISTIANOS (mundial y pontificia). El domingo que cae dentro del octavario se puede celebrar la misa con el formulario «Por la unidad de los cristianos» (cf. OGMR, 373) con las lecturas del domingo.
- 26 de enero de 2020 (cuarto domingo de enero): JORNADA Y COLECTA DE LA INFANCIA MISIONERA (mundial y pontificia: OMP). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal y colecta.
- 2 de febrero de 2020 (fiesta de la Presentación del Señor): JORNADA DE LA VIDA CONSAGRADA (mundial y pontificia). Celebración de la liturgia

- del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 9 de febrero de 2020 (segundo domingo de febrero): COLECTA DE LA CAMPAÑA CONTRA EL HAMBRE EN EL MUNDO (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.
  - 11 de febrero de 2020 (memoria de la Bienaventurada Virgen María de Lourdes): JORNADA MUNDIAL DEL ENFERMO (pontificia y dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día (aunque por utilidad pastoral, a juicio del rector de la iglesia o del sacerdote celebrante, se puede usar el formulario «Por los enfermos», cf. OGMR 376), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
  - 1 de marzo de 2020 (primer domingo de marzo): DÍA Y COLECTA DE HISPANOAMÉRICA (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.
  - 19/22 de marzo de 2020 (solemnidad de san José o domingo más próximo): DÍA Y COLECTA DEL SEMINARIO. Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.
  - 25 de marzo de 2020 (solemnidad de la Anunciación del Señor): JORNADA PROVIDA (dependiente de la CEE). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
  - 10 de abril de 2020 (Viernes Santo): COLECTA POR LOS SANTOS LUGARES (pontificia). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.
  - 3 de mayo de 2020 (Domingo IV de Pascua): JORNADA MUNDIAL DE ORACIÓN POR LAS VOCACIONES (pontificia) y JORNADA Y COLECTA DE VOCACIONES NATIVAS (pontificia: OMP). Ambas jornadas unen su celebración en este día por acuerdo de la CCXXXV Comisión Permanente de la CEE (25-26 de junio de 2015). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intenciones en la oración universal.
  - 24 de mayo de 2020 (solemnidad de la Ascensión del Señor): JORNADA MUNDIAL Y COLECTA DE LAS COMUNICACIONES SOCIALES (pontificia). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración de los fieles, colecta.

- 31 de mayo de 2020 (solemnidad de Pentecostés): DÍA DE LA ACCIÓN CATÓLICA Y DEL APOSTOLADO SEGLAR (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 7 de junio de 2020 (solemnidad de la Santísima Trinidad): DÍA PRO ORANTIBUS (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 14 de junio de 2020 (solemnidad del Santísimo Cuerpo y Sangre de Cristo): DÍA Y COLECTA DE LA CARIDAD (dependiente de la CEE, obligatoria). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.
- 29 de junio de 2020 (solemnidad de los santos Pedro y Pablo): COLECTA DEL ÓBOLO DE SAN PEDRO (pontificia). Celebración de la liturgia del día, monición justificativa de la colecta y colecta.
- 5 de julio de 2020 (primer domingo de julio): JORNADA DE RESPONSABILIDAD DEL TRÁFICO (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 27 de septiembre de 2020 (último domingo de septiembre): JORNADA MUNDIAL DEL MIGRANTE Y DEL REFUGIADO (pontificia). Celebración de la liturgia del día (por mandato o con permiso del Ordinario del lugar puede usarse el formulario «Por los prófugos y los exiliados», cf. OGMR, 373), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.
- 18 de octubre de 2020 (penúltimo domingo de octubre): JORNADA MUNDIAL Y COLECTA POR LA EVANGELIZACIÓN DE LOS PUEBLOS (pontificia: OMP). Celebración de la liturgia del día (puede usarse el formulario «Por la evangelización de los pueblos», cf. OGMR, 374), alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.
- 8 de noviembre de 2020 (Domingo XXXII del tiempo ordinario): DÍA Y COLECTA DE LA IGLESIA DIOCESANA (dependiente de la CEE, optativa). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal, colecta.
- 15 de noviembre de 2020 (Domingo XXXIII del tiempo ordinario): JORNADA MUNDIAL DE LOS POBRES (pontificia). Celebración de la liturgia

del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

- 27 de diciembre de 2020 (Domingo dentro de la Octava de Navidad, Fiesta de la Sagrada Familia): JORNADA DE LA SAGRADA FAMILIA (pontificia y dependiente de la CEE). Celebración de la liturgia del día, alusión en la monición de entrada y en la homilía, intención en la oración universal.

Sumari

ESGLÉSIA DIOCESANA

Bisbe diocesà

Decrets	5
Aneu mar endins	7
Activitats del Sr. Bisbe	21

Secretaria General i Cancelleria

Defunció	24
Ordenació de diaca	24
Nomenaments	25
Comunicacions	25
Fitxes de formació per les reunions de preveres, diaques i laics	27

Vida diocesana

Crònica del Consell Pastoral Diocesà	60
Crònica diocesana	64
Delegacions episcopals	67

SANTA SEU

Sant Pare

Carta apostòlica <i>Admirabile signum</i>	71
Discurs a la Cúria amb motiu de Nadal	78
Missatge de Nadal	88

CONFERÈNCIA EPISCOPAL ESPANYOLA

Assemblea Plenària	93
Calendari de jornades i col·lectes	103

Subscripció anual: 35 €

Exemplar solt: 8 €

*El preu de la subscripció comprèn només l'edició del
«Butlletí del Bisbat de Terrassa» de l'any en curs*

